

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Diplomová práce

**Politické aspekty řízení a rozvoje vybrané obce
(případová studie obce Kroměříž)**

Michaela Jiříková

© 2018 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Michaela Jiříková, BA

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Politické aspekty řízení a rozvoje vybrané obce (případová studie obce Kroměříž)

Název anglicky

Political aspects of management and the development of the chosen municipality (case study of Kroměříž)

Cíle práce

Tématem diplomové práce je problematika místní samosprávy a rozvoje obcí. Výzkum bude zaměřen na vybranou obec – město Kroměříž ležící ve Zlínském kraji (okres Kroměříž). Cílem práce bude v rámci zvoleného tématu: 1. Charakterizovat hlavní socioekonomické ukazatele obce a vyhodnotit jejich vliv na vývoj a fungování místní samosprávy. 2. Identifikovat aktéry politického procesu v obci (lokální politické subjekty, zájmové skupiny, spolky apod.) a analyzovat výsledky voleb do obecního zastupitelstva. 3. Definovat charakter rozhodovacího procesu místní samosprávy v oblasti rozvoje obce a charakterizovat proces plánování, řízení v oblasti rozvoje a identifikování rozvojových priorit města Kroměříž.

Metodika

Při vypracování diplomové práce bude využit výzkumný přístup, jenž se snaží zohledňovat odlišnosti v obsahu a způsobu rozhodování orgánů místní samosprávy v různých obcích. Práce bude postavena jako případová studie. Ke sběru dat budou využity zejména dvě základní techniky – studium dokumentů a dotazování. Dále budou použity další standardní metodologické postupy, především komparace.

Doporučený rozsah práce

60-70 stran

Klíčová slova

Kroměříž, místní samospráva, rozvoj obce, plán rozvoje obce, rozpočet obce, spolek, volební strana, komunální volby, komunální koalice, zastupitelstvo obce

Doporučené zdroje informací

Balík, S. Komunální politika. Obce, aktéři a cíle místní politiky. Praha: Grada, 2009.

Bernard, J. (ed.). Samospráva venkovských obcí a místní rozvoj. Praha: Sociologické nakladatelství SLON, 2011.

Čmejrek, J.; Bubeníček, V.; Čopík, J. Demokracie v lokálním politickém prostoru. Praha: Grada Publishing, 2010.

Jüptner, P. Komunální koalice a politické modely. Politologická revue č. 2, 2004, s. 80-101.

Kopřiva, R.; Čopík, J.; Čmejrek, J. Mechanismy rozhodování o investičních záměrech a rozpočtech obcí. Sociologia č. 5, 2017, s. 482-506.

Kruntorádová, I. Politické aspekty financování českých měst. Praha: 2015.

Mouritzen, P. E.; Svava, J. H. Leadership at the Apex: Politicians and Administrators in Western Local Governments. Pittsburgh: University of Pittsburgh Press, 2002.

Provazníková, R. Financování měst, obcí a regionů. Teorie a praxe. Praha: GRADA, 2015 (3. aktualizované a rozšířené vydání).

Předběžný termín obhajoby

2017/18 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Jan Čopík, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra humanitních věd

Elektronicky schváleno dne 4. 3. 2018

prof. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 5. 3. 2018

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 20. 03. 2018

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci Politické aspekty řízení a rozvoje vybrané obce (případová studie obce Kroměříž) jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 28. 3. 2018

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala Ing. Janu Čopíkovi, Ph.D., za odborné rady, připomínky a užitečnou metodickou pomoc, kterou mi poskytl při pracování diplomové práce. Dále bych ráda poděkovala místostarostům města Kroměříže PhDr. Pavlu Motyčkovi, Ph.D. a Marku Šindlerovi, a také kroměřížským zastupitelům Mgr. Daniele Hebnarové a Jiřímu Kašíkovi za jejich cenný čas při vedení rozhovorů.

Politické aspekty řízení a rozvoje vybrané obce (případová studie obce Kroměříž)

Souhrn

Diplomová práce se zabývá problematikou místní samosprávy a rozvoje obce Kroměříž. Teoretická část práce je literární rešerše, která tak vymezuje základní pojmy, jež se vztahují k problematice obecní samosprávy. Vysvětluje termíny z oblasti samosprávy, popisuje obec, orgány obce a způsob jejich vzniku. Dále vysvětluje problematiku komunálního volebního systému v České republice a objasňuje tak, kdo jsou politické subjekty ve volebním systému. Přibližuje problematiku regionální politiky, regionálního rozvoje a programu rozvoje obcí. Praktická část práce charakterizuje socioekonomické ukazatele vybrané obce. Přibližuje fungování správy obce a popisuje jejich činnost. Analyzuje volby do zastupitelstva obce za období 1990 - 2014 a komparuje jejich výsledky. Popisuje místní politické mechanismy a definuje charakter jejich rozhodovacího procesu v oblasti rozvoje obce. Závěr práce shrnuje zjištěné skutečnosti a odpovídá na výzkumné otázky a dané předpoklady. V Kroměříži nejčastěji vítězily v komunálních volbách parlamentní politické strany a nebylo vždy pravidlem, že úřad starosty byl obsazen zastupitelem z vítězné strany, také zde funguje spíše kolektivní vedení na bázi uzavřené radniční koalice, která má výrazný vliv na politické rozhodování v oblasti rozvoje obce.

Klíčová slova: Kroměříž, místní samospráva, rozvoj obce, plán rozvoje obce, rozpočet obce, spolek, volební strana, komunální volby, komunální koalice, zastupitelstvo obce.

Political aspects of management and the development of the chosen municipality (case study of Kroměříž)

Summary

The diploma thesis deals with issues of local self-government and the development of town Kroměříž. The theoretical part of the work is literary research, which defines the basic concepts which are related to the issues of municipal self-government. It explains the terms of self-government, describes the municipality, the authority of municipalities and the ways of their formation. It also explains the issues of the municipal electoral system in the Czech Republic and then clarifies who are the political subjects within the electoral system. It approaches the issues of regional policies, regional development and the community development program. The practical part characterizes the socio-economic indicators of the selected municipality. This part approaches the functioning of the municipal administration and describes their activities. The diploma thesis also analyses the elections for the municipal council of the period 1990 - 2014 and compares their results. Further it describes the local political mechanisms and defines the character of their decision-making process within the community development. The conclusion of the thesis summarizes the facts and answers to the researched questions and their given assumptions. The parliamentary political party most often won the municipal elections in Kroměříž and it was not always the rule that the mayor's office was occupied by a representative of the winning party, but rather there was a collective leadership based on a closed town-hall coalition that has a significant influence on the political decision-making in the field of the community development.

Keywords: Kroměříž, local self-government, community development, community development plan, municipal budget, association, election party, municipal elections, municipal coalition, municipal council.

Obsah

1 Úvod.....	11
2 Cíl práce a metodika	13
2.1 Cíl práce	13
2.2 Metodika	14
3 Teoretická východiska	15
3.1 Obecní samospráva v ČR.....	15
3.1.1 Obec	16
3.1.2 Rozpočet obce a obecní finance.....	17
3.1.3 Příjmy do rozpočtu obce	18
3.1.4 Dotace pro obce	19
3.1.5 Výdaje obcí	20
3.1.6 Zastupitelstvo obce	20
3.1.7 Rada obce.....	22
3.1.8 Starosta a místostarosta.....	23
3.1.9 Obecní úřad.....	24
3.1.10 Zvláštní orgány obce.....	24
3.2 Komunální volební systém v ČR	26
3.2.1 Volební systém	27
3.2.2 Volební obvod.....	28
3.2.3 Forma kandidatury	28
3.2.4 Struktura hlasu	29
3.2.5 Volební klausule	29
3.2.6 Volební formule	30
3.2.7 Volební strana	30
3.2.8 Politická strana.....	31
3.2.9 Politické hnutí	32
3.2.10 Koalice	32
3.3 Regionální politika v ČR.....	34
3.3.1 Motivy existence regionální politiky	35
3.3.2 Ekonomické motivy vzniku regionální politiky	36
3.3.3 Sociální motivy vzniku regionální politiky	37
3.3.4 Ekologické motivy vzniku regionální politiky	38
3.3.5 Politické motivy vzniku regionální politiky	38
3.3.6 Nástroje regionální politiky	38
3.4 Regionální rozvoj v ČR.....	40

3.4.1	Základní úrovně v regionálním rozvoji	40
3.4.2	Strategie regionálního rozvoje	41
3.4.3	Program rozvoje obce	42
3.4.4	Územní plánování	43
4	Vlastní práce	45
4.1	Charakteristika města Kroměříže	45
4.1.1	Historie města	46
4.1.2	Geografie města	47
4.2	Demografická a socioekonomická charakteristika města Kroměříže	48
4.2.1	Demografie a populační vývoj.....	48
4.2.2	Sociální prostředí a zdravotní péče	49
4.2.3	Školství a volnočasové aktivity	50
4.2.4	Nezaměstnanost a trh práce	50
4.2.5	Ekonomická struktura	52
4.2.6	Souhrn socioekonomické charakteristiky města Kroměříže.....	53
4.3	Správa města Kroměříže	55
4.3.1	Městský úřad a jeho řízení	55
4.3.2	Rada města Kroměříže.....	56
4.3.3	Zastupitelstvo města Kroměříže	57
4.3.4	Výbory a komise	59
4.3.5	Rozpočet města	60
4.3.6	Investice	61
4.3.7	Bezpečnost ve městě	63
4.3.8	Organizace města.....	63
4.3.9	Podpora neziskového sektoru	64
4.3.10	Projekt Zdravé město Kroměříž.....	65
4.3.11	Místní Agenda 21.....	65
4.3.12	Komunikace s veřejností.....	66
4.4	Komunální volby v Kroměříži	67
4.4.1	Volby do zastupitelstva v roce 1990.....	67
4.4.2	Volby do zastupitelstva v roce 1994.....	68
4.4.3	Volby do zastupitelstva v roce 1998.....	70
4.4.4	Volby do zastupitelstva v roce 2002.....	72
4.4.5	Volby do zastupitelstva v roce 2006.....	73
4.4.6	Volby do zastupitelstva v roce 2010.....	75
4.4.7	Volby do zastupitelstva v roce 2014.....	76
4.4.8	Komparace výsledků komunálních voleb v Kroměříži (1990 – 2014).....	79
4.5	Místní politické mechanismy	84
4.5.1	Politické subjekty.....	84

4.5.2	Kandidátní listiny.....	86
4.5.3	Příprava na komunální volby	88
4.6	Rozvoj města Kroměříže.....	90
4.6.1	Politické rozhodování v oblasti rozvoje města	90
4.6.2	Strategický plán rozvoje města	93
4.6.3	Současné prioritní oblasti v rozvoji města.....	95
5	Závěr.....	96
6	Seznam použitých zdrojů	98
6.1	Tištěné dokumenty	98
6.2	Webové stránky a příspěvky na webových stránkách.....	101
6.3	Rozhovory	107
6.4	Zákony.....	108
7	Přílohy	109
8	Seznam tabulek, grafů a obrázků	126
9	Seznam použitých zkratk.....	127

1 Úvod

Žádný politický systém v demokratických zemích se neobejde bez možnosti svobody výběru, kdy jednu z hlavních forem tohoto výběru představují také komunální volby do zastupitelstva obce. V České republice se komunální volby konají každé čtyři roky, přičemž letos na podzim si budou moci občané již po osmé svobodně volit své zástupce do zastupitelstev obcí. V obcích je komunální politika specifická především v tom, že má svou působnost pouze na malém územním celku, což je výhodné pro případnou přímou komunikaci politika s občanem, a že je jiná než politika státu, protože zde je při výběru kandidátů do místních zastupitelstev rozhodujícím faktorem zejména samotná osobnost politika.

Obec je základní územní jednotkou státu, která se řídí Zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení). Dle ústavy, má každá obec právo na samosprávu a rozhoduje si o vlastních záležitostech v oblasti územní samosprávy dle platných zákonů sama. Základními znaky obce jsou občané obce, fyzické osoby, jež trvale obývají území obce a jsou státními občany České republiky. Občané obce po dovršení 18 let věku, mají právo volit a také být voleni v komunálních volbách. Obec samostatně spravuje zastupitelstvo obce a dalšími neméně důležitými orgány v obci jsou rada obce, dále starosta, obecní úřad a potom zvláštní orgány obce.

Tématem diplomové práce jsou politické aspekty řízení a rozvoje obce Kroměříž a dále problematika samosprávy a rozvoje obce. Město Kroměříž je obcí s rozšířenou působností, je regionálním centrem a důležitým správním střediskem, dále je významným centrem kultury a vzdělanosti. Podle počtu obyvatel je druhým největším městem Zlínského kraje a zároveň bývalé okresní město. Krajina regionu je tvořena vesměs zemědělsky využívanými rovinami Pomoraví a to s největší koncentrací průmyslu a osídlení. Výrazný díl z celkové výměry katastru potom připadá městské zeleni, která přispívá Kroměříži, spolu s historickou a novodobou zástavbou, k vyváženému životnímu prostředí. V Kroměříži se nacházejí významná rekreační střediska, vede tudy velké množství turistických stezek a cykloturistických tras, jež mají velké využití v oblasti cestovního ruchu. Město Kroměříž je dlouholetým členem Národní sítě Zdravých měst ČR, kde

program Zdravé město Kroměříž, se s velkou podporou komunálních politiků dlouhodobě a systematicky hlásí k základním principům udržitelného rozvoje města a důkladně se zabývá zdravím a kvalitou života svých občanů. Politické vedení města se přihlašuje k postupu nejen v rámci projektu Zdravé město Kroměříž, ale současně je také určitým závazkem k projektu místní Agenda 21. V rámci této metody se nejen politici snaží o zajištění kvalitních podmínek pro spokojený život všech obyvatel města, snaží se také o zdokonalení kvality veřejné správy a efektivního strategického řízení a usilují o zapojení místní veřejnosti do veřejného dění ve městě a kvalitního budování místního partnerství. To vše je s jediným cílem, a to podpořit systematický postup k jistému udržitelnému rozvoji na místní a regionální úrovni, směřující k zajištění příznivé a udržitelné kvality života a životního prostředí na území města Kroměříže.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Tématem diplomové práce je problematika místní samosprávy a rozvoje obcí. Výzkum byl zaměřen na vybranou obec – město Kroměříž ležící ve Zlínském kraji (okres Kroměříž). Kroměříž je nejen regionálním centrem kultury a vzdělanosti, ale plní rovněž úlohu správního střediska. Se zhruba 29 tisíci obyvateli už také není v podmínkách ČR malým městem, je proto zajímavé sledovat místní politické mechanismy v procesu rozhodování městské samosprávy.

Cílem práce je v rámci zvoleného tématu:

1. Charakterizovat hlavní socioekonomické ukazatele obce a vyhodnotit jejich vliv na vývoj a fungování místní samosprávy.
2. Identifikovat aktéry politického procesu v obci (lokální politické subjekty, zájmové skupiny, spolky apod.) a analyzovat výsledky voleb do obecního zastupitelstva.
3. Definovat charakter rozhodovacího procesu místní samosprávy v oblasti rozvoje obce a charakterizovat proces plánování, řízení v oblasti rozvoje a identifikování rozvojových priorit města Kroměříž.

Pro výzkum dané oblasti byly stanoveny následující základní výzkumné otázky a předpoklady:

- Které politické subjekty nejčastěji vítězily v komunálních volbách v Kroměříži? Byly to pouze parlamentní politické stany nebo i místní subjekty?
- Je úřad starosty obsazován zastupitelem vítězné strany v komunálních volbách?
- Prozatím publikovaná literatura [2] uvádí, že v obcích velikosti Kroměříže nejspíše funguje kolektivní vedení na bázi uzavřené radniční koalice. Platí to pro Kroměříž?
- Má koalice výrazný vliv na politické rozhodování v oblasti rozvoje města?

2.2 Metodika

Při zpracování diplomové práce byl využit výzkumný přístup, jenž se snaží zohledňovat odlišnosti v obsahu a způsobu rozhodování orgánů místní samosprávy v různých obcích. Práce vychází z kvantitativního výzkumu a je postavena jako případová studie. Ke sběru dat byly využity zejména dvě základní techniky – studium dokumentů a dotazování.

Mezi studované dokumenty patřily zejména kroniky města, předvolební programy místních volebních stran, rozpočty Kroměříže, zápisy z jednání zastupitelstva a příslušné internetové stránky (město Kroměříž, Český statistický úřad, Volby).

Dotazování proběhlo formou polostandardizovaných rozhovorů se zastupiteli města (přepisy rozhovorů jsou přílohou diplomové práce). Tématem dotazování byly zejména tři okruhy – místní politické subjekty v Kroměříži (činnost, počet členů, předvolební aktivity), politický život ve městě a rozvoj Kroměříže (impulsy při navrhování investic, místní politické mechanismy).

3 Teoretická východiska

3.1 Obecní samospráva v ČR

Územní veřejná správa je součástí veřejné politiky, která zabezpečuje úkony, za které je odpovědný stát a také subjekty veřejné správy. Čmejrek a kol. dodává, že „V České republice již na počátku roku 1990 všechny velké politické strany a hnutí podporovaly teritoriální decentralizaci, zdůrazňovaly důležitost silných demokratických municipalit a vyhlášovaly záměr podporovat uskutečnění místní samosprávy.“ [1, s. 37] Tehdejší transformační proces ale neprobíhal zcela rovnoměrně. V souvislosti s obnovením samosprávy byly, na úrovni obcí, nejprve institucionální změny, vedle níž se paralelně udržovala již dříve zaběhnutá praxe jisté podřízenosti místní správy ústřední státní moci. Kopřiva a kol., k tomu ještě dodává, že „obnovená místní samospráva po určité době zůstávala v zárodečné podobě a projevovala se absencí skutečného politického a ekonomického rozhodovacího mechanismu.“ [2, s. 483]

Můžeme ji tedy charakterizovat jako souhrn činností, jež plní úkoly na dílčích úrovních v zájmu veřejném a to jak na úrovni státu, tak na úrovni územní samosprávy. Jak Kruntorádová uvádí: „Ústavní soud shrnul důležitost místní samosprávy jako nezastupitelné složky rozvoje demokracie. (...) Je výrazem práva a schopnosti místních orgánů, v mezích daných zákonem, v rámci své odpovědnosti a v zájmu místního obyvatelstva regulovat a řídit část veřejných záležitostí“ [3, s. 59] Dále zabezpečuje úkoly a úkony, za něž odpovídá stát spolu se subjekty veřejné správy, a to hlavně zajišťování veřejných služeb, správu, službu, organizování a dozor. Orgány veřejné správy spravují také vládní neziskové organizace, jež jejím prostřednictvím zajišťují veřejné statky. Nástrojem veřejné politiky jsou hlavně veřejné finance. Představitel státní správy je stát, obce, regiony, veřejnoprávní korporace, fondy atd. Výkon veřejné správy potom vykonávají zřízené orgány a také instituce, jež k tomu mají vymezené kompetence, které jsou zakotveny v Ústavě a v navazujících zákonech. Pro fungování a činnost veřejné správy jsou zákony velmi důležité, je bezpodmínečné se jimi řídit. Veřejná správa ovlivňuje moc zákonodárnou, moc soudní a moc výkonnou. Moc soudní je reprezentována okresními soudy, krajskými soudy a vrchními soudy. Moc výkonnou představuje prezident

republiky a ústřední vláda. Zákon rozlišuje obec, obec s matričním úřadem, obec se stavebním úřadem, obec s pověřeným OÚ, obec s rozšířenou působností.

Samospráva se dělí na územní samosprávu a na zájmovou samosprávu, která sdružuje jednotlivce na základě specifického společného „zájmu“. Tím je nejčastěji jejich společná profese. V praxi se může za takové samosprávné útvary označit například Česká lékařská komora nebo Česká advokátní komora. Jejich hlavním úkolem je nejen sdružovat jednotlivé osobnosti stejné profese, ale také nad nimi vykonávat jistou dozorčí činnost.

Územní samospráva je charakteristická v tom, že sdružuje jednotlivce, kteří mají trvalý pobyt na daném území. Právní řád České republiky hovoří o tzv. územním společenství občanů. Proto tento typ samosprávy má jistě nezastupitelnou úlohu při výkonu moci veřejné v našem demokratickém právním státě. Pro náš právní stát je tudíž charakteristické, že zaručuje samostatnost obcím při jejich výkonu samostatné činnosti. V právním řádu je proto důležitost územní samosprávy zdůrazněna také tím, že je právní základ obsažen právě přímo v Ústavě ČR. Tudíž nám tím ústava ČR garantuje právo mít tzv. územní samosprávu a proto také věnuje územní samosprávě značnou část, ve které popisuje jasné základní principy fungování a řízení územních samosprávních celků. Tyto dané principy vychází z toho, že v České republice jsou základní územní samosprávní celky obce a vyššími územními samosprávnými celky jsou kraje. Kopřiva a kol., k tomu ještě dodává, že *„Rozhodování je v rámci územní samosprávy obcí v České republice svěřeno primárně voleným zastupitelům.“* [2, s. 482]

3.1.1 Obec

Obec je základní územní jednotkou státu, která se řídí Zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) a dále taktéž dalšími zákonně vydanými právními předpisy. Dle ústavy, má každá obec právo na samosprávu, rozhoduje si o vlastních záležitostech v oblasti územní samosprávy dle platných zákonů, sama. Základními znaky obce jsou občané obce, kteří trvale obývají území obce. Balík k tomu uvádí: *„Občanem obce je fyzická osoba, která je státním občanem České republiky a je v obci hlášena k trvalému pobytu. Občané*

obce po dosažení 18 let mají právo volit a být voleni v komunálních volbách. Mohou hlasovat v místním referendu, vyjadřovat se na zasedání zastupitelstva a k návrhu obecního rozpočtu a závěrečného účtu a nahlížet do nich, stejně jako nahlížet do usnesení a zápisů z jednání zastupitelstva, do usnesení rady, výborů a komisí.“ [4, s. 63] Obec dále využívá vymezené katastrální území, kterých může být také více. Dle zákona je každá část území ČR nějakou součástí určitého území obce, s výjimkami, které upravuje zákon. Sloučením dvou nebo více obcí, z nichž jedno je město, taková obec se po sloučení stává městem.

Dalším znakem, který charakterizuje obec je výkon samostatné působnosti. Čmejrek a kol. uvádí, že *„Obec spravuje své záležitosti samostatně – jde o tzv. samostatnou působnost. Státní orgány a orgány krajů mohou do samostatné působnosti zasahovat, jen vyžaduje-li to ochrana zákon, a jen způsobem, který zákon stanoví. Rozsah samostatné působnosti může být omezen jen zákonem. Státní správu, jejíž výkon byl zákonem svěřen orgánu obce, vykonává tento orgán jako svou přenesenou působnost.“ [5, s. 30] Do samostatné působnosti obce patří také zájmy obce a jejich občanů, ale zejména záležitosti, jenž obcím stanovuje zákon. Kopřiva a kol. ještě dodává, že *„Rozsah samostatné působnosti českých obcí, definovaný zákonem o obcích, je relativně široký. Zastupitelstva schvalují např. program rozvoje obce, rozpočet, zřizují organizační složky obce, vydávají obecně závazné vyhlášky, rozhodují o vyhlášení místního referenda apod. [2, s. 482] Dále ještě schvalují například regulační a územní plán, zřízení a zrušení příspěvkových organizací, zřízení peněžních fondů obce, návrhy katastrálních změn, slučování obcí, vydávání vyhlášek, navrhování zástupců z obce do jiných orgánů obce, delegování zástupců do společností, působnosti obce patří dále také pro obec velmi důležitá činnost, a to každoroční schválení rozpočtu obce, a také závěrečného účtu obce.**

3.1.2 Rozpočet obce a obecní finance

Každá obec hospodaří podle rozpočtu, který schválí zastupitelstvo obce, a to zcela v souladu se Zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení). Malá rozpočtová pravidla, jež se řídí Zákonem č. 250/2005 Sb., o rozpočtových pravidlech územních

rozpočtů, spíše upravují formální podobu rozpočtu, avšak odpovědnost za jeho objem, obsah a charakter zůstává v kompetenci zastupitelstva obce. Kopecký a kol., k rozpočtu obce ještě dodává, že „*Může být schválen jako přebytkový, jestliže některé příjmy daného roku jsou určeny k využití až v následujících letech nebo jsou-li určeny ke splacení jistiny úvěrů z předchozích let. Rozpočet může být schválen jako schodkový, za podmínek uvedených v § 4 odst. 5 prav. úz. rozp. Schodek hospodaření se uhrazuje z finančních prostředků z minulých let nebo se kryje z návratných zdrojů splatných z rozpočtu v následujících letech.*“ [6, s. 107]

Již jednou schválený rozpočet ale není zcela neměnný, zastupitelé mají tu možnost reagovat na neočekávané a neobvyklé situace v průběhu roku, a to prostřednictvím tzv. rozpočtového opatření. Upravený rozpočet, přesněji řečeno závěrečný účet, by se neměl na konci roku výrazně lišit od původního, protože se tak oslabuje stabilní role toho rozpočtu jako finančního plánu. Rozpočet obce zahrnuje příjmy a výdaje, které mají vztah k samostatné působnosti obce i výkonu státu na poli přenesené působnosti. Jeho součástí je dále také finanční vztah k rozpočtové soustavě, tzn. ke státnímu rozpočtu a také ke státním fondům především prostřednictvím dotací.

3.1.3 Příjmy do rozpočtu obce

Kruntorádová uvádí: „*Obecně by příjmy územních rozpočtů měly být dostatečně výnosné, prostorově a časově rovnoměrně alokované, nenáročné na správu a výběr, plánovatelné a jejich výše by měla být ovlivnitelná aktivitou obce.*“ [3, s. 25] Příjmy obcí se dělí na daňové, nedaňové, kapitálové a přijaté dotace. Ovšem jde zde o dělení z části trochu zavádějící, protože obce mají jen velmi malý a omezený vliv na skutečnou výši daňových příjmů. Možnost ovlivnit danou výši sazby daní se omezuje jen na částečnou úpravu koeficientu, a to u daně z nemovitostí. Obce mohou na svém území vybírat místní poplatky, jež si zavádí obecní vyhláškou. Obec také získává správní poplatky, jejich objem se však odvíjí od množství uskutečněných správních úkonů (služby matrik, stavební řízení, vydávání dokladů, aj.). Zbylou část daňových příjmů proto tvoří podíly na daních, které spravuje státní správa. Zákonem stanovená procenta reálně vybraných příjmů se oddělí

a v závislosti na velikostním koeficientu přiřadí dané obci. Dá se říct, že na jedné straně jde v zásadě o zdroj stabilní a tudíž také relativně odhadnutelný, ale na druhé straně však mohou obce jen velmi těžko ovlivnit svoje daňové příjmy.

Kromě daňových příjmů ještě existují příjmy nedaňové. Příjmy nedaňové lze posílit také převodem příjmů z vlastní hospodářské činnosti. Proto nejčastější formu hospodářské činnosti právě představuje správa bytového a také nebytového fondu. Získané výnosy z pronájmu nemovitostí tak mohou znamenat trvalou podporu hlavního rozpočtu. Sdílené daňové a nedaňové příjmy tvoří jen díl finančních zdrojů ke krytí daných výdajů. Patří mezi ně i dotace, které jsou tak v řadě obecních rozpočtů možná i ten největší díl finančních prostředků.

3.1.4 Dotace pro obce

Obce získávají dotace nejčastěji ze státního rozpočtu, jednak přímo anebo prostřednictvím krajů. Dotace se dělí na:

- dotace investiční
- dotace neinvestiční
- dotace účelové (specifické)
- dotace neúčelové

Účelové dotace, kterých je pořád většina, vždy podléhají vypořádání, tudíž jakési obhajobě jejich užití. Provozníková uvádí: „ *Dále rozlišujeme nerovnocennou podmíněnou účelovou dotaci v případě, že částka, kterou poskytuje stát v rámci dotace je stanovena fixně bez ohledu na to, kolik vlastních zdrojů obec na dané služby použije. Označujeme je též jako dotace uzavřené (s uzavřeným koncem), tj. stanoví se strop výšky dotace – maximální suma příspěvku.*“ [7, s. 91]

Příjmy ve formě dotací ze státního rozpočtu obcím přicházejí například na výkon státní správy, na domovy důchodců, aj. Další možností jak do obecního rozpočtu získat dodatečné zdroje jsou státní fondy (např. Státní fond rozvoje bydlení, Státní fond životního

prostředí). Zde se však jedná spíše už o dotaci investiční, u kterých se navíc vyžaduje jistá finanční spoluúčast.

Na určité spoluúčasti jsou založeny už všechny projekty, které jsou podporované z fondů EU. Získané dotace jsou vnějším nenávratným zdrojem. Pokud je obec nemá šanci získat, tak nezbyvá než přijmout například návratné finanční prostředky, tudíž nejčastěji úvěr. O možnosti přijetí úvěru nebo emisi dluhopisů rozhoduje výhradně zastupitelstvo, protože zde jde o důležité rozhodnutí, jež obvykle zasahuje do víc funkčních období.

3.1.5 Výdaje obcí

Provazníková uvádí: *„Pokud jde o stupeň nezávislosti v ovlivňování výdajů obcí, je rozdílný v čase, závisí i na spolupráci s krajskými samosprávami. Stejně tak je třeba vzít v úvahu, že stupeň autonomie v rozhodování o výdajích je rozdílný v různých obcích (např. podle rozsahu přenesené působnosti) a může se měnit.“* [7, s. 211]

Rozpočet se projednává podle podkladů připravených úřadem. Na straně výdajů se dělí na běžné výdaje a na výdaje investiční. Jako příklad běžných výdajů můžeme uvést například příspěvky příspěvkovým organizacím, údržba zeleně, nákup energií a služeb, rovněž údržba komunikací a odpadové hospodářství anebo různé grantové programy. Můžeme také odlišit tzv. „průtokové“ výdaje, jež jsou především sociální dávky, které se vyplácí ze státního rozpočtu prostřednictvím daných úřadů místní samosprávy. Za investiční výdaje se pak považují nejčastěji rekonstrukce nebo výstavba nových budov, výstavba parkovacích stání anebo rekonstrukce komunikací.

3.1.6 Zastupitelstvo obce

Obec samostatně spravuje zastupitelstvo obce a dalšími neméně důležitými orgány v obci jsou rada obce, dále starosta, obecní úřad a potom zvláštní orgány. Zastupitelstvo obce se skládá ze členů zastupitelstva, kteří získali svůj mandát zvolením v komunálních volbách.

Balík k tomu uvádí: „*Naprosto zásadní a nepominutelnou charakteristikou zastupitelské demokracie je tzv. reprezentativní mandát. Jeho podstatou je skutečnost, že reprezentant voličů – v našem „komunálním“ případě zastupitel – není vázán žádnými příkazy, pokyny, nařízeními, a je dokonce povinen hlasovat a svůj mandát vykonávat pouze podle svého svědomí. Není vázán ani subjektem, za nějž kandidoval, ani příkazy a pokyny voličů.*“ [4, s. 67] K jejich zvolení dochází při ukončení hlasování, naopak zánik mandátu členům zastupitelstva může nastat jen tehdy, je-li důvod k zániku přesně uvedený v zákoně. Za ukončeného člena zastupitelstva potom nastupuje jeho náhradník z kandidátní listiny a to z totožné volební strany.

Na úřední desce obecních úřadů musí být oznámen počet členů zastupitelstva, jenž má být zvolen. Oznámení musí být zveřejněno po jeho stanovení, nejpozději však do dvou dnů. V obci, kde není zastupitelstvo, stanovuje počet členů pro tyto účely krajský úřad. Počet členů zastupitelstva je vždy ustanoven dle počtu obyvatel obce. Počet obyvatel se stanovuje vždy k 1. lednu roku, ve kterém se konají volby a také podle velikosti územních obvodů.

Počet volených členů zastupitelstva podle počtu obyvatel:

- do 500 obyvatel - 5 až 15 členů
- 501 - 3.000 obyvatel - 7 až 15 členů
- 3.001 - 10.000 obyvatel - 11 až 25 členů
- 10.001 - 50.000 obyvatel - 15 až 35 členů
- 50.001 – 150.000 obyvatel - 25 až 45 členů
- nad 150.001 obyvatel - 35 až 55 členů [6, s. 142]

Zastupitelstvo obce se většinou schází dle potřeby, nejméně však jednou za tři měsíce. Obce, které si nevolí radu, se zastupitelstvo obvykle schází nejméně jedenkrát za dva měsíce, které svolává a celé řídí starosta. Čmejrek a kol. uvádí, že „*Není-li zřízena rada obce, vydává nařízení obce zastupitelstvo obce. Zastupitelstvo obce si může vyhradit další pravomoc v samostatné působnosti obce mimo pravomoce vyhrazené radě obce. Zastupitelstvo obce rozhoduje o zrušení usnesení rady obce, jsou-li mu starostou předložena k rozhodnutí.*“ [5, s. 46]

Ustavující zasedání nového zastupitelstva, které bylo zvoleno, se musí konat nejpozději patnáctý den od vyhlášení výsledků voleb. Aby bylo usnesení zastupitelstva obce platné, je k rozhodnutí nebo volbě nutný souhlas nadpoloviční většiny a to všech členů. Všechny zasedání musí být jen veřejná a z každého musí být pořízen zápis o jeho průběhu. Zápis musí být pořízen po skončení zasedání, nejpozději do sedmi dnů a měl by být k dispozici na obecním úřadě. Zastupitelstvo obce mimo jiné rozhoduje ve věcech, které patří do samostatné působnosti obce, ale i ve věcech patřících hlavně do přenesené působnosti obce. Dle Zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) má pravomoc schvalovat rozpočet obce, program rozvoje obce, účetní závěrku a závěrečný účet obce, zřizovat dočasné a trvalé peněžní fondy, schvalovat územní a regulační plán, zřizovat a rušit organizační složky a příspěvkové organizace a schvalovat jim zřizovací listiny. Povinností každého zastupitelstva obce je zřídit finanční a kontrolní výbor, ty poté pověřuje úkoly a důkladně dohlíží na jejich plnění.

3.1.7 Rada obce

Balík uvádí: „*Základní charakteristikou rady obce je skutečnost, že je výkonným orgánem obce v oblasti samostatné působnosti. Jde o orgán, který je za výkon své práce odpovědný zastupitelstvu.*“ [4, s. 72] Radu obce vždy tvoří starosta, místostarosta, radní a další členové rady. Členové rady jsou v lichém počtu, je jich nejméně pět a nejvýše jedenáct. Počet členů nesmí přesáhnout jednu třetinu počtu všech členů zastupitelstva obcí. Obce, kde má zastupitelstvo méně než patnáct členů, v těchto obcích se rada nevolí. Kopecký a kol., k tomu ještě dodává, že „*Pro tyto případy je potom potřeba stanovit, který orgán obce, či které orgány obce, plní úkoly jinak příslušející radě obce. V současné době je tato pravomoc rozdělena mezi starostu a zastupitelstvo, přičemž platí, že starosta vykonává ty pravomoci rady, které nejsou pro tyto případy vyhrazeny zastupitelstvu obce.*“ [6, s. 207] Jednání rady obce jsou vždy neveřejné a konají se dle potřeby. Stejně jako si zastupitelstvo zřizuje výbory, tak si rada obce může zřídit komise, které jsou za svou činnost odpovědný radě obce.

3.1.8 Starosta a místostarosta

Obec navenek zastupuje starosta, kterého zastupuje místostarosta nebo místostarostové, kdy všichni musí být občany České republiky. Oba tyto orgány si z řad svých členů volí zastupitelé dané obce. Starosta obce mimo to, že má pravomoc jmenovat a odvolat tajemníka obecního úřadu, dle zvláštních předpisů plní dané úkoly zaměstnavatele. Jedním z úkolů starosty je i svolat a řídit jednání zastupitelstva obce a radu obce, dále potom podepisuje schválené právní předpisy obce, jmenuje a odvolává členy zvláštních orgánů obce, atd.

Dle typologie zaměřené na vnitřní uspořádání v obcích (na pozici starosty) se rozlišují celkem čtyři typy uspořádání. První je systém silného starosty, kdy přímo volený starosta řídí většinu v zastupitelstvu a zároveň vykonává většinu exekutivních pravomocí. Druhým systémem je vůdce výboru, zde jedna osoba (a nemusí to být naléhavě starosta), je jasným politickým vůdcem dané obce. Vůdce výboru tak může, či nemusí řídit zastupitelstvo, takže se o exekutivní pravomoci případně dělí s kolektivním orgánem. Třetí je systém kolektivního vedení, kde exekutivní pravomoci řídí kolektivní orgán a jeho členové jsou zvoleni ze zastupitelstva. Čtvrtý systém má podobu manažerského výboru, kdy všechny exekutivní funkce jsou zde v rukou profesionální administrativy a starosta má pouze reprezentativní pravomoci. Z hlediska pozice starosty se v České Republice (od roku 1990) uplatňuje systém kolektivního vedení. [8]

Starostu obce zastupuje jeho místostarosta a to v době, v níž svou funkci nevykonává nebo v době jeho nepřítomnosti. Čmejrek a spol. uvádí: „*Neurčilo-li zastupitelstvo obce místostarostu k zastupování starosty nebo byl-li tento místostarosta z funkce odvolán nebo se funkce vzdal současně se starostou, pověří zastupitelstvo obce výkonem pravomocí starosty některého z členů zastupitelstva obce.*“ [1, s. 46]

3.1.9 Obecní úřad

Obecní úřad je hlavním orgánem obce úředního typu, který zabezpečuje plnění daných úkolů obce úředního charakteru, jednak v oblasti samostatné působnosti, ale také v působnosti přenesené. Čmejrek a kol. uvádí, že „*Obecní úřad v oblasti samostatné působnosti plní úkoly, které mu uložilo zastupitelstvo obce nebo rada obce, a pomáhá výborům a komisím v jejich činnosti.*“ [5, s. 51] Současně jej lze považovat za hlavní sídlo ostatních orgánů obce, která tak zastřešuje jejich úřední úkoly. Kopecký a kol. doplňuje, že „*Zákonná úprava právního postavení obce mezi obcemi diferencuje, čemuž odpovídá i rozlišení obecních úřadů v „běžných“ obcích, dále tzv. pověřených obecních úřadů a nakonec obecních úřadů v obcích s rozšířenou působností.*“ [6, s. 229]

Obecní úřad je v každé obci a z personálního hlediska jej představuje starosta obce, místostarosta, tajemník a ostatní zaměstnanci úřadu. Jednotlivé činnosti na obecním úřadu vykonávají jednotlivé odbory a oddělení, ve kterých pracují zaměstnanci obecních úřadů. Obce s pověřeným obecním úřadem anebo obce s rozšířenou působností si zřizují funkci tajemníka. Kopecký a kol., k tomu ještě dodává, že „*Z pohledu a pro potřeby zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků, se vedoucím obecního úřadu rozumí tzv. vedoucí úředník, jímž je v první řadě tajemník obecního úřadu.*“ [6, s. 229] Ten je přímo odpovědný starostovi, a to za plnění úkolů obecního úřadu v samostatné nebo přenesené působnosti. V obcích, ve kterých není tajemník ustanoven, plní úkoly vedoucího úřadu (i dle zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků) starosta.

3.1.10 Zvláštní orgány obce

Zastupitelstvo má možnost si zřídit tzv. iniciativní a kontrolní výbory, jež mezi hlavními jsou kontrolní a finanční výbor, v určitých případech se zřizuje i výbor pro národnostní menšiny. Předsedou výborů musí být vždy některý ze členů zastupitelstva obce, ostatní členové výborů jsou vždy v lichém počtu, nejméně tříčlenné musí být výbory kontrolní a finanční. Kontrolní výbor dohlíží na řádné plnění usnesení ze zastupitelstva a rady obce, má na starosti například kontrolu dodržování právních předpisů. O kontrole

poté výbor vyhotoví zápis, který má své náležitosti a ten předkládá zastupitelstvu. Dalším významným výborem je finanční výbor, který má na starosti kontrolu hospodaření jak s finančními prostředky, tak s majetkem obce. Dále se v některých obcích zřizuje osadní výbor, který navrhuje výborům návrhy týkající se rozvoje a rozpočtu obce. Rada obce si může zřídit tzv. iniciativní a poradní komise, které svoje náměty a stanoviska poté předkládají právě radě obce. Kopecký a kol. ještě dodává, že *„Rada obce potom také v návaznosti na tato stanoviska a náměty zpravidla sama rozhoduje o přijetí potřebných opatření. Komise je z této své činnosti odpovědná radě obce. Takto komise vystupuje nikoliv jako „orgán obce“, nýbrž jako „orgán rady obce“.*“ [6, s. 14]

Zvláštní organizační složkou, kterou si může a nemusí obec zřídit, je obecní policie. V případě, že si obec policii nezřídí, tak může zastupitelstvo písemně pověřit určeného zaměstnance z obecního úřadu úkoly, jež povedou k zabezpečování místních záležitostí ve věci veřejného pořádku v rámci své působnosti obce.

3.2 Komunální volební systém v ČR

Žádný politický systém v demokratických zemích se neobejde bez možnosti svobody výběru. Jednu z hlavních forem tohoto výběru představují také komunální volby do zastupitelstva. Balík k tomu ještě dodává, že „*Po celé období od roku 1990 lze komunální volby charakterizovat následovně: konají se tajným hlasováním na základě všeobecného, rovného a přímého volebního práva, podle zásad poměrného zastoupení na čtyřleté funkční období.*“ [4, s. 85]

V České republice se komunální volby konají každé čtyři roky, kdy letos na podzim si budou občané již po osmé volit své představitele do zastupitelstva v komunálních volbách. Ty vůbec první porevoluční volby se konaly v roce 1990 a řídily se tehdejším Zákonem č. 386/1990 Sb., o volbách do zastupitelstev v obcích. Dalším zákonem, který poslanci schválili, byl Zákon č. 298/1992 Sb., Zákon České národní rady o volbách do zastupitelstev v obcích a o místním referendu. Podle tohoto zákona se však nakonec žádné volby neřídily, protože již v jeho roce vyhlášení se rozdělilo tehdejší federální Československo. Následoval nový volební zákon, a to Zákon č. 152/1994 Sb., o volbách do zastupitelstev v obcích a o změně a doplnění některých dalších zákonů. Tímto zákonem se potom řídily hned dvoje volby, a to v roce 1994 a v roce 1998. Současná právní úprava je z roku 2001, kdy byl schválen Zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, kterým se řídily další komunální volby v letech 2002, 2006, 2010 a 2014. [23]

Říhová uvádí: „*Platí, že voliči se svou účastí ve volbách nezřikají své politické aktivity, ale i nadále působí na zastupitelské orgány prostřednictvím politických stran, nátlakových skupin, hnutí, odborů, občanských sdružení, sdělovacích prostředků apod.*“ [9, s. 131]

Volební právo je stejně tak jako u ostatních typů voleb v ČR podmíněno plnoletostí a svéprávností a musí být splněna podmínka trvalého pobytu v obci. Komunální volební systém je vůbec nejsložitější volební mechanismus, který je u nás používán. Ten problém nastává především při následném rozdělování hlasů na mandáty. Volič si vybírá jednotlivé osobnosti a to bez ohledu na jejich stranickou příslušnost. Nicméně se vždy jedná o hlasy pro danou politickou stranu a tak se hlasy pro jednotlivé kandidáty dají spíše přirovnat

k preferenčnímu hlasování. Ty hlasy od voličů, jež obdrží strana jako celek, jsou poté sčítány i s těmi, které voliči dali jednotlivým kandidátům. Jinými slovy lze říct, že panašováním nelze podpořit svého jednotlivého kandidáta bez toho, abychom tím nepodpořili i jeho politickou stranu, za níž kandiduje. Čmejrek a kol., k tomu ještě dodává, že *„Panašování má oslabit roli volebních stran při určování pořadí jejich kandidátů v procesu přidělování mandátů. Ze strany kandidátních stran by tak mělo docházet k podstatnému podlomení pozice vůdčích kandidátů, které by mohlo vést až k potencionálnímu vnitrostranickému soupeření o přízeň voličů.“* [5, s. 124] Následně se křesla v zastupitelstvu rozdělují od prvního místa na kandidátce. Ale pokud by některý z kandidátů získal přinejmenším o deset procent víc hlasů, než by byl průměrný počet hlasů na daného jednoho kandidáta v rámci strany, za kterou kandiduje, posouvá se tím na první místo kandidátní listiny. Tím musí být preferovaný kandidát pro získání mandátu výrazně lepší, samozřejmě v porovnání se všemi dalšími kandidujícími. Fiala uvádí, že *„K samotné analýze kandidátních listin je třeba dodat, že by se měla primárně zaměřovat na lokální autority. Lokálními autoritami se myslí vůdčí osobnosti politického a společenského života, tj. například starostové obcí, ředitelé významných institucí (škol, nemocnice apod.).“* [10, s. 146]

Volební den, stejně tak jako u ostatních druhů voleb, vyhláší prezident České republiky nejméně 90 dní před konáním. Starostové obcí mají před volbami možnost vyhradit plochu pro možné vylepení volebních plakátů. Následně potom tři dny před samotným začátkem voleb je přísně zakázáno jakékoliv zveřejňování předvolebních průzkumů a přímo v den voleb je také zakázána volební agitace uvnitř a v bezprostřední blízkosti místností, kde se volby konají.

3.2.1 Volební systém

Volební proces je charakterizován a dán dvěma fázemi. První fáze volebního procesu je uskutečnění voleb a to s procesem výběru kandidáta. Druhá fáze je potom transformace výsledku do politické struktury voleného sboru. Soubor těchto pravidel, což je řídicí proces od úplného začátku, tj. od prvotního vyhlášení voleb a stanovení data voleb až po

konečnou fází, tedy úplné sečtení hlasů a jejich následné převedení na mandáty, je proto uzákoněn jak ve volebních zákonech, tak ve volebních řádech dané země. Tento soubor pravidel se v širším pojetí označuje za volební systém. Čmejrek a kol., k tomu ještě dodává, že „*Pokud jde o pojem volební systém, můžeme ho chápat v užším slova smyslu jako princip, na němž je založeno převádění hlasů na mandáty. V širším slova smyslu vystihuje volební systém komplexní podobu volebního mechanismu a zahrnuje jeho základní komponenty jako volební obvod, formu kandidatury, strukturu hlasu, volební klauzuli a volební formulí.*“ [1, s. 52]

3.2.2 Volební obvod

Volební obvod je ohraničené teritorium, ve kterém je při volbách přidělován určitý počet daných mandátů. Velikost obvodů, podle počtu přidělovaných mandátů, tedy výrazně ovlivňuje výslednou proporcionalnost voleb. Čím je tedy volební obvod větší, tzn., že čím více se přidělí mandátů, tím jsou volby proporcionalnější. Obec vytváří jen jeden volební obvod, přičemž je v pravomocích zastupitelstva vytvořit a schválit více volebních obvodů.

Tyto obvody však musí splňovat následující důležité podmínky:

- obec s počtem obyvatel do 10 000 - v každém volebním obvodu musí být zvoleno nejméně 5 členů zastupitelstva
- obec s počtem obyvatel nad 50 000 – v každém volebním obvodu musí být zvoleno nejméně 9 členů zastupitelstva
- hlavní město Praha a další územně členěná statutární města - může být městská část anebo městský obvod součástí jen a pouze jednoho volebního obvodu

3.2.3 Forma kandidatury

Volební obvody, jež jsou vícemandátové, mají formu kandidatury v podobě tzv. kandidátních listin. V případě voleb do komunálního systému se zde jedná o otevřené kandidátní listiny. Hlasovat se tedy může jak pro konkrétní kandidátní listinu nebo pro

jednotlivé kandidáty, ale může se také kombinovat hlasování a to zejména pro kandidáty z různých kandidátních listin.

3.2.4 Struktura hlasu

Struktura hlasu hodně souvisí s formou kandidatury, kdy spolu s otevřenými kandidátními listinami uděluje komunální volební systém voliči také tzv. kombinovaný hlas. To znamená, že má v praxi současných komunálních voleb, volič možnost kombinovat hlasování pro kandidáty a to z různých politických stran. V praxi to vypadá tak, že k danému počtu má dále také k dispozici počet hlasů, jenž odpovídá volenému počtu příštích zastupitelů obce v daném volebním obvodě.

3.2.5 Volební klausule

K tomu Čmejrek a kol. uvádí: „*Počet hlasů nutný pro postup do skrutinia byl stanoven v relativní výši, a to na 5% z celkového počtu hlasů upravený pro konkrétní volební stranu koeficientem vyjadřujícím poměr počtu kandidátů volební strany k počtu volených zastupitelů (v obcích, kde byla podána pouze jediná kandidátní listina, se samozřejmě k pětiprocentní hranici nepřihlíží).*“ [5, s. 126]

Způsob výpočtu znázorněný vzorečkem:

$$\text{počet hlasů nutný pro postup do skrutinia} \cong 5\% \cdot \frac{\text{celkový počet platných hlasů}}{\text{počet členů volného zastupitelstva}} \cdot \frac{\text{počet kandidátů na kandidátní listině}}{\text{počet členů volného zastupitelstva}} \quad (1)$$

Zdroj: [5, s. 126]

3.2.6 Volební formule

V českém komunálním volebním systému získávají politické strany mandáty, a to na principu poměrného zastoupení. Používá se pro to přepočítání volebního zisku na dané mandáty. V současné době se používá d'Hondtova metoda volebního dělitele. Při výpočtu se zde vychází z celkového součtu získaných hlasů volební stranou. Větší efektivitu a maximální volební zisk strana získá tím, že za ní bude kandidovat co možná nejvíce kandidátů. Dalším důsledkem používané metody je jistá mezistranická nerovnost, a to v počtu získaných hlasů. Proto je pro zvýšení pravděpodobnosti jistého volebního úspěchu zcela nezbytné, doplnění na kandidátní listiny nezávislé kandidáty, kteří dané volební straně zajistí jistý vyšší volební výsledek, jež bude s každým hlasem odevzdaný pro celou kandidátní listinu, tudíž volební stranu.

3.2.7 Volební strana

Volební strana je registrovaná politická strana, také politické hnutí anebo koalice, které si přihlásí kandidátní listinu k příslušným volbám. Každá strana může podat pro volby do daného zastupitelstva téhož kraje jen jednu kandidátní listinu. Pokud podá samostatně kandidátní listinu, nemůže již být součástí koalice. Politická strana nebo politické hnutí může být v témže kraji členem pouze jediné koalice.

Podle Zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů a § 20 „(1) Volební stranou podle tohoto zákona mohou být registrované politické strany a politická hnutí, 15) jejichž činnost nebyla pozastavena, a jejich koalice, nezávislí kandidáti, sdružení nezávislých kandidátů nebo sdružení politických stran nebo politických hnutí a nezávislých kandidátů. (2) Politická strana a politické hnutí může být součástí pouze jedné volební strany pro volby do téhož zastupitelstva obce. Podává-li politická strana a politické hnutí kandidátní listinu samostatně, nemůže již být pro volby do téhož zastupitelstva obce součástí jiné volební strany. (3) Kandidát může kandidovat pouze na jedné kandidátní listině volební strany pro volby do téhož zastupitelstva obce, a jsou-li vytvořeny volební obvody, pouze v jednom volebním obvodu.“ [24]

3.2.8 Politická strana

K tomu Čmejrek a kol. uvádí: „*Politické stranictví je neodmyslitelnou součástí zastupitelské demokracie. Klíčová funkce politických stran spočívá ve zprostředkování mezi občany a politickou mocí. Současně jsou politické strany hlavním prostředkem participace občanů na demokratickém procesu, a to nejen v tom smyslu.*“ [1, s. 65]

Politická strana je dobrovolné seskupení lidí, jež mají společné politické a společenské názory. Každá politická strana má svůj specifický program a určitou hierarchii, dále se prostřednictvím politické strany lze účastnit na správě veřejných věcí. V demokratickém režimu existuje několik politických stran, jež si vzájemně konkurují (tzv. politická soutěž). Každá z politických stran usiluje o značný úspěch ve volbách. Říhová ještě uvádí: „*Volební podpora je pro strany zcela přirozeně především prostředkem, jak si mohou zajistit možnost vládnout a mít současně i zaručenou podporu legislativy. Avšak i pokud strana po volbách nedosáhne většinového postavení v parlamentu, může používat svých mandátů k vyjednávání a sestavení vlády.*“ [11, s. 126]

V České republice je možné stát se členem politické strany dovršením 18 let věku a nemožné stát se členem politické strany pro policisty a soudce. Mezi politickými stranami existuje tradiční dělení na pravicové a levicové. Navzájem si konkurují a názorově bývají většinou na opačných stranách. Obě strany se výrazně liší v pohledu jak na svět, tak na společnost. Pravicová strana zastává například volný trh a tržní hospodářství, soukromou kontrolu výrobních prostředků, rovnost příležitostí, snižování inflace a hájí zájmy vyšších společenských vrstev. Levicové strany zase hájí například sociální solidaritu, zastávají se nižších a středních vrstev obyvatelstva, kladou důraz na snižování nezaměstnanosti, regulaci trhu a přímou demokracii – referendum. Mezi nimi stojí tzv. centristické strany, které jsou mezi pravicí a levicí. Ty se přiklánějí k jedné či druhé straně a často s nimi vstupují do koalic.

Politické strany v ČR registruje Ministerstvo vnitra a ty musí nutně předložit petiční arch, na kterém musí být minimálně tisíc podpisů lidí, jenž vznik dané politické strany

podporují. Dále je potom politická strana na ministerstvu zaregistrována, ale pouze v tom případě, že její program nebude odporovat platné legislativě.

3.2.9 Politické hnutí

Politické hnutí je právnická osoba, jež ho platné právo staví na úroveň politické strany, kde mezi nimi nejsou žádné rozdíly. Jak uvádí Pšenička: „*Zákon sám používá vedle sebe pojmy „politická strana“ a „politické hnutí“.* Je to dáno povýtce historicky, nakořik předcházející zákon č. 15/1990 Sb. i původní návrh tohoto zákona počítal s věčným rozdílem mezi politickou stranou a politickým hnutím, jež v navrhovaném ustanovení § 23 vymezoval jako sdružení politických stran, občanských sdružení a občanů.“ [12, s. 7] Z politologického hlediska je hlavní rozdíl viděn v tom, že politické strany předkládají svůj komplexní politický program, zatímco politické hnutí se raději zaměřují na konkrétní otázky či problémy a nemají vládní ambice. Hnutí rovněž nemívají tak početnou členskou základnu, jako je tomu u politických stran a také nevytvářejí složité územní struktury. V České republice působí několik desítek politických hnutí, ale ani jedno z nich však není až tak významné jako jiné velké politické strany, politické hnutí uspořádává Zákon č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích s komentářem.

3.2.10 Koalice

Koalice je povolební spojení dvou anebo více politických stran s podobným programovým zaměřením. Politická strana, která sice zvítězí ve volbách, ale zpravidla nemá dostatek hlasů na to, aby získala absolutní většinu mandátů, tak v takovém případě se uzavírá koaliční smlouva. Říhová k tomu ještě dodává, že „*Zvláště ve vícestranickém systému by mělo být každému voliči jasné, že volební programy se musí začít přizpůsobovat v okamžiku, kdy dojde ke koaličnímu povolebnímu jednání.*“ [11, s. 127]

Smlouva se uzavírá mezi dvěma anebo více politickými stranami, jež v součtu mají většinu hlasů, a která stanovuje podmínky a cíle jejich další dlouhodobé spolupráce, které je

obvykle na celé volební období. U komunálních koalic je velmi zásadní jejich rozdělení a to na předvolební a povolební koalice. Volební systém totiž nahromadí volební hlasy a jedinci předvolebních koalic se tímto sami znevýhodňují. Účelové je proto ještě před volbami uzavřít nepsanou dohodu a vybudovat pár samostatných kandidátních listin. K tomu Balík uvádí, že *„Po vyhraných volbách je pro vítězné síly, jež mají možnost sestavit minimální vítěznou koalici, jistější nastolit konsensuální atmosféru všestranné spolupráce, která slibuje, že po případném menším neúspěchu ve volbách následujících se k nim úspěšnější političtí protivníci zachovají se stejnou korektností a z exekutivy je nevyženu.“* [13, s. 47]

Za nejúčelnější koalici je brána tzv. minimální vítězná koalice, což je vlastně koalice s minimálním možným počtem členů, jež zabezpečuje většinu v legislativě. Minimální počet členů lze tedy pojmout jako minimální koalici zastupujících stran anebo jako minimální počet nezbytných poslaneckých nebo zastupitelských mandátů. Tyto dvě pojetí mohou tedy vést k více možným a konkrétním podobám minimální vítězné koalice. Tou druhou variantou koaliční úpravy je tzv. velká koalice, což je koalice s jedním anebo více nadbytečnými členy. Nakonec je zde ještě třetí varianta, kterou je menšinová koalice, což je koalice s menšinovým zastoupením. Jüptner k tomu ještě dodává, že *„Významným předpokladem teorie koalic je také pojetí politických stran jako unitárních aktérů, podle kterého není koaliční jednání politických stran významnějším způsobem ovlivňováno jejich vnitřní strukturou a dle něž strany navenek vystupují jednotně.“* [14, s. 80]

3.3 Regionální politika v ČR

Klíčový zákon, jenž poskytuje legislativní vymezení regionální politiky v České republice, je Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), dále potom Zákon č. 132/2000 Sb., o změně a zrušení některých zákonů souvisejících se zákonem o krajích, zákonem o obcích, zákonem o okresních úřadech a zákonem o hlavním městě Praze.

Regionální politika představuje konkrétní vyjádření snahy společnosti o snížení nebo změnu ve velikosti regionálních rozdílů. Tyto rozdíly v socioekonomické vyspělosti daných regionů ovšem nejsou tím jediným dobrým důvodem pro existenci regionální politiky. Raději je nutno ji pochopit jako součást souboru sociálních, ekologických a ekonomických politik, pomocí nichž je snaha dosáhnout národních cílů. Cogan a kol., k tomu ještě dodává, že *„V současnosti je česká regionální politika chápána jako koncepční činnost státu, regionálních a místních orgánů, jejímž cílem je přispívat k vyváženému a harmonickému rozvoji jednotlivých regionů v ČR, ke snižování neodůvodněných rozdílů mezi úrovněmi rozvoje jednotlivých regionů a ke zlepšení regionální hospodářské struktury. Úsilí o vyvážený rozvoj není pojímáno jako snaha zajistit stejný rozvoj ve všech regionech. Cílem tohoto úsilí je, aby vývoj v celém státě i v úrovni regionů byl proporcionální, nekrizový, byla vytvořena rovnost šancí regionů a byl plnohodnotně využíván jejich demografický, přírodní, hospodářský a případně i další potenciál.“* [15, s. 75] Regionální politika tedy vyjadřuje koncepční a výkonnou činnost daného státu a jeho územních samosprávných orgánů. Udává hlavní směry a také strategické cíle regionálního rozvoje, a to na jeho jednotlivých úrovních, na národní i regionální. Regionální politika vytváří metody a jasné postupy k zajištění realizace daných cílů a priorit a ty dále uskutečňuje především prostřednictvím systémových opatření.

Ústřední orgán státní správy v oblasti rozvoje regionální politiky je Ministerstvo pro místní rozvoj, které zajišťuje rámec regionální politiky v ČR. Ministerstvo dále zajišťuje vzdělávací a hlavně informační pomoc obcím a samosprávným orgánům.

Další institucionální rámec tvoří i jiné ministerstva a instituce:

- Řídící a koordinační výbor pro oblast hospodářské a sociální soudržnosti
- Rady pro koordinaci regionálního rozvoje
- Regionální řídicí a monitorovací výbory
- Monitorovací výbor pro oblast hospodářské a sociální soudržnosti
- Národní programový výbor
- Samosprávné orgány krajů
- Regionální rady v regionech soudržnosti
- Úřad pro ochranu hospodářské soutěže
- Český statistický úřad

Hlavním cílem regionální politiky je zamezit nebo alespoň výrazně snížit nerovnosti v regionech a zamezit tím migraci z ekonomických důvodů a předcházet tak negativním důsledkům migrace na místní veřejný sektor. Cíle regionální politiky se uvádějí v časovém rozmezí, mívají konkrétní formulaci a měli by vycházet z problémových oblastí daného regionu. Ke konkretizaci těchto cílů dochází proto, aby zhodnocení bylo efektivnější a zároveň by se lépe posoudila účinnost použitých nástrojů. Regionální politika by měla aplikovat nástroje, které musí být zaměřeny na investování do daného regionu technickou infrastrukturou a měli by mít za cíl přivést do regionu hlavně kapitál, udržet obyvatelstvo v regionu anebo rozvíjet podnikatelskou aktivitu v regionu.

3.3.1 Motivy existence regionální politiky

Důvodů a příčin rozdílů mezi některými regiony, jež vedou ke vzniku jasných problémových regionů, je celá řada. Například v každém státě jsou rozvinuté regiony, které mají vysokou životní úroveň. Na druhou stranu tam existují regiony, které mají podprůměrnou ekonomickou aktivitu nebo vysokou nezaměstnanost. Takovým problémovým regionům se poskytují určité výhody, kdežto jiné regiony mohou být v nevýhodě. Wokoun uvádí: „V knize „*Regional Policy: An European Approach*“

je uvedna následující definice: „Regionální politika představuje všechny veřejné intervence vedoucí ke zlepšení geografického rozdělení ekonomických činností, resp. se pokouší napravit určité prostorové důsledky volné tržní ekonomiky ve smyslu dosažení dvou vzájemně závislých cílů: ekonomického růstu a zlepšení sociálního rozdělení ekonomických efektů.“ [16, s. 94]

V celkovém hledisku lze důvody vzniku regionální politiky vidět ve čtyřech rovinách:

- Ekonomické motivy
- Sociální motivy
- Ekologické motivy
- Politické motivy

3.3.2 Ekonomické motivy vzniku regionální politiky

Hlavním ekonomickým motivem a důvodem pro vznik regionální politiky je plné využití všech svých výrobních faktorů, mezi které patří zejména pracovní síla. Nedostatečné užití pracovních zdrojů tedy znamená velký pokles hrubého domácího produktu státu. Ve svých počátcích se regionální politika velmi snažila řešit tento zásadní problém přesunem pracovních sil. Z těch regionů, které měly vysokou nezaměstnanost, se přesouvaly pracovní síly do míst, kde byla převaha pracovní nabídky. Kdežto v současné době jednoznačně převládá úplně protikladná strategie, a to motivace většího pohybu práce za pracovníky.

Dalším motivem je argument ekonomického růstu, kdy každý region má svoji vlastní ekonomickou strukturu a tím, že určitá odvětví budou stagnovat, mohou v každé zemi a také v každém období existovat jistě postižené oblasti a potencionálně také méně vyvinuté regiony. K tomu ještě Wokoun a kol. dodává, že „*Vztahy, které mohou existovat mezi regionální nerovnováhou a inflací, jsou velmi důležitým ekonomickým argumentem ve prospěch regionální politiky. Inflace může být vyvolána jak v regionech s vysokou koncentrací ekonomických aktivit, a to tzv. „útokem na náklady“ (např. růstem mezd v důsledku nedostatku pracovních sil), nebo i v méně rozvinutých regionech, způsobená*

„táhnutím poptávky“ (obyvatelstvo těchto regionů nárokuje stejnou životní úroveň, jaká je v regionech vyspělejších, a vytváří tlak na růst mezd bez ohledu na nízkou produktivitu práce). Úkolem regionální politiky je aplikovat taková opatření, která postaví agregátní nabídku na selektivnější základy (např. regionálně diferencovaná úvěrová omezení, dotace nebo slevy z úroků podporovaným regionům apod.).“ [16, s. 97]

Posledním faktorem je požadavek na optimální rozmístění firem. Podnikatelé ve svých kalkulacích tady nemusí počítat s externími náklady, které nese stát či obec. Takže úkolem regionální politiky je potom dosáhnout kompromisu mezi potřebami firem a veřejnými požadavky.

3.3.3 Sociální motivy vzniku regionální politiky

Zcela původně byla regionální politika velmi motivována převážně sociálními důvody. Ekonomická hlediska nabyla významu až od konce 50. let. Nicméně i v současnosti tady mají sociální důvody pořád svůj prostor při koncipování regionální politiky. Můžeme uvést tři argumenty. Tím prvním je **důvod plné zaměstnanosti**. Prioritním důvodem zrodu regionální politiky byla silná sociální potřeba zajistit každému občanu práci. Dalším neméně důležitým faktorem je **regionální rozdělení příjmů**. Totiž regionální rozdílnost v rozdělení příjmů lze jistě vysvětlit mnoha faktory, ale žádné vysvětlení neospravedlňuje nerovnosti a rozdíly mezi regiony, a to z hlediska sociální spravedlnosti. Také proto je úkolem regionální politiky tady přijmout takové opatření, které povede alespoň ke zmírnění velké regionální diferenciace v příjmech. Mezi sociální motivy regionální politiky taktéž patří **úvaha o obecném blahu**. Tím lze rozumět např. spravedlivé rozdělení příjmů, zaměstnanost, kvalitní životní prostředí, atd. Jsou tady však ještě další hlediska, jež dost dobře nelze měřit, např. difference ve způsobu života, ve zvycích nebo v kultuře. Wokoun a kol., ještě uvádí, že také *„Z mnoha důvodů dává obyvatelstvo v některých regionech přednost zaměstnání ve svém vlastním regionu, zejména tam, kde existuje silný pocit regionálního uvědomění, založený na kulturních či jazykových odlišnostech. I tyto aspekty proto musí regionální politika brát v úvahu.“* [16, s. 98]

3.3.4 Ekologické motivy vzniku regionální politiky

V České republice se regionální politika dělá nejen v zájmu obyvatel, kteří žijí v méně rozvinutých regionech, ale hlavně v zájmu lidí, jež žijí ve stále více přelidněných městech a okolí. K tomuto Wokoun a kol., uvádí, že *„Tlak na zastavěné obytné plochy, nedostatky v technické infrastruktuře, znečištění ovzduší a vody apod. znamená, že ve vědomí těch, kteří v tzv. prosperujících oblastech žijí, existuje silný důvod k uzavření tzv. geografické trhliny, kdy lidé ve svých názorech preferují život v ekologicky čistším prostředí venkova a malých měst.“* [16, s. 97]

3.3.5 Politické motivy vzniku regionální politiky

Relativně výjimečně se pro dobro regionální politiky, která je na státní úrovni, klade pouze politická argumentace. Je známo, že nespravedlnost spočívající ve vysokých rozdílech v průměrných příjmech na hlavu má podstatné politické důsledky. Dále k tomu Wokoun a kol., uvádí: *„Výsledky celostátních voleb v mnoha zemích ukazují, že lidé v méně rozvinutých regionech jsou si více vědomi své situace než lidé v prosperujících regionech. Důsledkem toho jsou nejen odlišné volební výsledky, ale zejména nepřátelské postoje vůči státní politice v předmětných regionech.“* [16, s. 98]

3.3.6 Nástroje regionální politiky

K tomu Víturka uvádí: *„Za koncepční základ moderní regionální politiky je pak obvykle považována dlouhodobá vize a z ní vycházející strategické cíle regionálního rozvoje, na jejichž základě je definován soubor nástrojů a opatření cílených na společensky žádoucí ovlivňování rozmístění ekonomických subjektů a podmínek jejich činnosti (kvalita podnikatelského prostředí).“* [17, s. 126]

Nástroje dělíme do dvou základních skupin:

- nástroje regionální politiky makroekonomické povahy
- nástroje regionální politiky mikroekonomické povahy

Makroekonomické nástroje

Nástroje makroekonomické povahy jsou spojeny s národohospodářským cílem, kterým je především udržení inflace na přijatelné úrovni, uskutečnění cílů průmyslové politiky nebo vyrovnanost platební bilance. Cogan a kol., k tomu dodává, že „*Užití makroekonomických nástrojů je pro řešení regionálních problémů silně omezeno ostatními národohospodářskými cíli, zejména udržením inflace na žádoucí úrovni, vyrovnaností platební bilance, případně realizací cílů průmyslové či agrární politiky.*“ [15, s. 117]

Mezi tyto nástroje patří zejména:

- fiskální politika
- monetární politika
- protekcionismus

Mikroekonomické nástroje

Mikroekonomické nástroje jsou spojeny s možností ovlivnit rozhodování ekonomických subjektů o jejich případné prostorové lokalizaci. Cogan a kol. uvádí: „*Cílem mikroekonomických nástrojů je obnovení rovnováhy na regionálních trzích práce ovlivňováním jedné či obou stránek tohoto vztahu, čili práce a kapitálu.*“ [15, s. 119]

Dělení do skupin je z takového hlediska, aby bylo možno určit zaměření mikroekonomického nástroje na daný ekonomický subjekt jednak z hlediska ovlivňujícího prostorový pohyb pracovních sil a z působícího hlediska na prostorový pohyb kapitálu:

- nástroje realokace pracovních sil
- nástroje realokace kapitálu

3.4 Regionální rozvoj v ČR

V České republice je legislativním rámcem pro regionální rozvoj Zákon č. 248/2000 Sb., Zákon o podpoře regionálního rozvoje. Ústřední orgán státní správy z oblasti regionální politiky je Ministerstvo pro místní rozvoj, které zajišťuje rámec regionální politiky v České republice. Wokoun a kol, k tomu ještě dodává, že, „*Ministerstvo pro místní rozvoj ve spolupráci s ostatními dotčenými ústředními správními úřady a kraji na základě průběžné analýzy hospodářského a sociálního rozvoje státu navrhuje vymezení regionů, jejichž rozvoj je třeba s ohledem na vyvážený rozvoj státu a vyrovnávání rozdílů mezi úrovněmi jeho jednotlivých územních celků podporovat.*“ [18, s. 409]

3.4.1 Základní úrovně v regionálním rozvoji

Základními úrovněmi jsou:

- NUTS 0 – Stát
- NUTS 1 – Území - Česká republika (ústřední orgány státní správy)
- NUTS 2 - Regiony soudržnosti (regionální rady)
- NUTS 3 - Kraje (krajské úřady)
- LAU 1 - Pověřené obecní úřady 3. typu se svým územím (bývalé okresní úřady)
- LAU 2 - Obce (obecní a městské úřady)

Povinnost státní úrovně je výkonná a koncepční činnost zákonodárných a výkonných členů státu a to v oblasti regionální politiky, také v oblasti podpory regionálního rozvoje, také včetně zabezpečení dalších prostředků státního rozpočtu a také adekvátních legislativních opatření. Regiony soudržnosti, jejichž činnost je důležitá pro potřeby spojené zejména s koordinací a realizací sociální a hospodářské soudržnosti, která spočívá především v užití finančních prostředků z před vstupních, ale hlavně ze strukturálních fondů Evropské unie. Úkolem krajské úrovně je výkonná a koncepční činnost samosprávných orgánů, a to v oblasti regionálního rozvoje. Krajské orgány tvoří základní stavební útvar pro realizaci a tvorbu regionálního rozvoje v České republice. Spolupracují také s klíčovými úřady státní správy, koordinují zároveň zájmy obcí, a to především ve věcech regionálního

rozvoje anebo obecního významu. Funkcí obecní úrovně je výkonná a koncepční aktivita samosprávných orgánů obcí, hlavně v oblasti místního rozvoje. Tato činnost je iniciační, zejména v oblasti řešení nemístních překážek a definování nemístních programů, dále také jejich participace na uskutečnění regionálních programů.

Řízení regionálního rozvoje, nejen na úrovni nadnárodní, národní nebo regionální, je realizováno na základě dalších specifických principů. Mezi tyto základní principy patří, kromě jiného, také tzv. princip partnerství, jenž vyžaduje také aktivní spoluúčast místních subjektů zejména při plánování a realizaci nových rozvojových opatření. Partnerství je v této souvislosti jako jedna z forem spolupráce mezi reprezentanty různých organizací a také institucí v dané komunitě – kraji, okresu nebo obci.

3.4.2 Strategie regionálního rozvoje

K tomuto Čmejrek a spol. uvádí: „*Ministerstvo pro místní rozvoj ve spolupráci s ostatními dotčenými ústředními správními úřady a kraji na základě průběžné analýzy hospodářského a sociálního rozvoje státu navrhuje vymezení regionů, jejichž rozvoj je třeba s ohledem na vyvážený rozvoj státu a vyrovnávání rozdílů mezi úrovněmi jeho jednotlivých územních celků podporovat. Za tímto účelem vypracovává návrh strategie regionálního rozvoje.*“ [4, s. 78]

Základní strategický dokument regionální politiky je dokument: Strategie regionálního rozvoje ČR 2014 – 2020, který schválila česká vláda 15. 5. 2013. Z časového hlediska se jedná o střednědobý dokument, který obsahuje dlouhodobý obraz na regionální rozvoj v ČR. [25] Viturka k tomu dále uvádí, že „*Volba adekvátní strategie regionálního rozvoje je základní otázkou, kterou je třeba vyřešit, má-li regionální politika účinně přispívat k celkovému socioekonomickému rozvoji. Globálním cílem této strategie, který je uveden v Národním strategickém referenčním rámci, je přeměna socioekonomického prostředí České republiky, zajišťující růst konkurenceschopnosti a zaměstnanosti v souladu s principy vyváženého a udržitelného rozvoje.*“ [17, s. 157] Tento dokument přesně formuje přístup státu k reálné podpoře regionálního rozvoje. Je to nástroj k realizaci

regionální politiky, propojuje dohromady odvětvová hlediska s územními aspekty. Obcím poskytuje potřebná východiska a určuje rozvojové cíle a také zásady pro vypracování svých regionálních programů rozvoje. Na tyto dokumenty navazují dále Programy rozvoje krajů ČR. Ze kterých jsou dále odvozené operační programy na úrovni daných regionů NUTS 2.

3.4.3 Program rozvoje obce

Právní hlediska a úkoly programu rozvoje obce jsou uvedeny v zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení). Zákon zde uspořádává mimo jiné i pravomoci zastupitelstva, a to ve vztahu k programu rozvoje obce. Tento program rozvoje obce však nemá charakter obecného závazného předpisu, ale je to základní koncepční dokument pro řízení rozvoje obce a obsahuje celkové zhodnocení situace celé obce a zachycení těch hlavních problémů v obci. Dále zahrnuje dlouhodobou vizi rozvoje obce a jejich způsoby naplňování.

Při plnění strategického plánování je důležitým předpokladem vytvořit dlouhodobé priority, vize a perspektivy rozvoje území. Vize a priority obce musí odrážet názory a postoje obyvatel obce. K tomu Wokoun a kol. dále uvádí: „*Struktura programu musí vycházet z jeho účelu, úkolů a využití. V první řadě jde o analýzu vnějších a vnitřních podmínek dosavadního vývoje obce, za druhé o definování rozvojových šancí obce a jejich slabých stránek. Za další by měly na základě výsledků analytických hodnocení být definovány strategické směry, cíle a priority rozvoje obce a formulován návrh opatření k jejich dosažení. A konečně na závěr by měl být navržen katalog projektů nezbytných pro naplnění strategie a odpovídajících definovaným cílům rozvoje. Navržené projekty a opatření se pak teprve mohou stát hlavním nástrojem realizace programu rozvoje obce.*“ [18, s. 456]

Program rozvoje obce je určen jako podklad pro zpracování předem daných a konkrétních podnikatelských a jiných investičních aktivit. Dále slouží k sestavování obecního rozpočtu, pro zpracování územního plánu, k monitorování regionálních programů a plánů. Obec si vždy program zpracovává na období 4 - 7 let a měl by to být jejich první

dokument, který si schválí. Další program, který navazuje na dokument o rozvoji obce je územní plán obce. Tyto dva dokumenty jsou klíčové při sestavování rozpočtu obce, zejména té investiční části. Program rozvoje obce bývá rozdělen na úvod, část analytickou, část návrhovou a závěr.

Hlavní úkol programu rozvoje obce je:

- vymezení společných zájmů obce, jejich obyvatelů a podnikatelských subjektů
- definovat předpoklady uskutečnění těchto společných zájmů
- optimalizovat místní předpoklady realizace daných společných zájmů
- analyzovat územně-technické a také sociálně-psychologické podmínky pro další rozvoj bydlení a také podnikání v obci
- uvést do vzájemného souladu vynakládání veřejných investic z hlediska funkčního a zejména územního
- koordinovat účelné rozdělení běžných veřejných výdajů, a to zejména v zájmu vytváření pevných podmínek pro bydlení
- formulovat dlouhodobé záměry obce, zvláště z oblasti sociální, ekologické a hospodářské politiky obce

3.4.4 Územní plánování

Wokoun a kol., k tomu uvádí: „*Stejně jako je regionální politika potřebná pro územní plánování, je i územní plánování vysoce potřebné pro regionální politiku. Regionální politika stejně jako další činnosti usilující o sociálně-ekonomický rozvoj v území (například strategické plánování) totiž potřebuje mít informace o tom, zda lze do předmětných území potřebné rozvojové impulsy alokovat a zda tato území mají potřebnou fyzickou kapacitu a environmentální únosnost pro investice do územního rozvoje, které regionální politika, respektive strategické plánování má vyvolat.*“ [18, s. 85]

Územní plánování soustavně a hlavně komplexně řeší funkční využití daného území, stanovuje tak zásady jeho uspořádání, časově a věcně koordinuje výstavbu a jiné důležité činnosti, které ovlivňují rozvoj území. Jeho cílem je tvořit předpoklady pro výstavbu a také

pro udržitelný rozvoj území, který spočívá ve vyváženém vztahu pro příznivý rozvoj životního prostředí, také pro hospodářský rozvoj a dále pro dobrou soudržnost společenství obyvatel území. Řídí se zákonem č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon). Orgány územního plánování postupují podle tohoto zákona, koordinují výstavbu a jiné činnosti, které ovlivňují rozvoj území, uvádějí do vzájemného souladu soukromé a veřejné záměry změn v území, stanovují konkrétní ochranu veřejných zájmů, jež vyplývají ze zvláštních právních předpisů. Ve veřejném zájmu rozvíjí a chrání kulturní, přírodní a civilizační hodnoty území, a to včetně archeologického, architektonického a urbanistického a přitom chrání svou krajinu jako podstatnou součást prostředí života obyvatel. S ohledem na to stanovuje podmínky pro hospodárné využití zastavěného území a zajišťuje tak ochranu nezastavěného území a také nezastavitelných pozemků.

Zastavitelné plochy jsou vymezeny s ohledem jen na potenciální rozvoj území a míru jeho využití. Naopak v nezastavěném území je možné v souladu s charakterem daného území umisťovat jen stavby, zařízení, nebo jiná opatření pouze pro:

- zemědělství
- lesnictví
- vodní hospodářství
- těžbu nerostů
- ochranu přírody a krajiny
- veřejnou dopravní a technickou infrastrukturu
- snižování nebezpečí ekologických a přírodních katastrof
- cyklistické stezky
- hygienická zařízení
- ekologická a informační centra

Na nezastavitelných pozemcích je možné ve výjimečných případech umístit technickou infrastrukturu takovým způsobem, který neznemožní jejich dosavadní užívání. Úkolem územního plánování je zejména účelné hodnocení vlivů politiky územního rozvoje, dále vyhodnocení zásad územního rozvoje anebo územního plánu, a to na vyvážený přístup územních podmínek, pro vlídné životní prostředí, dále pro soudržnost společenství obyvatel území a hospodářský rozvoj území.

4 Vlastní práce

4.1 Charakteristika města Kroměříže

Město Kroměříž je regionálním centrem, které bylo a neustále je nejenom centrem kultury a vzdělanosti, je také důležitým správním střediskem. Díky vzdělanostnímu a kulturnímu rozvoji a díky vysokému počtu škol ve městě, se městu Kroměříž přezdívá „Hanácké Athény“.

Dějiny města se naštěstí ubíraly jinými cestami, než tak bylo u řady podobných moravských a českých měst. Město tedy přirozeně vstřebávalo pokrok a tak díky němu se rychle a samo rozvíjelo a tím se stalo důležitým centrem umění a duchovní kultury. Město Kroměříž vzniklo a dále se rozvíjelo v místě, které má výhodnou geografickou polohou s příznivými přírodními podmínkami a leží na nížinné ploše břehů řeky Moravy. Údolní zářezy v pahorkatinách tak vymezily vznik přirozených komunikací, které vytvářely v historické době obchodní cesty a stezky. Tento přínos pro město Kroměříž a jeho okolí nebyl jen hospodářský, ale hlavně kulturní, protože kladně přispěly k setkávání a prorůstání kulturních vlivů a vzájemnému obohacování. [27]

Obrázek 1: Znak města Kroměříže

Zdroj: [26]

4.1.1 Historie města

Historie města Kroměříže sahá téměř do 7. století, kdy je na jeho území dokázáno slovanské osídlení. Již ve 12. století se tehdejší trhová osada Kroměříž stává majetkem olomouckého biskupství. A až později (1260), ji nechal olomoucký biskup povýšit na město, kde zároveň vybudoval gotický hrad, dále svatomořickou kapitolu a také systém opevnění. Pod jeho vedením se Kroměříž stala letním bydlením olomouckých biskupů. Přestože bylo 15. století pro město obdobím určité stagnace vzhledem k velmi častému střídání vlády, přesto během něj došlo k zahájení výstavby zámku. V roce 1664 započal nový biskup obnovu města, kdy mezi nejvýznamnější činy patří, kromě úprav a oprav renesančních domů na náměstí, zejména renesančně-barokní oprava zámku, dále potom úprava Podzámecké zahrady a nové vybudování Květné zahrady. Další neméně významnou etapou v dějinách Kroměříže bylo období tzv. revolučních let (1848 – 1849). Tehdy byl do Kroměříže přesunut slavný ústavodárný říšský sněm, jež zasedal v kroměřížském zámku. Následně pak druhá polovina 19. století byla obdobím zakládání tzv. českých spolků, jako byly např. Občanská beseda a čtenářský spolek, Sokol, Moravan (pěvecko-hudební spolek) aj. Do města byla přivedena železnice, která spojovala Kroměříž s Vídní a došlo také ke značnému rozvoji průmyslu, zejména potravinářského. Po první světové válce se i nadále v Kroměříži výrazně rozvíjel kulturní život, a tím si město udržovalo statut centra vzdělanosti na střední Moravě. V 60. letech 20. století byl historický střed města prohlášen městskou památkovou rezervací. Od roku 1995 je Arcibiskupský zámek Kroměříž, Podzámecká zahrada a Květná zahrada národní kulturní památkou a od roku 1998 jsou tyto památky zapsány na listině světového přírodního a kulturního dědictví UNESCO. [27]

Díky dotacím z IROP (Integrovaného regionálního operačního programu) ministerstva pro místní rozvoj proběhne rozsáhlá obnova Arcibiskupského zámku Kroměříž a přilehlé Podzámecké zahrady. [28]

4.1.2 Geografie města

Město Kroměříž leží v nadmořské výšce 201 m. n. m. v jižní části Hornomoravského úvalu, Provincie Západní Karpaty, kde se krajina z oblasti rovinaté Hané pomalu přesunuje a přechází v nevýraznou pahorkatinu Hostýnské vrchy a Chřiby. Na tomto rozhraní tedy vzniklo historické jádro města spolu se zámkem a rozsáhlou zahradou. Krajina regionu je tvořena vesměs zemědělsky využívanými rovinami Pomoraví, a to s největší koncentrací průmyslu a osídlení, dále historickými lokalitami a několika lokalitami lužních lesů. Kroměříž je z větší části postavena na levém břehu řeky Moravy a zastavěná plocha je 5 097,52 hektarů, z toho samotné město je vystavěno na 1 770 hektarech. Ostatní zastavěnou plochu tvoří předměstské části, kde výrazný díl z celkové výměry katastru potom připadá městské zeleni, která přispívá Kroměříži, spolu s historickou a novodobou zástavbou k vyváženému životnímu prostředí. Na území a v jeho okolí se nachází také několik menších rybníků, přehrad a bagráků, jenž vznikly těžbou štěrku a většina vodních ploch je využitelná nejen pro rekreaci. V Kroměříži se nacházejí významná rekreační střediska, vede tudy velké množství turistických stezek, cykloturistických tras aj., jež mají velké využití v oblasti cestovního ruchu. [27]

Poloha města v těsné blízkosti řeky Moravy přináší velké riziko výskytu povodní. Ve městě a okolí byla proto realizována rozsáhlá protipovodňová opatření. Kolem řeky Moravy byl postupně vybudován systém ochranných hrází a tok řeky byl napřímen. Ale ani tyto opatření však nedokázala zabránit velkým povodním v roce 1997, kdy byla zaplavena velká část města. Podle údajů ČHMÚ městem prošla až třistaletá voda. [27]

4.2 Demografická a socioekonomická charakteristika města Kroměříže

Město Kroměříž je, podle počtu obyvatel, druhým největším městem Zlínského kraje a zároveň bývalé okresní město. [27]

Základní údaje:

- Počet obyvatel - 29 002 (k 1. 1. 2017)
- Rozloha katastrálního obvodu – 5 097,52 hektarů
- Rozloha samotného města – 1 770 hektarů
- Předměstské části – Bílany, Drahlov, Hradisko, Kotojedy, Miňůvky, Postoupky, Těšnovice, Trávník, Vážany, Zlámanka
- NUTS 1 – Česká republika
- NUTS 2 - Střední Morava
- NUTS 3 - Zlínský kraj
- LAU 1 - Kroměříž
- LAU 2 – Kroměříž

4.2.1 Demografie a populační vývoj

Město Kroměříž mělo 1. ledna 2017 celkem 29 002 obyvatel. Ukazující dlouhodobý trend demografického vývoje počtu obyvatel, má od roku 1995 klesající trend. Pokles se však od roku 2004 zmírnil a město tak procházelo obdobím populační stagnace a počet obyvatel se pohybuje kolem 29 000. Co se týče rozložení obyvatelstva podle pohlaví, tak ani zde město Kroměříž nemá odchylku od běžného populačního vývoje v našich podmínkách. Takže v posledních letech dochází taktéž k souladu celorepublikových tendencí, k nárůstu průměrného věku obyvatel města.

Jak je vidět z tabulky 1, průměrný věk v Kroměříži byl na konci roku 2016, respektive k 1. 1. 2017 43,4 let. Věková struktura obyvatelstva je z ekonomického hlediska v současné době celkem příznivá, přestože vykazuje každoroční mírný pokles podílu obyvatel v produktivním věku. Naopak můžeme sledovat přírůstek podílu nejmladší složky

obyvatelstva a také obyvatel nad 65 let, jejichž každoroční přírůstek se pohybuje od zhruba 130 do 160. Do budoucna lze tedy jistě očekávat nárůst počtu seniorů, jež bude mít za následek určité zvýšení tlaku na poskytování sociální a zdravotní péče ve městě Kroměříži. [29]

Tabulka 1: Populační vývoj v Kroměříži za období 2012 – 2016

		2012	2013	2014	2015	2016
Počet obyvatel celkem		28 926	28 921	29 035	29 066	29 002
v tom podle pohlaví	muži	13 694	13 702	13 723	13 757	13 745
	ženy	15 232	15 219	15 312	15 309	15 257
v tom ve věku (let)	0-14	3 938	4 016	4 115	4 203	4 236
	15-64	19 592	19 372	19 217	19 022	18 769
	65 a více	5 396	5 533	5 703	5 841	5 997
Průměrný věk		42,8	42,9	43,1	43,3	43,4

Zdroj: [29]; vlastní zpracování

4.2.2 Sociální prostředí a zdravotní péče

Město Kroměříž má velmi dobře rozvinutou síť sociálních služeb. Zajišťovány jsou jak nevládními neziskovými organizacemi, tak jsou také zřízeny samotným městem. Největší poskytovatel sociálních služeb ve městě jsou *Sociální služby města Kroměříže, příspěvková organizace*. Je to příspěvková organizace, jejíž zřizovatel je město Kroměříž, a která spolupracuje i s dalšími subjekty [Příloha č. 1], zabezpečujícími sociální služby ve městě a okolí, a to i pro jiné cílové skupiny.

Jak sociální tak také zdravotnická péče je občany v Kroměříži zabezpečována dostatečně velkým počtem specializovaných zařízení. Základní zdravotní péči zajišťuje *Kroměřížská nemocnice, a. s.*, kde je 20 specializovaných oddělení. [30] Dále potom *Psychiatrická nemocnice v Kroměříži*, kde se nachází 21 specializovaných oddělení a v neposlední řadě je to Zdravotnická záchranná služba Zlínského kraje. [31]

4.2.3 Školství a volnočasové aktivity

Kroměříž je město s velmi bohatou a dlouhou tradicí ve školství. Studenti a také žáci vždy tvořili ve městě významnou skupinu. [27]

Počet škol ve městě Kroměříž:

- Mateřské školy – 11
- Základní školy – 9
- Střední školy – 11
- Vysoké školy – 1
- Základní umělecké školy – 2
- Další školní zařízení – 1

Město Kroměříž je také typické svou velmi bohatou nabídkou sportovních a volnočasových aktivit, které umožňují kvalitní a účelné trávení volného času nejen dětem a mládeži, ale také dospělým. Činnost organizací je proto městem pravidelně podporována tak, aby následně docházelo k žádoucímu a dalšímu rozvoji občanské společnosti. Nástrojem pro podporu jsou mimo jiného i dotační tituly z města, které jsou základem pro následné rozdělování finančních prostředků na daný provoz zařízení, které ve městě podporuje kvalitní trávení volného času. Jedna z největších organizací, jež ve městě spravuje nejvíce sportovních zařízení, je příspěvková organizace zřízená přímo městem, *Sportovní zařízení města Kroměříže, příspěvková organizace*. [32] Tato organizace poskytuje sportovní a volnočasové aktivity v těchto zařízeních: zimní stadion, plavecký stadion, koupaliště Bajda, fotbalový stadion, tělocvična Slávia, tenisové kurty.

4.2.4 Nezaměstnanost a trh práce

Za poslední čtyři roky se v Kroměříži snížil počet nezaměstnaných o více jak polovinu. Na konci roku 2014 bylo v Kroměříži na Úřadu práce (dále jen ÚP) evidováno 1 616 nezaměstnaných osob. Zatímco o rok později, se podle statistického úřadu snížil podíl nezaměstnaných o 1,1 % a podobné snížení následovalo poté v roce 2016, a to o dalších

1,07 %. Rok 2017 byl v Kroměříži v oblasti nezaměstnanosti velmi příznivý. Pokles, který zaznamenaly úřady, byl celých 1,94 %, což v konečném důsledku znamenalo reálný pokles nezaměstnaných během čtyř let o 823 uchazečů.

Na tento příznivý vývoj mělo jistě vliv značné každoroční zvyšování nabídky volných pracovních míst v evidenci ÚP, což je patrné v tabulce 2, ve které jsou hlavní ukazatele nezaměstnanosti v Kroměříži za období let 2014 až 2017, uvedeny vždy k 31. 12. daného roku.

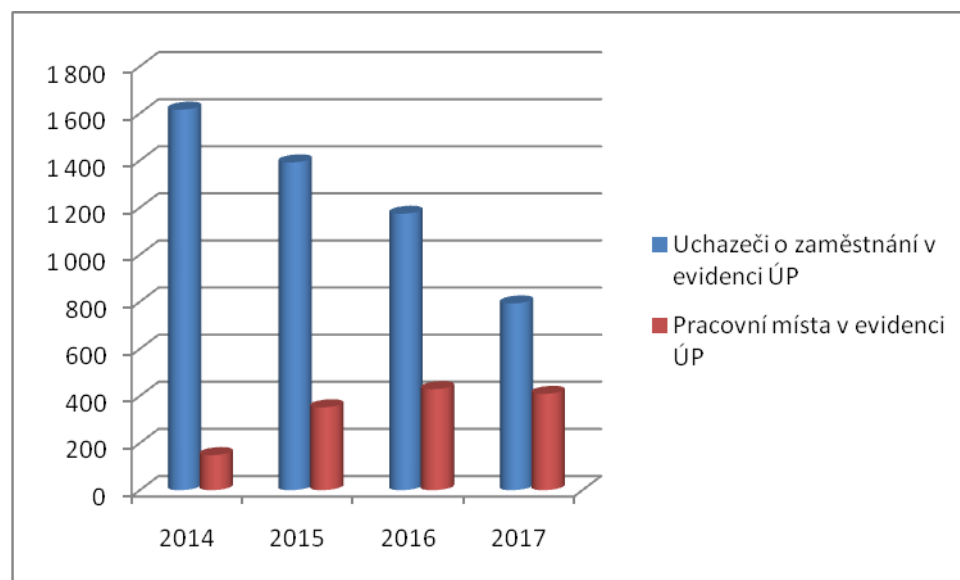
Tabulka 2: Přehled nezaměstnanosti v Kroměříži za období 2014 - 2017

	2014	2015	2016	2017
Uchazeči o zaměstnání v evidenci ÚP	1 616	1 392	1 174	793
Podíl nezaměstnaných osob (v %)	8,34	7,24	6,17	4,23
Pracovní místa v evidenci ÚP	149	352	429	409

Zdroj: [33]; vlastní zpracování

V grafickém zpracování je dále vidět počet volných pracovních míst, které nabízel Úřad práce v Kroměříži, na počet uchazečů o zaměstnání evidovaných ÚP v Kroměříži.

Graf 1: Počet uchazečů o zaměstnání na počet volných míst v evidenci ÚP

Zdroj: [33]; vlastní zpracování

Autorka k této problematice dále zpracovala tabulku 3, což je aktuální přehled o největších zaměstnavatelích v Kroměříži, kde je zároveň uveden počet zaměstnanců v každé společnosti.

Tabulka 3: Přehled největších zaměstnavatelů v Kroměříži

Společnost	Počet zaměstnanců
Kroměřížská nemocnice a.s.	860
Psychiatrická nemocnice v Kroměříži	800
PLASTIKA a.s.	580
Fremach Morava, s.r.o.	460
Město Kroměříž	240

Zdroj: [ústní informace z firem uvedených v tabulce]; vlastní zpracování

4.2.5 Ekonomická struktura

Ekonomickou strukturu města Kroměříže lze charakterizovat jak z pohledu podnikatelských subjektů, které působí na území okresu Kroměříže, tak z pohledu ekonomické aktivity místních obyvatel.

Ve správním obvodu Obecního živnostenského úřadu v Kroměříži je evidováno 12 153 podnikatelů, z toho je 10 171 fyzických osob, 162 fyzických osob ze zahraničí, dále potom 1 793 právnických osob a 9 právnických osob ze zahraničí. Dále je na úřadě evidováno celkem 18 582 živností, z toho je 9 757 živností volných, 5 866 živností řemeslných, 1 542 živností vázaných a 1 417 živností koncesovaných. [34]

V tabulce 4 jsou znázorněny podnikatelské subjekty, které jsou nejen zaregistrovány v Kroměříži, ale které jsou zároveň ekonomicky aktivní.

Tabulka 4: Podnikatelské subjekty podle odvětví činnosti v Kroměříži k 31. 12. 2017

Činnost	Registrované podniky	Podniky se zjištěnou aktivitou
Administrativní a podpůrné činnosti	119	64
Činnosti v oblasti nemovitostí	407	91
Doprava a skladování	178	112
Informační a komunikační činnosti	133	79
Kulturní, zábavní a rekreační činnosti	213	103
Ostatní činnosti	661	319
Peněžnictví a pojišťovnictví	222	51
Profesní, vědecké a technické činnosti	949	577
Průmysl celkem	752	456
Stavebnictví	660	370
Ubytování, stravování a pohostinství	335	167
Velkoobchod a maloobchod, opravy a údržba motorových vozidel	1 606	727
Veřejná správa a obrana, povinné sociální zabezpečení	10	9
Vzdělávání	142	96
Zdravotní a sociální péče	172	142
Zemědělství, lesnictví, rybářství	162	93
Celkem	6 896	3 509

Zdroj: [29]; vlastní zpracování

4.2.6 Souhrn socioekonomické charakteristiky města Kroměříže

Město Kroměříž, je podle počtu obyvatel, druhým největším městem Zlínského kraje a zároveň bývalé okresní město. Ukazující dlouhodobý trend demografického vývoje počtu obyvatel, má klesající trend a co se týče jasného rozložení obyvatelstva podle pohlaví, tak ani zde město Kroměříž nemá odchylku od běžného populačního vývoje v našich podmínkách. V posledních letech dochází taktéž k souladu celorepublikových tendencí, tudíž k nárůstu průměrného věku obyvatel města, průměrný věk v Kroměříži byl na konci roku 2016, respektive k 1. 1. 2017 43,4 let. Věková struktura obyvatelstva je z ekonomického hlediska v současné době celkem příznivá, přestože vykazuje každoroční mírný pokles podílu obyvatel v produktivním věku. Naopak můžeme sledovat přírůstek podílu nejmladší složky obyvatelstva a také obyvatel nad 65 let.

Do budoucna lze tedy jistě očekávat nárůst počtu seniorů, jež bude mít za následek určité zvýšení tlaku na poskytování sociální a zdravotní péče ve městě. Město Kroměříž má velmi dobře rozvinutou síť sociálních služeb, jež jsou zajišťovány jak nevládními neziskovými organizacemi, tak jsou také zřízeny samotným městem. Jak sociální tak také zdravotnická péče je občany v Kroměříži zabezpečována dostatečně velkým počtem specializovaných zařízení, tu základní zdravotní péči zajišťuje nemocnice, psychiatrická nemocnice a Zdravotnická záchranná služba Zlínského kraje.

Dále je Kroměříž město, s velmi bohatou a dlouhou tradicí ve školství. Studenti a také žáci vždy tvořili ve městě významnou skupinu. Město Kroměříž je také typické svou velmi bohatou nabídkou sportovních a volnočasových aktivit, které umožňují kvalitní a účelné trávení volného času nejen dětem a mládeži, ale také dospělým.

Co se týče nezaměstnanosti v Kroměříži, ta se za poslední čtyři roky snížila o více jak polovinu. Na konci roku 2014 bylo v Kroměříži na Úřadu práce evidováno 1 616 nezaměstnaných osob. Zatímco o rok později, se podle statistického úřadu snížil podíl nezaměstnaných o 1,1 % a podobné snížení následovalo poté v roce 2016, a to o dalších 1,07 %. Rok 2017 byl v Kroměříži v oblasti nezaměstnanosti velmi příznivý. Pokles, který zaznamenaly úřady, byl celých 1,94 %, což v konečném důsledku znamenalo reálný pokles nezaměstnaných během čtyř let o 823 uchazečů.

Ekonomickou strukturu města Kroměříže lze charakterizovat jak z pohledu podnikatelských subjektů, které působí na území okresu Kroměříže, tak z pohledu ekonomické aktivity místních obyvatel. Ve správním obvodu Obecního živnostenského úřadu v Kroměříži je evidováno 12 153 podnikatelů, a dále je na úřadě evidováno celkem 18 582 živností. K největším zaměstnavatelům v Kroměříži patří zejména Kroměřížská nemocnice a.s., Psychiatrická nemocnice v Kroměříži, PLASTIKA a.s., Fremach Morava, s.r.o. a Městský úřad Kroměříž.

4.3 Správa města Kroměříže

4.3.1 Městský úřad a jeho řízení

Městský úřad Kroměříž (dále jen MěÚ) je orgánem města Kroměříž, je územním samosprávným celkem, který se ve svých činnostech řídí zejména zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů. Dále se řídí také zvláštními zákony, souvisejícími právními předpisy, interními předpisy města a organizačním řádem MěÚ Kroměříž. Provádí výkon státní správy v samostatné i přenesené působnosti, dále na základě vyhlášky Ministerstva vnitra ČR č. 388/2002 Sb., o stanovení správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem a správních obvodů obcí s rozšířenou působností, ve znění pozdějších předpisů, vykonává státní správu v rozsahu pověřeného obecního úřadu s výjimkou věcí, které patří do působnosti komise nebo zvláštního orgánu. Je také pověřeným obecním úřadem pro obce stanovené prováděcím právním předpisem (33 obcí), a dále je obecním úřadem obcím s rozšířenou působností pro obce stanovené prováděcím předpisem (46 obcí). [35]

Orgány města Kroměříže:

- *Starosta města Kroměříže* – Mgr. Jaroslav Němec – politická příslušnost – Politické hnutí ANO 2011
- *1. Místostarosta města Kroměříže* – PhDr. Pavel Motyčka, Ph.D. – politická příslušnost - KDU-ČSL
- *2. Místostarosta města Kroměříže* – Marek Šindler – politická příslušnost - ČSSD
- *Rada města Kroměříže* (dále jen RMK)
- *Zastupitelstvo města Kroměříže* (dále jen ZMK)
- *Městský úřad Kroměříž*

Zdroj: [Příloha č. 2]

Městský úřad Kroměříž – odbory:

- *Odbor kancelář úřadu*
- *Odbor právní*
- *Odbor informačních technologií*

- *Odbor občansko-správních agend*
- *Odbor Stavební úřad*
- *Odbor kultury a cestovního ruchu*
- *Obor finanční*
- *Odbor Obecní živnostenský úřad*
- *Odbor rozvoje města*
- *Odbor správy majetku města a služeb*
- *Odbor životního prostředí*
- *Odbor školství, mládeže a tělovýchovy*
- *Odbor sociálních věcí a zdravotnictví [35]*

Městský úřad Kroměříž zřídil:

- *Útvar interního auditu a vnitřní kontroly* – ten zabezpečuje činnosti podle zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole) ve znění pozdějších předpisů.
- *Městská policie* – ta byla zřízená ZMK dne 3. 9. 1992 vyhláškou č. 6/1992. V rámci působnosti města zabezpečuje místní záležitosti veřejného pořádku. [35]

4.3.2 Rada města Kroměříže

Rada města Kroměříže patří mezi volené orgány města a má 9 členů. Členové jsou starosta města, oba místostarostové města a dalších šest zastupitelů. RMK se schází dle potřeby 1 – 2 v měsíci. Pro volební období 2014 – 2018 je složení následující. [36]

Složení RMK podle politické příslušnosti je:

- 4 členové reprezentují Politické hnutí ANO 2011
- 3 členové reprezentují Koalici KDU-ČSL, ZVUK 12 a nezávislí
- 2 členové reprezentují politickou stranu ČSSD [36]

4.3.3 Zastupitelstvo města Kroměříže

Zastupitelstvo města Kroměříže patří rovněž mezi volené orgány města a má 27 členů, kteří se pravidelně schází na řádném zasedání nejméně jedenkrát za tři měsíce, které je vždy veřejné. Dle potřeby starosta svolává ZMK na mimořádné zasedání a dále se také schází na tzv. pracovních schůzkách zastupitelstva, které jsou však neveřejné. [37]

Pro volební období 2014 – 2018 je složení zastupitelů ZMK následující:

- 7 zastupitelů – Politické hnutí ANO 2011
- 5 zastupitelů - ODS
- 4 zastupitelé – Koalice KDU-ČSL, ZVUK 12 a nezávislí
- 4 zastupitelé - ČSSD
- 3 zastupitelé - KSČM
- 2 zastupitelé – Volba pro Kroměříž
- 2 zastupitelé – ZDRAVÉ KROMĚŘÍŽSKO [37]

Dne 6. 11. 2014 se zastupitelé na svém prvním povolebním zasedání, usnesli (v souladu s ustanovením § 96 zák. č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění) na novém jednacím řádu. „*I. Jednací řád ZMK upravuje přípravu, svolání, průběh zasedání, hlasování, přijímání usnesení, jakož i další otázky spojené se zasedáním ZMK. 2. O otázkách upravených tímto jednacím řádem, popř. o dalších zásadách svého zasedání, rozhoduje ZMK v mezích zákonů.*“ [38]

Autorka se zúčastnila XXXIII. zasedání Zastupitelstva města Kroměříže dne 8. 2. 2018 v zasedací místnosti MěÚ Kroměříž. Na programu bylo 13 bodů k projednání z několika oblastí. Majetkové a finanční záležitosti města Kroměříže zastupitelé postupně projednávali a hlasovali o nich. Dále byly zastupitelům předloženy dvě zprávy, a to zpráva o činnosti výboru Zastupitelstva města Kroměříže pro regeneraci městské památkové rezervace Kroměříž za rok 2017 a zpráva o činnosti Rady města Kroměříže. Obě tyto zprávy ZMK po projednání vzalo na vědomí. Na tomto 33 zasedání, na kterém bylo přítomno 25 z 27 zastupitelů, se dále projednával, pro město Kroměříž, velmi závažný aktuální problém, a to navrhovaná nová koncepce zdravotnictví ve Zlínském kraji.

Tento dokument, který se nazývá „Základní směry řízení nemocnic založených Zlínským krajem pro období 2018 – 2020“ přijel na zasedání ZMK představit hejtman Zlínského kraje Jiří Čunek. Linda Švrčinová (Pirátská strana) k tomu ještě dodává, že „Návštěva to však nebyla neformální a srdečná. Hejtmana na jednání Zastupitelstva města Kroměříže pozvala Rada města Kroměříže (na základě usnesení z 83. schůze konané dne 25. ledna 2018). Pozornému čtenáři dokumentů a informací z naší radnice neuniklo, že se začíná „dít něco nekalého“ okolo Kroměřížské nemocnice a.s.“ [39] Hejtman v bezmála dvouhodinovém projevu představil zastupitelům a přítomným občanům návrh modelu koncepce, která by se měla na Zastupitelstvu Zlínského kraje schvalovat v dubnu letošního roku. K tomu Švrčinová uvádí, že „Problémem celé věci je také početně slabé zastoupení Kroměříže v Zastupitelstvu Zlínského kraje, jehož jediným členem za Kroměříž je PhDr. Pavel Motyčka, Ph.D. (místostarosta Kroměříže). Rada města proto na hejtmanovi požaduje, aby byli kroměřížští zástupci přizváni a začleněni do tvorby nové koncepce.“ [39]

Hejtman uvedl důvody a cíle tohoto návrhu, čímž zvedl značnou vlnu odporu u přítomných zastupitelů. Kroměřížský zastupitel MUDr. Richard Kreml dodává, že „Je jednoznačnou povinností všech politiků zvolených za náš region na všech úrovních, prát se za kroměřížskou nemocnici ze všech sil.“ [40] Nesouhlas s tímto hejtmanovým návrhem tedy projeví všichni zastupitelé v Kroměříži, proto starosta města svolal mimořádné XXXIV. zasedání Zastupitelstva města Kroměříže na 15. 2. 2018, kterého se autorka také zúčastnila.

Toto mimořádné zasedání ZMK mělo za úkol projednat a schválit usnesení pro hejtmana Jiřího Čunka a pro Zastupitelstvo Zlínského kraje. Starosta Kroměříže přednesl návrh, ve kterém jasně definoval postoj jak zastupitelů, tak zástupců Kroměřížské nemocnice a.s., a také občanů města. Starosta Kroměříže Mgr. Jaroslav Němec uvedl, že postup ZMK je zcela jasný, že udělá vše pro to, aby nemocnice byla zachována jako doposud. Požaduje, aby členové ZMK byli přizváni ke schůzkám, a aby nová koncepce vycházela hlavně z ekonomických ukazatelů, které by se po čase zhodnotily, a teprve potom by ZMK přistoupilo k určitému řešení dané situace. Starostův návrh ještě průběžně doplnili o další body i ostatní zastupitelé a poté byl jednoznačně schválen 25 z 25 přítomných zastupitelů.

Na závěr tohoto mimořádného zasedání vystoupila zastupitelka za politickou stranu ČSSD MUDr. Olga Sehnalová, MBA a přednesla svůj návrh na dokument, který by se spolu s usnesením ZMK zaslal hejtmanovi a Zastupitelstvu Zlínského kraje. Dokument s názvem „*Memorandum Zastupitelstva města Kroměříže k situaci ve zdravotnictví regionu Kroměřížska.*“ Tento dokument, který zastupitelé také jednoznačně schválili, přináší ucelený postoj ZMK na celkovou situaci ve zdravotnictví v Kroměříži. Mimo jiné se v něm píše, že „*Zastupitelstvo města Kroměříže konstatuje, že navržené změny by měly zásadní negativní dopad na ekonomickou a provozní životaschopnost Kroměřížské nemocnice a.s. poskytující základní zdravotní péči občanům Kroměřížska a vedly by ke zhoršení dostupnosti zdravotní péče.*“ [41]

4.3.4 Výbory a komise

Výbory

V souladu s ustanovením § 117 - 121 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, bylo v Kroměříži ZMK zřízeno 13 výborů, a to:

- *Finanční výbor*
- *Kontrolní výbor*
- *Výbor pro regeneraci MPR a tvorbu regulačního plánu MPR*
- *Výbor pro územní plánování*
- *Osadní výbory* (pro nedaleké malé obce: Bílany, Drahlav, Hradisko, Kotojedy, Postoupky, Těšnovice, Trávník, Vážany, Zlámanka) [42]

Komise

RMK zřídila tyto komise:

- *Povodňová komise města Kroměříže*
- *Komise pro státní památkovou péči obce s rozšířenou působností*
- *Bytová komise*
- *Komise pro výchovu, celoživotní vzdělávání a rodinu*
- *Sportovní komise*
- *Komise pro cestovní ruch, prezentaci města a partnerská města*

- *Komise kulturní a společenská*
- *Komise pro prevenci kriminality*
- *Komise pro dopravu a BESIP*
- *Komise sociální, zdravotní a pro zaměstnanost*
- *Komise Zdravého města a místní Agenda 21*
- *Komise pro životní prostředí*
- *Komise pro nakládání s majetkem města*
- *Komise pro informatiku a web*
- *Rada seniorů města Kroměříže [42]*

4.3.5 Rozpočet města

Rozpočet města Kroměříže na rok 2018, který zastupitelé schválili 21. 12. 2017, počítá s příjmy 600,4 mil. Kč a s výdaji 662,9 mil. Kč. Tento schodek, který je téměř 62,5 mil. Kč má v plánu město pokrýt z prostředků, které byly ušetřeny v minulých letech. Pro schválení tohoto rozpočtu hlasovalo 19 z celkového počtu 24 přítomných zastupitelů. K tomu ještě starosta Mgr. Jaroslav Němec na konci roku 2017 dodal, že *„Město si schodkový rozpočet může dovolit díky dobrému hospodaření v uplynulých letech a také díky vyšším daňovým příjmům. Můžeme tak v příštím roce realizovat pro občany potřebné investice, které jsme v letošním roce připravovali,“* [43]

Také v roce 2017 město Kroměříž hospodařilo se schodkovým rozpočtem. Zastupitelé počítali s příjmy 509,8 mil. Kč a s výdaji 559,6 mil. Kč. Tehdejší schodek v rozpočtu 49,8 mil. Kč sice chtěla radnice pokrýt z peněz ušetřených v minulých letech, ale nakonec se po úpravách rozpočtu schodek snížil zhruba jen na 5,6 mil. Kč. Podle slov vedoucího odboru financí, ale nakonec může rozpočet 2017 skončit přebytkem, a to hlavně zásluhou vyšších daňových příjmů, ale hlavně díky odložení části plánovaných investic na až na rok 2018. S přebytkem v rozpočtu kroměřížská radnice hospodařila v roce 2016, který byl 24,4 mil. Kč. Přitom původně schválený rozpočet očekával schodek 39,2 mil. Kč. [43]

Následující tabulka 5 zobrazuje přehled příjmů, výdajů a salda závěrečných účtů města Kroměříže v letech 2012 – 2016.

Tabulka 5: Rozpočet města Kroměříže v letech 2012 – 2016 (uvedeno v tis. Kč)

Finanční ukazatel	2012	2013	2014	2015	2016
PŘÍJMY	407 335	412 259	533 704	547 034	504 191
VÝDAJE	377 818	348 555	494 483	497 141	479 805
SALDO	29 517	63 704	39 221	49 893	24 386

Zdroj: [62]; vlastní zpracování

4.3.6 Investice

V rámci rozpočtu města je každoročně vyčleněna částka, která je určena k zabezpečení rozvoje města, služeb nebo infrastruktury, a to prostřednictvím investičních akcí. Za flexibilní lze tudíž považovat pouze tu část rozpočtu, která může být využita jednak pro podporu a rozvoj stávajících aktivit ve městě, nebo pro realizaci nových rozvojových aktivit ve městě. Je tedy jednoznačné, že si město Kroměříž klade za cíl vhodně a dostatečně využívat možností jak dotačních titulů, tak v maximální možné míře zajistit pro město více zdrojové financování pro jednotlivé investiční akce.

V tabulce 6 je uveden přehled proinvestovaných částek v letech 2015 – 2018.

Tabulka 6: Výše investic v Kroměříži v letech 2015 – 2018

Kapitálové výdaje v tis. Kč	Rok
105 582	2015
68 424	2016
91 636	2017
132 710	2018

Zdroj: [44], vlastní zpracování

Největší investice naplánované na rok 2018 (v Kč):

- **20,3 mil.** - oprava budovy Starý pivovar
- **11,5 mil.** - stavební úpravy oddělení správních agend (obří rotační kartotéky)
- **11 mil.** - oprava náměstí Míru
- **6 mil.** - oprava povrchu v polovině Vodní ulice
- **5 mil.** - parkovací dům na rohu ulic Havlíčkova a Velehradská.
- **další investice** (školy, hřiště, chodníky, komunikace aj.) [43]

Město Kroměříž taktéž podpoří registrované sociální služby, a to celkovou částkou 2,2 mil. Kč. K tomu ještě místostarosta Kroměříže PhDr. Pavel Motyčka, PhD. uvádí, že „*Město sociální služby podporuje každoročně. Letos nový dotační program zohlednil množství sociální práce (počet výkonů) pro klienty z Kroměříže,*“ [45]

Podpora pro sociální služby na rok 2018 (v Kč.):

- **1,002 mil.** - *Charita Kroměříž*
- **536 tis.** - *Pečovatelská služba Kroměříž z.ú.*
- **219 tis.** - *Rodinné centrum Kroměříž, z.s.*
- **143 tis.** - *ASTRAS o.p.s., Sociální služby pro osoby bez přístřeší, Kroměříž*
- **102 tis.** - *Společnost Podané ruce o.p.s.*
- **100 tis.** - *Poradenské centrum pro sluchově postižené Kroměříž, o.p.s.*
- **40 tis.** - *Argo, Společnost dobré vůle Zlín, z.s.*
- **24 tis.** - *Centrum poradenství pro rodinné a partnerské vztahy, p.o.*
- **21 tis.** - *Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých ČR*
- **13 tis.** - *Centrum pro zdravotně postižené Zlínského kraje, o. p. s.* [45]

Dalších celých 3,2 mil. Kč město Kroměříž poskytne na základě úplně stejného způsobu výpočtu taktéž své příspěvkové organizaci *Sociální služby města Kroměříže, příspěvková organizace*. Podle slov vedoucího odboru sociálních věcí, chce radnice v Kroměříži změnou pravidel podporovat daleko více organizace, které poskytují služby klientům z Kroměříže, ale současně je také přimět k podávání žádostí o dotace i na ostatní města a obce, odkud mají klienty svých služeb. [45]

4.3.7 Bezpečnost ve městě

Město Kroměříž schválilo dlouhodobý záměr řešit jeden z prioritních problémů současné doby, a to bezpečnost, nejen ve městě. Prioritou je bezpečnost pro občany, jejich majetek a zkvalitnění služby veřejného pořádku. Organizační, manažerskou a komunikační činnost ve městě vykonává v rámci realizace prevence kriminality manažer prevence kriminality, kterého jmenuje Rada města Kroměříže. Ten velmi úzce spolupracuje nejen s radou města, ale především se zastupitelstvem, komisí pro bezpečnost a prevenci kriminality a dále také s jednotlivými odbory a odděleními městského úřadu. [27] Kroměřížská radnice letos značně rozšíří městský kamerový systém, kdy nová pevná kamera bude nainstalována tak, aby dohlédla na místní park. Podél parku vede také jedna z klíčových komunikací ve městě. Na pořízení kamery by město mohlo získat dotaci z programu prevence kriminality ministerstva vnitra. Kroměříž má v současné době 17 pevných kamerových bodů plus další dvě mobilní kamery, které je možno podle potřeby přesouvat. Kamerový systém provozuje radnice již od roku 2001. [46]

4.3.8 Organizace města

Ve směrnici č. 3/2014 – Zásady pro řízení příspěvkových organizací města Kroměříže, k tomu autor uvádí: „*Město (dle § 27 odst. 1 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů) pro výkon činností ve své působnosti, které jsou zpravidla neziskové a jejichž rozsah, struktura a složitost si vyžadují samostatnou právní subjektivitu, zřizuje příspěvkové organizace v oblastech školství, kultury, sociálních, sportovních a volnočasových služeb. Tyto organizace vykonávají svou činnost v souladu s hlavním účelem, ke kterému byly zřízeny, a to v rozsahu stanoveném jim zřizovací listinou a těmito „Zásadami pro řízení příspěvkových organizací města Kroměříž“*“ [47] Cílem těchto zásad je jasné vymezení základních vztahů města, a to k příspěvkovým organizacím města Kroměříže (dále jen PO), aby v souladu s platnou správní legislativou stanovily jasné pravidla pro postupy, zejména v oblasti pracovněprávní, financování, hospodaření, odměňování, organizační a kontroly.

PO města Kroměříže byly zřízeny Zastupitelstvem města Kroměříže, které vydalo o vzniku organizací jejich zřizovací listiny. Ostatní zřizovatelské funkce vůči těmto organizacím vykonává Rada města Kroměříže v souladu s příslušnými ustanoveními zákona, popřípadě v souladu s jinými dalšími právními předpisy. PO mají postavení právnických osob, a to se všemi právy a také povinnostmi, které z toho vyplývají. Řídí se zásadami a pokyny z města, mají odpovědnost za svou činnost a také samostatně hospodaří v souladu s platnou legislativou. Metodické řízení a kontrolu provádí a zabezpečuje věcně příslušný odbor Městského úřadu Kroměříž, jejichž prostřednictvím předkládají PO své požadavky ke schválení Radě města Kroměříže. [48] Seznam PO města Kroměříže, obchodních společností založených městem, společností s akciovým podílem a obecně prospěšných společností založených městem je v Příloze č. 3.

4.3.9 Podpora neziskového sektoru

Město Kroměříž dlouhodobě podporuje, a to převážně finančně, neziskové organizace, spolky nebo další subjekty, které působí či pořádají různé akce na území města. Radnice na letošní dotační programy vyčlenila tři miliony korun. Jak uvedl starosta Mgr. Jaroslav Němec „*Celkem se počítá s rozdělením částky 2,85 milionu korun.*“ [49]

Peníze by měli být použity na aktivity v oblastech kultury, sociální a zdravotní péče, volnočasových aktivit a sportu, cestovního ruchu, celoživotního vzdělávání a výchovy nebo z oblasti podpory životního prostředí. Dotace na jednotlivé akce může dosahovat nejvíce 70% celkových výdajů. V případě poskytnutí dotace, jejíž výše je do 10 000 Kč, může příspěvek dosahovat až 100% celkových výdajů. O schválení žádostí do 50 000 Kč, rozhoduje rada města, žádosti nad 50 000 Kč potom posuzuje zastupitelstvo města. Žadatelé mohou být jak fyzické nebo právnické osoby, tak školy, příspěvkové organizace nebo jiné subjekty, které vyvíjí svou činnost na území Kroměříže, anebo jsou jejich aktivity s městem spojeny. Další důležitou podmínkou je pořádání těchto akcí a aktivit ve prospěch dětí a mládeže, občanů, a také návštěvníků města. [49] K tomu tiskový mluvčí Městského úřadu Kroměříž dodává, že „*V systému založeném na solidaritě nelze nikdy zajistit naprosto stejné rozdělení všem a je jen a pouze na zvážení poskytovatele, tedy*

města Kroměříže, v jakém rozsahu a zda vůbec tu kterou aktivitu v rámci dotačního systému podpoří. A už vůbec nelze dotace nárokovat či dokonce podmiňovat jen samotnou existencí spolků.“ [50]

4.3.10 Projekt Zdravé město Kroměříž

Město Kroměříž je od roku 1996 členem Národní sítě Zdravých měst ČR. Pojem Zdravé město (dále jen ZM) je prestižní pojmenování pro takové město, které je aktivně začleněno do mezinárodního projektu - Zdravé město. Město Kroměříž se dlouhodobě a systematicky hlásí hlavně k principům udržitelného rozvoje, kvality života, zabývá se zdravím občanů a ptá se jich na jejich názory. Proto město sepsalo, a následně ZMK na svém 26. zasedání schválilo, oficiální dokument *DEKLARACE k podpoře udržitelného rozvoje, zdraví a kvality života prostřednictvím projektu zdravé město Kroměříž a metody místní agenda 21*. Politické vedení města se v něm přihlašuje k postupu nejen v rámci projektu ZM, ale současně je také určitým závazkem k projektu místní Agenda 21. [51]

4.3.11 Místní Agenda 21

Město Kroměříž uskutečňuje také místní Agendu 21 (dále jen MA21). V rámci této metody se snaží o zajištění kvalitních podmínek pro spokojený život všech obyvatel města. MA21 je nástroj ke zdokonalení kvality veřejné správy a efektivního strategického řízení, je to nástroj k možnému zapojení místní veřejnosti do veřejného dění ve městě a kvalitního budování místního partnerství. To vše je s jediným cílem, a to podpořit systematický postup k jistému udržitelnému rozvoji na místní a regionální úrovni. Dále je to také proces, který směřuje k zajištění příznivé a udržitelné kvality života, anebo životního prostředí na území města Kroměříže. MA21 také zohledňuje konkrétní místní problémy, hledá pro ně řešení, a to hlavně ve spolupráci se všemi členy místního společenství, takže vlastně odráží jejich potřeby a přitom zohledňuje dopady rozhodnutí na tyto oblasti života, zejména v delším časovém horizontu. [51]

4.3.12 Komunikace s veřejností

Město Kroměříž v rámci projektu ZM a MA21 každoročně pořádá veřejné fórum, které je zaměřené k problematice celkového udržitelného rozvoje města, s názvem *Desatero problémů Kroměříže*. Tato osvědčená forma setkávání tak politikům umožňuje sestavit žebříček těch největších priorit města, a to z pohledu kroměřížských občanů. Ti tak mají jedinou možnost přijít diskutovat o závažných problémech a možnostech řešení, zejména se zastupiteli města, zástupci vedení města, zaměstnanci MěÚ Kroměříž nebo také s odborníky z řad neziskových organizací, vzdělávacích a odborných institucí anebo podnikatelského sektoru. Pro různé generační a věkové skupiny jsou místní kroměřížské fóra rozděleny na několik skupin:

- Fórum města
- Mladé fórum
- Žákovské fórum
- Kulaté stoly a veřejná projednávání [51]

4.4 Komunální volby v Kroměříži

4.4.1 Volby do zastupitelstva v roce 1990

První polistopadové a svobodné volby do zastupitelstev obcí, se konaly 24. 11. 1990 a o přízeň voličů tehdy bojovalo 9 politických stran, hnutí a koalic. Do tehdejšího Městského zastupitelstva v Kroměříži mělo zasednout 30 zastupitelů, což byl nejvyšší počet v historii komunálních voleb v Kroměříži. Zapsaných a oprávněných voličů bylo v roce 1990 21 016, kdy celková volební účast v prvních svobodných volbách byla neuvěřitelných 71,65%. Volební komise tehdy rozdala 15 057 volebních obálek a zpět se bez tří obálek vrátily všechny, tudíž 15 054 obálek. [52]

Tabulka 7: Výsledky hlasování do zastupitelstva v Kroměříži v roce 1990

Kandidátní listina	Hlasy		Počet kandidátů	Počet mandátů
	abs.	v %		
Občanské fórum	–	33,40	–	10
Komunistická strana Československa	–	20,90	–	6
Hnutí za samosprávnou demokracii – Společnost pro Moravu a Slezsko	–	14,10	–	5
Československá strana lidová	–	13,40	–	4
Československá strana socialistická	–	5,50	–	2
Strana zelených	–	4,50	–	2
Československá strana zemědělská	–	3,00	–	1
Československá sociální demokracie	–	3,00	–	0
Československé demokratické fórum	–	1,80	–	0

Zdroj: [52]; vlastní zpracování

Ze zdroje [52] jsou uvedeny údaje pouze o procentuální výši získaných hlasů ve volbách a počet získaných mandátů do tehdejšího městského zastupitelstva, což znázorňuje tabulka 7, která zároveň představuje rozložení počtu získaných mandátů. V roce 1990 se v Kroměříži ujalo pomyslného vedení města Občanské fórum, se 33,40 % hlasů hnutí získalo nejvíce mandátů (10). Druhá skončila Komunistická strana Československa, se 20,90 % hlasů a 6 jejich zástupců zasedlo do městského zastupitelstva. Jako nováček na kroměřížské politické scéně se objevilo také Hnutí za samosprávnou demokracii – Společnost pro Moravu a Slezsko, které získalo 14,10 % hlasů a hnutí tím pádem získalo 5 mandátů. Československá strana lidová měla v roce 1990 jen 4 své zástupce, v Kroměříži

tato strana získala 13,40 % platných hlasů. Dvě strany získaly po 2 mandátech, i když jejich strany měly rozdílný počet získaných hlasů. Více hlasů získala Československá strana socialistická, 5,50 % a 4,50 % hlasů získala Strana zelených. Pouze jednoho zástupce v tehdejší městském zastupitelstvu měla se 3 % hlasů Československá strana zemědělská. Zbývající dvě kandidující strany, Československá sociální demokracie a Československé demokratické fórum, nezískaly potřebný počet hlasů, tudíž své zástupce v Kroměříži neměly.

Tehdejší městské zastupitelstvo v Kroměříži si také zvolilo nového starostu města, jeho zástupce a také další členy městské rady. Pro 30 členů městského zastupitelstva připadlo zvolit devítičlennou městskou radu. Dne 29. 11. 1990 se sešli nově zvolení členové městského zastupitelstva a zvolili si městskou radu a starostu města, kterého shodně navrhli. Stal se jím Ing. Petr Kvapilík (Československá strana lidová). Zástupci starosty byli zvoleni paní Jitka Dvořáková a Ing. Jiří Jachan, oba ze strany (Občanské fórum). Do funkce tajemníka Městského úřadu byl zvolen MUDr. Josef Čech. [19, s. 8 – 37]

Složení městské rady na volební období 1990 – 1994 bylo:

- 4 členové – Občanské fórum
 - 2 členové – Československá strana lidová
 - 2 členové – Strana zelených
 - 1 člen – Hnutí za samosprávnou demokracii – Společnost pro Moravu a Slezsko
- [19, s. 8 – 37]

4.4.2 Volby do zastupitelstva v roce 1994

V roce 1994 se v České republice konaly komunální volby poprvé ve dvou dnech, a to 18. 11. 1994 - 19. 11. 1994. V Kroměříži byl snížen počet volených zástupců do zastupitelstva z 30 na 27 členů. Účast voličů ve druhých svobodných komunálních volbách byla stále nad padesát procent, volit přišlo 63,01 % zapsaných voličů se 340 947 platnými hlasy. Volební komisaři v roce 1994 vydali voličům 14 026 obálek, voliči jich poté 14 015 odevzdali. [53]

Tabulka 8: Výsledky hlasování do zastupitelstva v Kroměříži v roce 1994

Kandidátní listina	Hlasy		Počet kandidátů	Počet mandátů
	abs.	v %		
Občanská demokratická strana	88 318	25,90	27	7
Komunistická strana Čech a Moravy	68 655	20,14	27	6
Křesťanská a demokratická unie - Československá strana lidová	57 540	16,88	27	5
Česká strana sociálně demokratická	35 669	10,46	27	3
Koalice SPR-RSČ, SDČR	29 462	8,64	27	2
Koalice MNS, MSH	20 559	6,03	27	2
Občanská demokratická aliance	16 564	4,86	18	1
Liberální strana národně sociální	16 448	4,82	27	1
Strana zelených	6 188	1,81	6	0
Svobodní demokraté (Občanské hnutí)	1 120	0,33	2	0
Českomoravská strana středu	424	0,12	1	0

Zdroj: [53]; vlastní zpracování

Jak znázorňuje tabulka 8, v roce 1994 své kandidátní listiny zaregistrovalo 11 politických subjektů, z čehož bylo 8 politických stran, 2 koalice a 1 politické hnutí. Oproti minulým volbám v roce 1990 vzrostl význam dvou typů volebních stran, a to Sdružení nezávislých kandidátů a jednotlivých Nezávislých kandidátů, ale v Kroměříži nebyly tyto typy volebních stran na hlasovacím lístku zastoupeny. Absolutním vítězem se stala Občanská demokratická strana, která získala od kroměřížských voličů 88 318 hlasů, což představovalo 25,90 % z celkového počtu hlasů. Tato strana tudíž získala nejvyšší počet (7) mandátů v zastupitelstvu. Stejně jako v předešlém volebním období se na druhém místě umístila Komunistická strana Čech a Moravy se 6 zástupci strany, kteří od svých voličů inkasovali 20,14 % hlasů. Křesťanská a demokratická unie – Československá strana lidová získala v roce 1994 - 5 mandátů, zásluhou 57 540 (16,88 %) hlasů od voličů. Na čtvrtém místě se umístila Československá strana sociálně demokratická se 3 zástupci do zastupitelstva. Tato strana získala 35 669 platných hlasů, což představovalo 10,46 %. V roce 1994 se jako nováčci v zastupitelstvu objevily také dvě koalice, které obě měly po 2 zástupcích. 29 462 (8,64 %) hlasů získala Koalice SPR-RSČ, SDČR (SPR-RSČ - Sdružení pro republiku - Republikánská strana Československa, SDČR - Sdružení důchodců ČR). A 20 559 (6,03 %) platných hlasů získala Koalice MNS, MSH (MNS – Moravská národní strana, MSH – Moravskoslezské hnutí). S jediným zástupcem

v zastupitelstvu dále byly opět dvě politické strany, a to Občanská demokratická aliance, která získala 4,86 % hlasů a dále Liberální strana národně sociální se 4,82 % platných hlasů od voličů. Do zastupitelstva se nedostali tři kandidující strany, a těmi byly Strana zelených, Svobodní demokraté (Občanské hnutí) a Českomoravská strana středu, která měla na kandidátní listině pouze jednoho kandidáta.

Na prvním zasedání Městského zastupitelstva v Kroměříži bylo dne 24. 11. 1994 zvoleno také vedení města pro volební období 1994 – 1998. Starostou se stal Ing. Petr Dvořáček (Občanská demokratická strana), který získal ve volbě 23 z 26 hlasů. Zástupci starosty byli zvoleni MUDr. Iva Michalcová (bezpartijní kandidátka, uvedená na kandidátní listině Křesťanská a demokratická unie – Československá strana lidová), Mgr. Petr Sedláček (Občanská demokratická strana) a Ing. Olga Sehnalová (Československá strana sociálně demokratická). [20, s. 8 – 37]

Složení městské rady na volební období 1994 – 1998 bylo:

- 4 členové – Občanská demokratická strana
- 3 členové - Křesťanská a demokratická unie – Československá strana lidová
- 1 člen - Československá strana sociálně demokratická
- 1 člen - Koalice MNS, MSH (MNS – Moravská národní strana, MSH – Moravskoslezské hnutí) [20, s. 8 – 37]

4.4.3 Volby do zastupitelstva v roce 1998

13. 11. 1998 - 14. 11. 1998 se nejen v Kroměříži konaly další volby do zastupitelstev obcí, ale současně s nimi probíhaly také volby do Senátu Parlamentu České republiky. Do komunálních voleb bylo tehdy přihlášených 9 kandidátních listin, z nichž 1 byla koalicí, a poprvé od roku 1990 v Kroměříži kandidovalo také politické hnutí NEZÁVISLÍ. Volební účast v roce 1998 klesla na 40,38 %, kdy do volebních místností přišlo z 23 477 zapsaných voličů, pouze 9 481 voličů a odevzdali 229 475 platných hlasů. [54]

Tabulka 9: Výsledky hlasování do zastupitelstva v Kroměříži v roce 1998

Kandidátní listina	Hlasy		Počet kandidátů	Počet mandátů
	abs.	v %		
Občanská demokratická strana	61 647	26,86	27	7
Česká strana sociálně demokratická	46 137	20,11	27	6
Komunistická strana Čech a Moravy	43 103	18,78	27	5
Křesťanská a demokratická unie - Československá strana lidová	37 038	16,14	27	5
Unie svobody	18 422	8,03	27	2
NEZÁVISLÍ	10 077	4,39	27	1
Moravská demokratická strana	8 970	3,91	27	1
Koalice SPR-RSČ, SDČR	3 713	1,62	27	0
Strana za životní jistoty	368	0,16	2	0

Zdroj: [54]; vlastní zpracování

V tabulce 9 je patrné, že v komunálních volbách v roce 1998 zvítězila opět Občanská demokratická strana, která si udržela první pozici se 61 647 (26,86 %) hlasy a získala pro toto volební období 7 mandátů. Na druhém místě skončila Česká strana sociálně demokratická se 6 mandáty a 46 137 platných hlasů od voličů, což představovalo 20,11%. O pomyslné třetí místo se v roce 1998 dělily dvě strany, a to Komunistická strana Čech a Moravy, která získala od voličů podporu ve výši 43 103 hlasů = 18,78 % a tou druhou byla Křesťanská a demokratická unie – Československá strana lidová, se 37 038 hlasy = 16,14 % hlasů. 2 mandáty dále získala Unie svobody, která našla podporu u svých voličů 18 422 (8,03%) hlasů. Po jednom zastupiteli měli pro nadcházející volební období NEZÁVISLÍ, s 10 077 (4,39 %) hlasů a Moravské demokratické strany, s 8 970 (3,91 %) hlasů. V roce 1998 se do zastupitelstva nakonec neprobojovala žádná koalice. Pod určeným limitem skončila Koalice SPR-RSČ, SDČR (SPR-RSČ - Sdružení pro republiku - Republikánská strana Československa, SDČR - Sdružení důchodců ČR) a dále také Strana za životní jistoty.

Téměř polovina ze zvolených nových členů Městského zastupitelstva v Kroměříži již působila v zastupitelstvu v minulém období. Vedení města bylo po volbách následující, když si na svém prvním zasedání dne 30. 11. 1998 zastupitelé zvolili starostu a uvolněné zástupce starosty. Starostou města Kroměříže se stal Mgr. Petr Sedláček (Občanská demokratická strana). Do funkce dlouhodobě uvolněných zástupců starosty města byli

zvolení: Mgr. Jitka Dvořáčková (Občanská demokratická strana), MUDr. Eva Nováková (Česká strana sociálně demokratická), MUDr. Olga Sehnalová (Česká strana sociálně demokratická) a Ing. Jiří Jachan (Občanská demokratická strana). [21, s. 8 – 12]

Složení městské rady na volební období 1998 – 2002 bylo:

- 4 členové – Občanská demokratická strana
 - 4 členové - Česká strana sociálně demokratická
 - 1 člen - Křesťanská a demokratická unie – Československá strana lidová
- [21, s. 8 -12]

4.4.4 Volby do zastupitelstva v roce 2002

Volby do zastupitelstev obcí se v roce 2002 konaly od 1. 11. - 02. 11., v Kroměříži tento rok do voleb vstupovalo 8 stran. Obyvatelé si mohli vybrat své zástupce do obecního zastupitelstva na další čtyři roky, tedy do roku 2006 a preferenční hlasy v některých případech ovlivnily pořadí kandidátů do zastupitelstva. Volební účast byla o 0,06 % vyšší, než v předchozích volbách, v Kroměříži přišlo nakonec volit 40,44 % voličů, kteří odevzdali 233 903 platných hlasů. [55] Tabulka 10 nám zobrazuje rozložení politických sil v zastupitelstvu v Kroměříži pro volební období 2002 – 2006. Z kandidujících osmi stran se nakonec mandáty rozdělili jen mezi šest stran, dvě strany nezískaly mandáty žádné.

Tabulka 10: Výsledky hlasování do zastupitelstva v Kroměříži v roce 2002

Kandidátní listina	Hlasy		Počet kandidátů	Počet mandátů
	abs.	v %		
Občanská demokratická strana	56 685	24,23	27	8
Komunistická strana Čech a Moravy	45 165	19,31	27	6
Česká strana sociálně demokratická	42 220	18,05	27	5
Křesťanská a demokratická unie - Československá strana lidová	40 664	17,38	27	5
Unie svobody-Demokratická unie	16 787	7,18	27	2
Moravská demokratická strana	13 404	5,73	27	1
NEZÁVISLÍ	9 906	4,24	25	0
Strana zelených	9 072	3,88	27	0

Zdroj: [55]; vlastní zpracování

S největším počtem získaných hlasů od voličů byla již potřetí Občanská demokratická strana, která získala 56 685 hlasů, což odpovídá 24,23 %, a tím si na další volební období zajistila 8 mandátů v zastupitelstvu. O 11 520 hlasů méně než ODS získala v roce 2002 Komunistická strana Čech a Moravy, která získala 45 165 (19,31 %) hlasů od voličů, a která na radnici obsadila 6 mandátů. Dále potom po 5 mandátech měly hned dvě politické strany. Tou první byla Česká strana sociálně demokratická, která získala 42 220 (18,05 %) hlasů a druhou byla Křesťanská a demokratická unie – Československá strana lidová, která získala 40 664 (17,38 %) hlasů. Unie svobody – Demokratická unie si v roce 2002 získala přízeň, a voliči ji dali 16 787 (7,18 %) hlasů, čímž jí náležely 2 mandáty. Těsně nad 5 % hranicí (5,73 % hlasů) se umístila Moravská demokratická strana, která tak získala pouze 1 mandát. V roce 2002 se opět do zastupitelstva neprobojovaly dvě strany (Strana zelených a NEZÁVISLÍ).

V tomto roce se absolutním vítězem v Kroměříži stal lídr Občanské demokratické strany, Mgr. Petr Dvořáček (3 445) hlasů, kterého Zastupitelstvo města Kroměříže schválilo jako svého dalšího starostu. Jeho zástupci byli zvoleni Mgr. Jitka Dvořáková, Ing. Petr Sedláček a Ing. Jiří Jachan, všichni tři (Občanská demokratická strana) a MUDr. Olga Sehnalová (Česká strana sociálně demokratická). [22, s. 7 – 15]

Složení Rady města Kroměříže na volební období 2002 - 2006 bylo:

- 4 členové – Občanská demokratická strana
- 2 členové - Česká strana sociálně demokratická
- 2 členové - Křesťanská a demokratická unie – Československá strana lidová
- 1 člen - Komunistická strana Čech a Moravy [22, s. 7 – 15]

4.4.5 Volby do zastupitelstva v roce 2006

V pořadí páté svobodné volby do zastupitelstev obcí se toho roku konaly 20. 10. 2006 - 21. 10. 2006. Do kroměřížských volebních místností přišlo 41,77 % voličů, kteří odevzdali 248 134 platných hlasů. Ve volebních místnostech se vydalo 10 051 obálek

a 10 047 jich bylo odevzdáno zpět. Zapsáno bylo prozatím nejvíce voličů od roku 1990, a to 24 065 oprávněných voličů. [56]

Tabulka 11: Výsledky hlasování do zastupitelstva v Kroměříži v roce 2006

Kandidátní listina	Hlasy		Počet kandidátů	Počet mandátů
	abs.	v %		
Česká strana sociálně demokratická	53 033	21,37	27	6
Občanská demokratická strana	51 148	20,61	27	6
Šance pro Kroměříž	49 110	19,79	27	6
Komunistická strana Čech a Moravy	33 878	13,65	27	4
Křesťanská a demokratická unie - Československá strana lidová	32 679	13,17	27	3
Strana zelených	18 055	7,28	27	2
Moravané	9 181	3,70	27	0
Právo a Spravedlnost	1 050	0,42	10	0

Zdroj: [56]; vlastní zpracování

Analýzu volebních výsledků z roku 2006 můžeme vytvořit z tabulky 11. Jak je z ní patrné, na počet hlasů sice zvítězila Česká strana sociálně demokratická, která získala 53 033 (21,37 %) hlasů před Občanskou demokratickou stranou, 51 148 (20,61 %) hlasů a stranou Šance pro Kroměříž 49 110 (19,79 %) hlasů, ale na získaný počet mandátů na tom byly všechny tři strany stejně (všechny tři získaly 6 mandátů). Větší propad přízně od voličů (od roku 1990) zažila Komunistická strana Čech a Moravy, která v tomto roce získala 33 878 (13,65 %) hlasů a zajistila si tak 4 mandáty. Na dalším místě se umístila Křesťanská demokratická unie – Československá strana lidová, která získala celkem 32 679 (13,17 %) hlasů a 3 mandáty. Poprvé se v roce 2006 do zastupitelstva probjovala Strana zelených, která od voličů získala 18 055 (7,28 %) hlasů, a která tím získala 2 mandáty. V roce 2006 se nepodařilo uspět v komunálních volbách opět dvěma stranám. Tou první byla strana Moravané (3,70 % hlasů) a druhá strana byla Právo a Spravedlnost (0,42 % hlasů).

Zastupitelstvo města Kroměříže na ustavujícím zasedání 31. 10. 2006, zvolilo starostu města, kterým se stal Mgr. Miloš Malý (Česká strana sociálně demokratická) a dále si zvolilo tři nové místostarosty, kterými se stali MUDr. Olga Sehnalová (Česká strana sociálně demokratická), Mgr. Petr Sedláček (Občanská demokratická strana) a MUDr. Jarmila Číhalová (Šance pro Kroměříž). [57]

Složení Rady města Kroměříže na volební období 2006 - 2010 bylo:

- 3 členy - Česká strana sociálně demokratická
- 2 členy – Občanská demokratická strana
- 2 členy – Šance pro Kroměříž
- 1 člen - Křesťanská demokratická unie – Československá strana lidová
- 1 člen – Strana zelených [57]

4.4.6 Volby do zastupitelstva v roce 2010

Komunálních voleb v Kroměříži se v roce 2010 zúčastnilo 11 stran, které chtěly bojovat o přízeň kroměřížských voličů ve volbách do zastupitelstev obcí 15. 10. 2010 – 16. 10. 2010. Volební účast ten rok zase mírně porostla, do volebních místností přišlo 43,50 % voličů, kteří odevzdali stranám 252 637 platných hlasů. V roce 2010 bylo v Kroměříži evidováno 24 220 oprávněných voličů. [58]

Výsledky hlasování ve volbách do zastupitelstva v Kroměříži v roce 2010 jsou uvedeny v tabulce 12.

Tabulka 12: Výsledky hlasování do zastupitelstva v Kroměříži v roce 2010

Kandidátní listina	Hlasy		Počet kandidátů	Počet mandátů
	abs.	v %		
Česká strana sociálně demokratická	51 041	20,20	27	6
Občanská demokratická strana	37 635	14,90	27	5
Komunistická strana Čech a Moravy	31 455	12,45	27	4
Volba pro Kroměříž	28 456	11,26	27	3
"Zdravé Kroměřížsko"	26 668	10,56	27	3
Křesťanská a demokratická unie - Československá strana lidová	24 110	9,54	27	3
TOP 09 - Kroměříž perspektivně	18 066	7,15	27	2
Věci veřejné	13 523	5,35	27	1
NEZÁVISLÍ	8 721	3,45	27	0
Moravané	8 048	3,19	27	0
Strana Práv Občanů ZEMANOVCÍ	4 914	1,95	27	0

Zdroj: [58]; vlastní zpracování

V tomto roce v Kroměříži obhájila své první místo Česká strana sociálně demokratická, která získala 51 041 (20,20 %) hlasů a zajistila si tím opět 6 mandátů v zastupitelstvu. Na druhém místě, se ziskem 5 mandátů, skončila Občanská demokratická strana, kterou její voliči podpořili celkem 37 635 (14,90 %) hlasy. Třetí byla Komunistická strana Čech a Moravy, která získala 31 455 (12,45 %) hlasů a 4 mandáty. 3 mandáty získaly v roce 2010 hned tři politické strany. Tou první byla Volba pro Kroměříž (STAN), počet hlasů 28 456 (11,26 %). Druhé bylo „Zdravé Kroměřížsko“ s počtem hlasů 26 668 (10,59 %). A třetí v pořadí se 3 mandáty byla Křesťanská a demokratická unie – Československá strana lidová s počtem 24 110 (9,54 %) hlasů. TOP 09 – Kroměříž perspektivně, v roce 2010 obdrželo 18 066 (7,15 %) hlasů, a tím i 2 mandáty. Poslední 1 mandát získaly Věci veřejné, 13 523 (5,35 %) hlasů. Pod 5 % hranicí skončily ve volbách v Kroměříži v roce 2010 hned tři strany, a to NEZÁVISLÍ (3,45 %), Moravané (3,19 %) a Strana Práv Občanů ZEMANOVCI (1,95 %).

ZMK si dne 11. 11. 2010 na svém ustavujícím zasedání zvolilo první starostku města Kroměříže, kterou se stala Mgr. Daniela Hebnarová (Občanská demokratická strana). Tento rok byla provedena velká změna v počtu místostarostů města. Oproti minulým létům byl zvolen pouze jeden místostarosta města Kroměříže, a tím byl právě odstupující starosta, Mgr. Miloš Malý (Česká strana sociálně demokratická). [59]

Složení Rady města Kroměříže na volební období 2010 - 2014 bylo:

- 3 členové – Občanská demokratická strana
- 3 členové - Česká strana sociálně demokratická
- 1 člen – Strana zelených
- 1 člen – Volba pro Kroměříž
- 1 člen – TOP 09 – Kroměříž perspektivně [59]

4.4.7 Volby do zastupitelstva v roce 2014

Zatím poslední komunální volby se konaly 10. 10. 2014 – 11. 10. 2014. Kroměřížské komunální volby měly, oproti všem předchozím, dvě zvláštnosti. První z nich byla ta, že se

do boje o přízeň voličů přihlásilo 12 politických subjektů (od roku 1990 nejvyšší počet), a tou druhou byla nejnižší volební účast od roku 1990. Do kroměřížských volebních místností přišlo jen 38,63 % voličů, kteří odevzdali 222 590 platných hlasů. I když bylo v Kroměříži zapsáno celkem 24 192 oprávněných voličů, vydaných obálek bylo nakonec jen 9 346 a zpět se odevzdalo 9 343. [60]

Volební období 2014 – 2018 zatím neskončilo, autorka proto provede podrobnější analýzu těchto komunálních voleb. I když byla volební účast v těchto volbách velmi nízká, i přesto si své místo v zastupitelstvu našlo nové politické hnutí, anebo nově vzniklá koalice a nezávislí, jak je patrné z tabulky 13.

Tabulka 13: Výsledky hlasování do zastupitelstva v Kroměříži v roce 2014

Kandidátní listina	Hlasy		Počet kandidátů	Počet mandátů
	abs.	v %		
ANO 2011	48 945	21,99	27	7
Občanská demokratická strana	32 775	14,72	27	5
Koalice KDU-ČSL, ZVUK 12 a nezávislí	31 971	14,36	27	4
Česká strana sociálně demokratická	26 188	11,77	27	4
Komunistická strana Čech a Moravy	20 768	9,33	27	3
Volba pro Kroměříž	17 997	8,09	27	2
ZDRAVÉ KROMĚŘÍŽSKO	15 332	6,89	27	2
Úsvit přímé demokracie	10 373	4,66	27	0
TOP 09 pro Kroměříž i místní části	9 656	4,34	27	0
Moravané	5 105	2,29	27	0
Strana Práv Občanů	2 862	1,29	27	0
Romská demokratická strana	618	0,28	25	0

Zdroj: [60]; vlastní zpracování

Absolutním vítězem v komunálních volbách v Kroměříži v roce 2014 bylo Politické hnutí ANO 2011 (dále jen ANO 2011), které sestavilo kandidátní listinu s 27 kandidáty. „Novou“ kandidující stranu v Kroměříži v roce 2014 podpořilo nejvíce voličů, kdy absolutní počet hlasů byl 48 945 (21,99 %) a ANO 2011 tím tak získalo 7 mandátů, což je nejvyšší počet pro volební období 2014 – 2018. Druhá v pořadí skončila Občanská demokratická strana, která od voličů získala 32 775 (14,72 %) hlasů a tím si zajistila 5 mandátů v zastupitelstvu. Třetí byla Koalice KDU-ČSL, ZVUK 12 a nezávislí, kterou

podpořili voliči celkem 31 971 (14,36 %) hlasy a obsadili 4 mandáty. Stejný počet mandátů (4) získala také Česká strana sociálně demokratická, jež od voličů získala 26 188 (11,77 %) hlasů. Komunistická strana Čech a Moravy obdržela od voličů 20 768 (9,33 %) hlasů a tím i 3 mandáty. Po 2 mandátech si rozdělí zbývající dvě strany, které splnily podmínku 5 % hranice. A byly jimi strana Volba pro Kroměříž se 17 997 (8,09 %) hlasy a strana ZDRAVÉ KROMĚŘÍŽSKO s 15 332 (6,89 %) hlasy. Ve volbách v roce 2014 v Kroměříži nesplnilo povinnou 5 % hranici hned pět politických subjektů: Úsvit přímé demokracie (4,66 %), TOP 09 pro Kroměříž i místní části (4,34 %), Moravané (2,29 %), Strana Práv Občanů (1,29 %) a Romská demokratická strana (0,28 %).

Povolební vývoj v Kroměříži byl poměrně překvapivý. Jak již bylo zmíněno, ANO 2011 bylo sice vítěznou stranou, ale nejvíce preferenčních hlasů v Kroměříži od voličů získala (v té době ještě) starostka a lídr Občanské demokratické strany, Mgr. Daniela Hebnarová (3 157) hlasů. Povolební vyjednávání mezi lídry politických stran vyústilo v překvapivé složení „kroměřížské koalice“. Koaliční smlouvu nakonec sepsaly celkem čtyři politické subjekty, které se na vzájemné spolupráci dohodly, a určili tím takto další politický směr pro volební období let 2014 – 2018. Koalici v Kroměříži sestavili Politické hnutí ANO 2011, Koalice KDU-ČSL, ZVUK 12 a nezávislí, ZDRAVÉ KROMĚŘÍŽSKO a Česká strana sociálně demokratická. Čímž získali nadpoloviční většinu (17 z 27) hlasů v Zastupitelstvu města Kroměříže. V opozici tak zůstala Občanská demokratická strana, Volba pro Kroměříž a Komunistická strana Čech a Moravy, kteří budou v zastupitelstvu dohromady disponovat menšinou (10 z 27) hlasů v ZMK.

Nové Zastupitelstvo města Kroměříže se poté na svém prvním usnesení, dne 6. 11. 2014 rozhodlo a schválilo nového starostu, kterým se stal lídr Politického hnutí ANO 2011, Mgr. Jaroslav Němec. Dále byl zvolen PhDr. Pavel Motyčka, Ph.D. (Koalice KDU-ČSL, ZVUK 12 a nezávislí) jako první místostarosta města Kroměříže, zastupující starostu v době jeho nepřítomnosti, v rozsahu svěřené působnosti. Druhým místostarostou byl zvolen Marek Šindler (Česká strana sociálně demokratická) a třetím místostarostou se stal Mgr. Radek Vondráček (ANO 2011). [61]

Složení Rady města Kroměříže na volební období 2014 - 2018:

- 4 členové – Politické hnutí ANO 2011
- 3 členové - Koalice KDU-ČSL, ZVUK 12 a nezávislí
- 2 členové - Česká strana sociálně demokratická [61]

4.4.8 Komparace výsledků komunálních voleb v Kroměříži (1990 – 2014)

V následující kapitole se bude autorka zabývat komparací výsledků (počet získaných mandátů) ve všech sedmi komunálních volbách v Kroměříži, tj. za období 1990 – 2014.

Tabulka 14: Počet získaných mandátů do zastupitelstva v Kroměříži 1990 - 2014

Politická strana, politické hnutí, koalice	1990	1994	1998	2002	2006	2010	2014
OF (nástupnická str.)ODS	10	7	7	8	6	5	5
KSČM	6	6	5	6	4	4	3
HSD-SMS	5						
ČSL (později) KDU - ČSL *	4	5	5	5	3	3	2
ČSSD	2	3	6	5	6	6	4
SZ	2		0	0	2		
ČSZ	1						
SPR-RSČ,SDČR		2					
MNS, MSH		2					
ODA		1					
LSNS		1					
US = Šance pro Kroměříž			2	2	6		
NEZÁVISLÍ			1	0			
MDS			1	1			
Volba pro Kroměříž						3	2
Zdravé Kroměřížsko						3	2
TOP 09						2	
VV						1	
ANO 2011							7
ZVUK 12 *							2

Zdroj: [19-22, 52-61]; vlastní zpracování

*Poznámka - v roce 2014 v Koalici KDU-ČSL, ZVUK 12 a nezávislí

V tabulce 14 je vývoj počtu získaných mandátů v jednotlivých politických subjektech, které kandidovaly v průběhu let do zastupitelstva v Kroměříži. Z analýzy složení kandidujících stran je vidět, že pouze čtyři politické subjekty byly na kroměřížské radnici zastoupeny po všechny volební období od roku 1990. Byly jimi strany (OF) ODS, KSČM, (ČSL) KDU-ČSL a (ČSD) ČSSD.

Občanské fórum (OF), které se poprvé (a také naposledy) ukázalo na politické scéně v roce 1990. Po definitivním rozštěpení, se její nastupující stranou (v roce 1991) stala Občanská demokratická strana (ODS)¹, která má své členy na kroměřížské radnici od roku 1990 až doposud. Jako druhou „stálíci“ je v Kroměříži Komunistická strana Čech a Moravy (KSČM). Třetí nejstálejším politickým subjektem v Kroměříži je jedna z nejstarších politických stran (v ČR), Československá strana lidová (ČSL), která se v roce 1992 přejmenovala na stranu Křesťanská demokratická unie – Československá strana lidová (KDU-ČSL). Čtvrtou stranou, která měla své zástupce na kandidátních listinách v Kroměříži při všech komunálních volbách je Československá sociální demokracie (ČSD), která také změnila svůj název (v roce 1993), Česká strana sociálně demokratická (ČSSD).

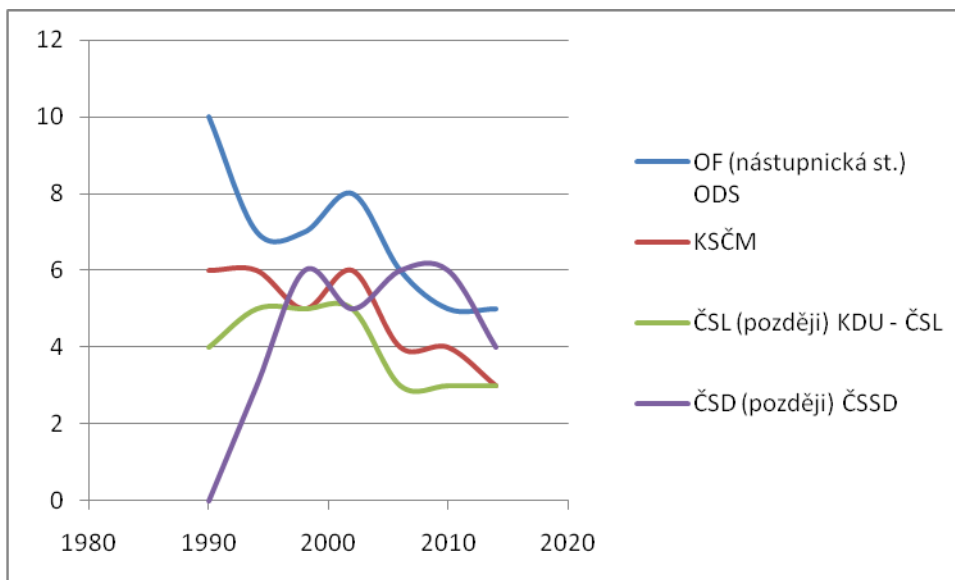
Shrnutí z tabulky 14 je takové, že na kroměřížské radnici měla nejvíce svých zastupitelů (za období 1990 – 2014) strana ODS, která kroměřížskou radnici obsadila celkem 48 mandátů. Druhou nejúspěšnější byla KSČM se 34 mandátů, 30 mandátů dále získala ČSSD, která ale v roce 1990 neosadila žádné křeslo v zastupitelstvu. Čtveřici doplňuje strana KDU-ČSL, jež měla po celé uvedené období celkem 27 mandátů.

1. ODS – 48 mandátů
2. KSČM – 34 mandátů
3. ČSSD – 30 mandátů
4. KDU-ČSL – 27 mandátů

¹ Z deseti zastupitelů zvolených v roce 1990 za OF do zastupitelstva Kroměříže kandidovalo v roce 1994 pět. Čtyři za ODS a jeden za KDU-ČSL. Proto je možné ODS v Kroměříži považovat za do jisté míry pokračovatele OF.

Graf 2 nám znázorňuje vývoj počtu mandátů čtyř politických subjektů, které jsou v Kroměříži v zastupitelstvu od roku 1990.

Graf 2: Vývoj počtu mandátů čtyř nejstálejších politických subjektů

Zdroj: [19-22, 52-61]; vlastní zpracování

V následující tabulce 15 je názorné uspořádání členů rady města, dle získaných křesel za jednotlivé roky 1990 – 2014, kteří byly zvoleni vždy na ustavujícím jednání zastupitelstva města v daném roce.

Tabulka 15: Počet členů rady města za období 1990 - 2014

Politická strana, politické hnutí, koalice	1990	1994	1998	2002	2006	2010	2014
OF (nástupnická str.) ODS	4	4	4	4	2	3	
ČSL (později) KDU-ČSL *	2	3	1	2	1		2
SZ	2				1	1	
HSD-SMS	1						
ČSSD		1	4	2	3	3	2
MNS, MSH		1					
KSČM				1			
Šance pro Kroměříž					2		
Volba pro Kroměříž						1	
TOP 091						1	
ANO 2011							4
ZVUK12 *							1

Zdroj: [19-22, 52-61]; vlastní zpracování

*Poznámka - v roce 2014 v Koalici KDU-ČSL, ZVUK 12 a nezávislí

Analýzou volební účasti kroměřížských voličů v jednotlivých letech (1990 – 2014), ve kterých se konaly komunální volby, se autorka zabývá v této části práce. Z dostupných informací je vytvořena tabulka 16, ve které můžeme sledovat volební účast všech oprávněných (zapsaných) voličů, dále můžeme porovnat rozdíl mezi vydanými a odevzdanými obálkami a celkové platné hlasy, které byly uznány volební komisí v jednotlivých letech.

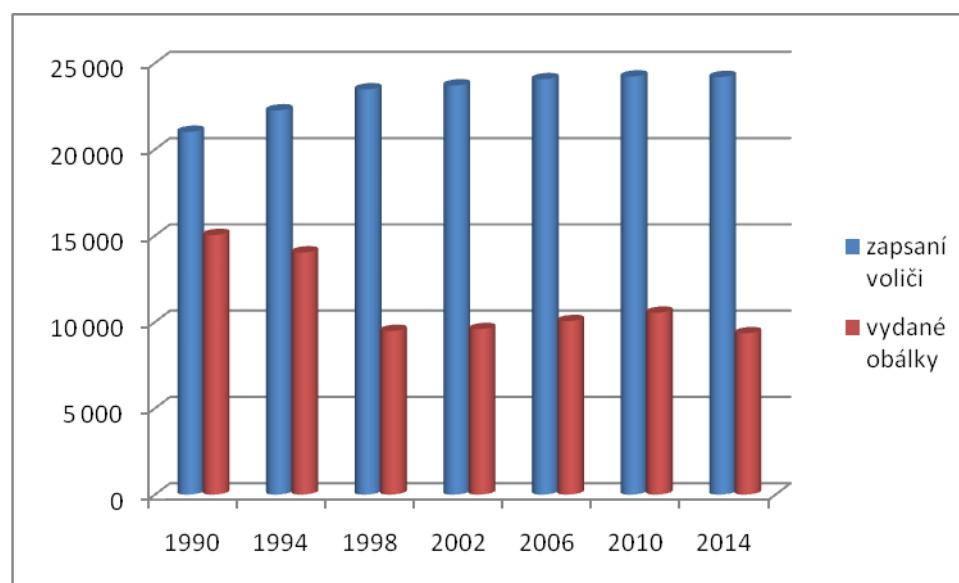
Tabulka 16: Přehled volební účasti ve volbách do zastupitelstva v Kroměříži 1990 - 2014

Rok	Volební účast v %	Zapsaní voliči	Vydané obálky	Odevzdané obálky	Platné hlasy
1990	71,65	21 016	15 037	15 054	–
1994	63,01	22 259	14 026	14 015	340 947
1998	40,38	23 477	9 481	9 437	229 475
2002	40,44	23 704	9 585	9 577	233 903
2006	41,77	24 065	10 051	10 047	248 134
2010	43,50	24 220	10 535	10 503	252 637
2014	38,63	24 192	9 346	9 343	222 590

Zdroj: [52-60]; vlastní zpracování

V grafickém zpracování (graf 3) můžeme porovnat počet zapsaných (oprávněných) voličů s celkovým počtem vydaných obálek, které rozdali volební komisaři v jednotlivých letech.

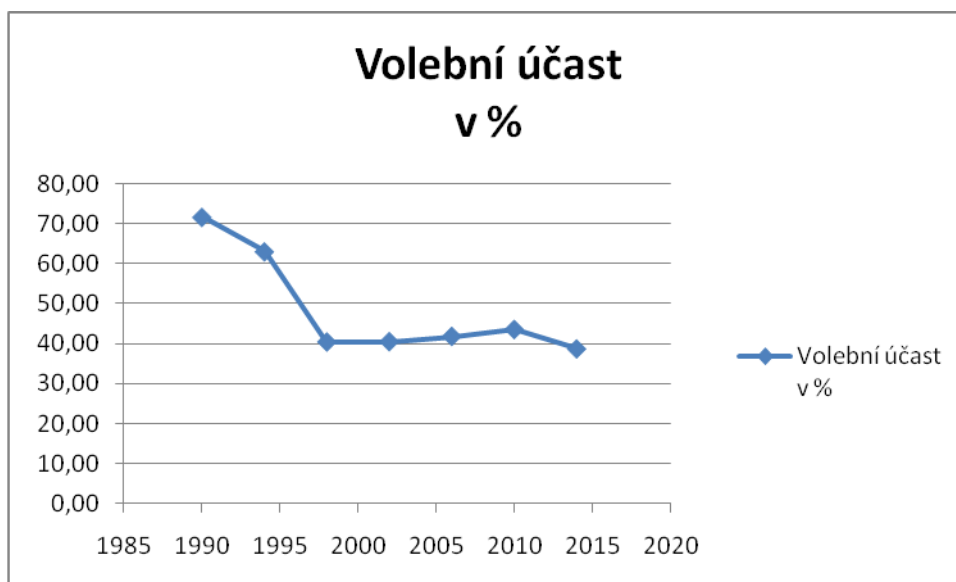
Graf 3: Zapsaní voliči a vydané obálky v komunálních volbách v Kroměříži 1990 - 2014

Zdroj: [52-60]; vlastní zpracování

Graf 4 nám znázorňuje volební účast, jež byla v Kroměříži nejvyšší v roce 1990 a 1994. V letech 1998 – 2010 se pohybovala v rozmezí 40,38 % - 43,50 %. Nejnižší účast byla v roce 2014, kdy do volebních místností přišlo pouze 38,63 % oprávněných voličů.

Graf 4: Volební účast ve volbách do zastupitelstva v Kroměříži 1990 - 2014

Zdroj: [52-60]; vlastní zpracování

4.5 Místní politické mechanismy

V následujících kapitolách se autorka bude podrobněji zabývat analýzou kroměřížských politických subjektů, objasní jejich politické rozhodování v oblasti rozvoje, přiblíží proces plánování a řízení v oblasti rozvoje a nakonec nastíní proces rozhodování v oblasti rozvoje města Kroměříže. Kapitoly jsou zpracovány ze zdrojů osobních rozhovorů, které autorka uskutečnila s oslovenými zástupci jednotlivých politických subjektů, jež mají své zástupce v Zastupitelstvu města Kroměříže anebo v Radě města. Žádost o rozhovor obdrželo všech sedm politických subjektů, s rozhovorem však souhlasili pouze čtyři. Rozhovory jsou zpracovány v následujících kapitolách.

4.5.1 Politické subjekty

Po komunálních volbách v roce 2014 se i v Kroměříži zformovala místní politická scéna, jež pro volební období 2014 – 2018 byla následující, a jak již bylo zmíněno v předchozích kapitolách, občané Kroměříže si ve volbách do zastupitelstev obcí zvolili sedm politických subjektů:

- Česká strana sociálně demokratická
- Koalice KDU-ČSL, ZVUK 12 a nezávislí
- Komunistická strana Čech a Moravy
- Občanská demokratická strana
- Politické hnutí ANO 2011
- Volba pro Kroměříž
- ZDRAVÉ KROMĚŘÍŽSKO

Česká strana sociálně demokratická (ČSSD)

ČSSD byla celostátně založena po listopadu 1989. Marek Šindler dodává, že *„Konkrétně v Kroměříži jsme stanu zakládali na jaře 1990, já jsem byl jeden z pár zakládajících členů.“* Strana se časem vyvíjela, centrum je v Praze a v Kroměříži byly založeny místní struktury. *„Do dneška to vlastně funguje takhle, na základě nějakých stanov.“* Je dána určitá struktura: na úrovni obce nebo města je to místní organizace, na úrovni okresu je

okresní výkonný výbor, na úrovni kraje je krajský výkonný výbor a nakonec je ústřední výkonný výbor v Praze. V Kroměříži je místní organizace (v únoru 2018 ji tvořilo 60 členů) a okresní výkonný výbor. [66]

Koalice KDU-ČSL, ZVUK 12 a nezávislí

Křesťanská a demokratická unie – Československá strana lidová (KDU-ČSL)

Strana vznikla v roce 1919 na začátku ledna, sloučením 5 stran (v Čechách) a 3 stran na Moravě. Původní strany existovaly i v Kroměříži. Tu Katolicko-národní reprezentoval tehdejší starosta Metoděj Barták (advokát) a sociální křídlo reprezentoval páter Janča. Pavel Motyčka dodává, že *„Tito dva se za první republiky potom střídali na místostarosty v Kroměříži.“* Nejlepšího výsledku v komunálních volbách strana dosáhla v roce 1923, kdy měla 34,5%. *„Za první republiky se proti nim (kromě Němců) všichni spojili, takže neměla nikdy starostu.“* Jen v roce 1919, tím byl Metoděj Barták a další 4 roky páter Janča. *„Po druhé světové válce to tady převzali komunisti a jediný starosta za stranu KDU-ČSL byl v letech 1990-1994 Petr Kvapilík.“* Současný počet členů ve straně je 51 (únor 2018). [64]

ZVUK 12

Politické hnutí, které vzniklo v roce 2012, na základě spojení několika lidí, na půdorysu celého Zlínského kraje před volbami (v roce 2014). Jiří Kašík k tomu dodává *„Byl to spontánní nápad na základě neutěšené politické situace ve městě a v našem kraji. Toto hnutí založili lidé, kteří nemají s politikou zkušenost, ale zároveň se nechtějí zaplést s politikou.“* Zakladatelé byli známé osobnosti v regionu, převážně z kulturní oblasti, ale nejen z ní. Zkratka ZVUK 12 představuje počáteční písmena měst (Zlín, Vsetín, Uherské Hradiště a Kroměříž), číslo 12 znamená rok založení (rok 2012). Konkrétně v Kroměříži jsou 4 členové (únor 2018). [63]

Občanská demokratická strana (ODS)

Daniela Hebnarová uvádí *„Já jsem se do ODS dostala až v roce 1997 a rozhodla jsem se tak, když byly v Kroměříži povodně a vlastně já jsem dělala šéfkou humanitárního centra a tenkrát byla ODS na radnici (pan Dvořáček a pan Sedláček) a tak jsme se nějak seznámili. Poté byly komunální volby a to už jsem kandidovala za ODS ještě jako nečlen a poté jsem vstoupila. Tenkrát jsem kandidovala na nějakém 25 místě a myslím si, že si mě*

lidé vybrali proto, že v rámci těch povodní jsem se trošku zviditelnila, takže jsem jim potom přivedla nějaké preferenční hlasy. Ale potom jsem si říkala, že jestli chci něco změnit, tak se musím stát součástí (ODS), nejenom to pozorovat z povzdálí.“ ODS v Kroměříži procházela hlubokou krizí, kdy bylo okolo 115 členů, v současné době je přes 40 členů (únor 2018). [65]

4.5.2 Kandidátní listiny

Sestavování kandidátních listin je pro všechny politické subjekty velmi důležitou částí v celém volebním procesu. Na otázku č. 3, jak se sestavují kandidátní listiny, Jiří Kašík (ZVUK 12) odpověděl „spontánně, je to o tom, kdo má jakou zkušenost a kde. Nemáme tak početnou členskou základnu, abychom mohli stavět kandidátky. Spíše hledáme koaliční partnery.“ [63] K tomu jeho koaliční partner Pavel Motyčka (KDU-ČSL) dodává, že „vesměš je vlastně základním orgánem místní organizace. Místní konference...neboli výroční členská schůze, kde se vlastně většinou odsouhlasí základní principy. Takže teď se odsouhlasil lídr a odsouhlasilo se, že veškerý postup bude koordinovat a to už je potom ta výkonná složka, což je vlastně městský výbor. Takže konference rozhodla, že městský výbor bude potom dále sestavovat kandidátní listinu. U nás je to tedy tak, že už po druhé jsme se dohodli s hnutím ZVUK 12, že vlastně budeme společně sestavovat koaliční kandidátku a v současné době (únor 2018) už probíhají vyjednávání o obsazení míst a o financování kampaně, atd.“ [64] Předsedkyně místní organizace Daniela Hebnarová (ODS) k otázce č. 3: „touto otázkou jste se dostala téměř do reálu, kdy já jsem minulý týden (únor 2018) oslovila všechny členy místního sdružení s prvním dotazem, a to je ten, zda vůbec mají zájem být na kandidátní listině ODS do komunálních voleb 2018.“ [65] Ve čtvrtém rozhovoru na stejnou otázku (jak se sestavují kandidátní listiny) Marek Šindler (ČSSD) odpověděl, že „kandidátní listinu sestavuje ta naše místní organizace, s tím, že kromě místní organizace je ještě takový užší orgán výbor, který to nějak prodebatuje, něco navrhne a pak s tím jde na tu schůzi, tam se to nějak prodiskutuje a v závěrečné fázi o tom hlasují všichni členové. Forma hlasování se řídí podle interní směrnice strany, která je obecně platná na všech úrovních. Podle ní se také kandidátní listiny sestavují, i se hlasuje. Obecně v ČSSD platí, že o tzv. personálních záležitostech se vždycky hlasuje tajně.“ [66]

Na otázku č. 4 jaké je složení kandidátů na kandidátních listinách, jestli jsou to jenom členové strany anebo i nestraníci, se všichni dotazovaní zástupci politických subjektů shodli na jednom, a to, že z větší části jsou jejich kandidátní listiny obsazeny členy jejich strany, ale rok od roku také přibývá tzv. nestraníků. Například Pavel Motyčka (KDU-ČSL) uvedl: „*My tu koalici koncipujeme hned tak, že je to vlastně KDU-ČSL a ZVUK 12 a nezávislí, takže při volbách do zastupitelstva v roce 2014 bylo na kandidátní listině 7 kandidátů z KDU-ČSL, 3 kandidáti ze ZVUK 12 a 17 nezávislých kandidátů. Tudiž většina kandidátů byla nestraníků.*“ [63] Daniela Hebnarová (ODS) dodává: „*Máme 12. 3., takové motivační setkání, kde budeme debatovat, kdo z nás vůbec chce, jestli budeme složení pouze ze členů, nebo jestli přibereme i nečleny ODS. Ale není našim zvykem, že by tam byli třeba členové jiných politických stran na naší kandidátce. Takže spíš nečlenové, neboli nezávislí. Už i v minulých volbách jsme se snažili otevřít té veřejnosti, takže jsme tam ty nestraníky měli, ale já bych chtěla, aby o tom rozhodovali všichni, abychom si to mohli říct...co nám to přinese, co nám to vezme. Jestliže mám dostatek svých kvalitních kandidátů, nepotřebujeme...ale mnozí třeba nemají zájem být na kandidátní listině. Nezávislé členy si oslovíme sami.*“ [65] Marek Šindler (ČSSD) ještě k otázce č. 4 doplnil, že „*složení není striktně dané, ale drtivá většina jsou členové ČSSD. Už v minulých volbách nějakí nestraníci byli. Kroměříž není až tak velké město, takže o nestranících víme. Víme o tom, že s námi sympatizují. Víceméně je to na nás, že my jim to nabídneme.*“ [66]

Pořadí kandidátů si strany určují různým způsobem. Některé strany mají směrnice, jiné zase pořadí určují spíše podle osobností anebo si pravidla stanovili jinak. Na otázku č. 5 – jak se určuje pořadí kandidátů na kandidátní listiny Pavel Motyčka (KDU-ČSL) uvedl, že „*je to vlastně všechno určitý konsenzus. Ta dohoda (o určování pořadí na kandidátních listinách) v podstatě vychází z toho, že KDU-ČSL byla tady v zastupitelstvu, takže my jsme dostali lídra a na základě toho ten klíč byl, že druhý v pořadí bude za ZVUK 12, třetí v pořadí bude nezávislý. Takže takhle se v podstatě ten klíč zvolil. Pro tyto nadcházející volby ještě ten klíč nemáme určený, protože vlastně doted' jsme byli 2 zastupitelé za KDU-ČSL, 1 za ZVUK 12 a 1 nezávislý, který byl spíše spojen se ZVUK 12, takže uvidíme, jakým způsobem budeme letos ten klíč dělat. Ale já říkám na rovinu, že v komunálních volbách je to spíše o těch jménech a nám se i minule stalo, že ten kdo byl*

na 3 místě, se do zastupitelstva nedostal, ale naopak se dostali jiní kandidáti, kteří byli třeba na kandidátní listině na posledních místech. Takže můj názor je ten, že je to o těch samotných osobnostech a v podstatě je to jedno, na kterém místě kandidátní listiny jste.“ [64] Daniela Hebnarová (ODS) dodává: „vlastně ta rada, kterou jsem zmínila, dá návrh pořadí, protože není možné, aby si každý člověk řekl, ten bude tam a ten bude tam. A potom se o tom zvoleném pořadí hlasuje. Hlasuje se tajně, minimálně o lídrovi a prvních šesti kandidátech, a pokud je shoda, tak o těch ostatních se hlasuje potom aklamací. Není-li shoda, tak jedeme člověka po člověku, aby získal nadpoloviční většinu. O tom všem potom rozhoduje sněm místního sdružení, který to potvrdí nebo vyvrátí a vlastně každý člen sněmu může do toho zasáhnout. Sněm je vlastně nejvyšším orgánem a ten schvaluje kandidátku.“ [65] Marek Šindler (ČSSD) ještě doplňuje, že „pořadí se určuje tak nějak diskusí, kdo vůbec bude kandidovat. Na jakém místě kdo bude, to se určuje tak nějak dlouhodobou činností ve straně, odborností, dosavadní práce (jestli už někdy byl v zastupitelstvu nebo ne), nebo jestli kandidoval v jiných volbách, nebo jestli zastával nějaké jiné funkce (nejenom ve straně). Obecně by se to dalo shrnout, taková ta obecná angažovanost. Díváme se třeba i do těch minulých výsledků, kdo kolik získal hlasů a tak.“ [66]

Ukázalo se, že sestavování kandidátních listin se tedy u všech politických subjektů řídí určitými pravidly, která se však mohou individuálně lišit. Platné pravidlo u všech je, že si své kandidátní listiny všichni sestavují z větší části ze členů strany, pro doplnění kandidátek jsou většinou „nestranící“, tzv. nezávislí (kandidáti bez politické příslušnosti), které si ovšem politické subjekty oslovují sami. Pořadí na kandidátních listinách jsou řízeny taktéž určitými pravidly, ať už jsou dána směrnicí strany, nebo koaliční dohodou, všechny strany si pořadí svých kandidátů na kandidátních listinách volí tajnou volbou a výsledek poté schvalují k tomu určené orgány (členská základna místních organizací).

4.5.3 Příprava na komunální volby

Kdy a jakým způsobem začíná samotná příprava na každé komunální volby, se autorka dotazovala v otázce č. 6. Zde byla absolutní shoda v názoru dotazujících, že příprava na

komunální volby začíná v okamžiku, kdy ty jedny skončí. Jiří Kašík (ZVUK 12) doslova uvedl, že „*příprava je permanentní proces a začíná prvním dnem, kdy skončily komunální volby předešlé. Příprava spočívá hlavně v hledání vhodného koaličního partnera. A zároveň se připravujeme na nové volby.*“ [63] Jeho koaliční partner Pavel Motyčka (KDU-ČSL) ještě dodává: „*Sice to bude znít jako fráze, ale já souhlasím s názorem, že v podstatě příprava na další volby začíná hned první den po volbách. A v podstatě tím, že jsme v koalici tak se snažíme co nejlépe dělat to, co děláme, být mezi lidmi atd. Takže skutečně ta kampaň je čtyřletá a já pořád věřím, že lidé v Kroměříži se rozhodnou podle toho co ten člověk skutečně dělá a ne podle toho co jen povídá. Což je taková moje naděje. Taková ta ostrá kampaň asi vypukne někdy v září.*“ [64] Podobného názoru je i Daniela Hebnarová (ODS), která uvádí: „*Příprava už vlastně začíná, když ty jedny skončí. Tam je hlavní to, co se udělalo špatně, když se to nepodařilo. My jsme si trochu sypali popel na hlavu, protože jsme nedokázali z toho druhého místa, z té druhé pozice a mého suverénně nejvyššího počtu preferenčních hlasů, vytěžit alespoň nějakého koaličního partnera.*“ [65] Marek Šindler (ČSSD) ještě doplnil „*no po těch minulých, ale ne...samozřejmě, že je to průběžné. Vždycky si samozřejmě čas od času vyhodnotíme, co už jsme udělali (za rok, za dva, za tři), co už se podařilo, co se nepodařilo, co nám ještě zbývá, takže to se tak nějak řeší a současně se samozřejmě chystají ty kroky dopředu. Ted' jsme ve fázi, že už se budeme pomalinku scházet a chystat na volby. To bude ale taková půlroční práce.*“ [66]

V otázce příprav na komunální volby můžeme sledovat absolutní shodu všech dotazovaných, kteří se shodli na tom, že příprava je permanentní proces, který začíná hned, když skončí komunální volby předešlé a prakticky trvá po celé čtyřleté volební období. Jsou zde názory takové, že si strany vlastně po celé volební období určitým způsobem analyzují dosavadní práci, hodnotí si úspěšnost volebního programu a zároveň chystají určité kroky k volbám nadcházejícím.

4.6 Rozvoj města Kroměříže

4.6.1 Politické rozhodování v oblasti rozvoje města

Na rozvoj každé obce, města anebo i státu má značný vliv jeho vedení, v Kroměříži tomu není jinak. Jak je známo, většinou se „politické prostředí“ na radnicích změní (anebo částečně obmění) po každých komunálních volbách. V Kroměříži jsou (pro volební období 2014 – 2018) v koalici strany ANO 2011, Koalice KDU-ČSL, ZVUK 12 a nezávislí, ČSSD a ZDRAVÉ KROMĚŘÍŽSKO, s celkovým počtem 17 hlasů v Zastupitelstvu města Kroměříže. V opozici jsou strany ODS, KSČM a Volba pro Kroměříž, jež mají 10 hlasů v ZMK. Na otázku č. 7 (jaké je politické rozhodování a vliv stran na rozvoj města) Jiří Kašík (ZVUK 12) uvedl, že *„na rozvoj má vliv nejvíce vládnoucí koalice. Rozhodování a vliv na rozvoj měst je zásadní, ale záleží, kdo má také vliv na názor těch politických stran.“* [63] Pavel Motyčka (KDU-ČSL) ještě doplnil: *„To je hodně široká otázka, ale já osobně si myslím, že zásadní, protože v Kroměříži je zastupitelská demokracie, ale já jsem zastáncem toho, že na takovém městě, jako je Kroměříž by měla být určena koalice a opozice. A potom je důležité, aby ta koalice byla týmem, který má rozdělené kompetence. Protože lidé nás zvolili proto, že jsme něco slíbili, tak je důležité to naplnit. Takže vám odpovím na tuto otázku, že je to vliv zásadní, protože máme nějaké cíle a politika je vždycky jenom tím nástrojem k dosažení těch cílů.“* [64]

Na otázku č. 8, jak se zastupitelé na radnici rozhodují Pavel Motyčka (KDU-ČSL) uvedl, že *„každý zastupitel se samozřejmě snaží mít nějaké informace, rozdíl je, jestli je v koalici nebo v opozici. Tím, že jsem zažil obě dvě ty role (což tady málokdo zažil), tak můžu říct, že když jste v opozici, tak se častokrát k těm informacím dostáváte těžko. Dále, jednání rady města je neveřejné, takže zastupitel nemá přístup k určitým informacím. Já jsem dlouho prosazoval názor, se kterým ostatní zastupitelé až tak nesouhlasili, a to ten, že bych neměl problém s tím, kdyby jeden opoziční zastupitel měl přístup na Radu města.“* [64] K tomu Jiří Kašík (ZVUK 12) ještě dodává, že *„rozhodování o financích je v podstatě záležitost rady a zastupitelstva. Kdy rada má své poradní orgány-komise. Na základě žádostí se potom tyto projednávají v jednotlivých komisích. V komisích jsou delegáti politických stran, jsou to členové, kteří o daném rezortu něco vědí.“* [63] Opoziční

zastupitelka Daniela Hebnarová (ODS) uvádí, že „je to strašně důležitá věc, kam finance půjdou a upřímně řečeno je to malinko ovlivněno i složením toho města. Protože každý kdo tam je, má určité svoje priority. Pan starosta je ředitel školy, já jsem z kultury, teď jsou tam sportovci atd. Trošku je to záležitostí té osobnosti, která u toho je, ale samozřejmě to není diktátorské rozhodnutí a mělo by se na tom podílet celé vedení města a mělo by to být součástí nějakých priorit strategického rozvojového plánu. Ale je to pravda, že vždycky ta osobnost, která je na tom městě trošku inklinuje k té sféře, kterou zná.“ [65] Marek Šindler (ČSSD) dodává, že „rozhodování je složité, těžké. Podle mě je to ryze subjektivní, protože už se tady spoustu let diskutuje o nějakém „spravedlivém“ rozdělování, ale vždycky je to subjektivní, podle toho, kdo na té radnici momentálně sedí, nebo je v zastupitelstvu. Platí samozřejmě, že Rada města (protože je složena z koaličních stran, kteří jsou ti „vítězové“ voleb) má na to větší vliv. Ti tzv. opoziční mají samozřejmě menší, ale v Kroměříži bylo vždycky zvykem, že se i ten opoziční názor respektoval.“ [66]

Kdo určuje jaká investice nebo oprava ve městě je prioritou a jakým způsobem dochází k rozhodnutí (o tom, jaká investice bude realizována dříve nebo později), kdo většinou přichází s těmito návrhy (strany, úředníci, starosta) a jakým způsobem se tyto návrhy projednávají. To jsou otázky č. 9 a 10, na které dotazovaní (většinou všichni shodně) odpověděli, že o návrzích, rozhodnutí a realizaci investic většinou rozhoduje Rada města Kroměříže, v koordinaci se ZMK. V menší míře se poté na nich podílí samotní úředníci, kteří v tomto vystupují spíše jako poradní orgány. Dále se všichni shodli, že by tím prvotním podkladem měl být strategický plán města. Jiří Kašík (ZVUK 12) uvádí: „Existují dvě roviny. Obecně by měl existovat dlouhodobý plán rozvoje a investic, nějaký „zásobník“ projektů připravený k realizaci a ty by se měli postupně realizovat. Jenomže je problém v tom, že město nemá žádnou vizi. Zásobník projektů také úzce souvisí s financemi.“ [63] Pavel Motyčka k tomu ještě dodává, že „v podstatě je to Rada města. Když to odstupňuji, tak je to starosta, který má pod sebou ten rozvoj města, pak máme dva místostarosty, já konkrétně připravuji věci ohledně sociální oblasti. Ale základem je Rada města, která to vše připravuje a hlavním rozhodovacím systémem je zastupitelstvo. A ještě je potřeba říct jedna věc, že já jsem dost příznivcem plánování, tzn., že investice neprovádíme, jak to přijde, ale že je potřeba dobře je naplánovat. U nás jakýsi strategický plán existuje, já osobně vím, že za ty čtyři roky nejsme moc schopni toho moc udělat.

Problém vidím také v tom, že volební období je pro realizaci větších investic, příliš krátké.“ [64] Daniela Hebnarová (ODS) uvádí ještě další hledisko „když jsem se třeba ptala, proč tady tím směrem jdeme (v těch investicích), bylo mi řečeno, že to bylo třeba součástí jejich volebního plánu (programu), nebo koaliční dohody. Takže i vítězná strana nebo uskupení si plní svoje volební programy a případně v rámci koalice vznikají nějaké koaliční dohody, kde se ty priority určují. Takže by se dalo říci, že něco už je i předem určené. Měla by být nějaká strategie rozvojového plánu, která by byla „nadřazena“ osobním ambicím těch politiků. Samozřejmě, že jsou věci, které jsou havarijní, což se udělat musí. Ale jsou to i volební programy a koaliční dohody.“ [65] Marek Šindler (ČSSD) dále doplňuje, že „v podstatě na začátku toho volebního období (když se dávala dohromady koalice), tak se sepsalo tzv. koaliční prohlášení (takový společný program), který jsme přijali a schválili na 2014-2018. Tam vlastně už byli ty věci nějak specifikované, víceméně podle nich nějak běžíme, ale v průběhu života se naskytanou i jiné věci, které jsme v tom roce 2014 nemuseli ještě předpokládat, anebo vědět. Některé věci se zase ukážou, že jsou nereálné nebo jsou na delší dobu, ale to naše koaliční „programové prohlášení“ z toho se vychází. Pak je to samozřejmě „co život přinese“. Dnešní život v ČR, řekl bych, do značné míry ovlivňují dotační tituly z Evropské unie.“ [66]

Na otázku č. 11 – jaké jsou debaty zastupitelů o financování projektů a návrhů všichni shodně odpověděli, že mnohdy bouřlivé. Například Jiří Kašík (ZVUK 12) odpověděl, že „debaty jsou bouřlivé. Někdy záleží, jaká je to investice. Většinou se shodneme na potřebě, ale debaty jsou hlavně o tom, kolik to bude stát a hlavně je-li to součástí nějaké budoucí vize, co chceme. Ale protože v KM žádná vize není, tak se v tom celkem motáme a je to vlastně projekt od projektu, vždy podpora jaksi napříč tím spektrem. Prostě se pak musíme nějak domluvit, aby podpora toho či onoho projektu vyšla.“ [63] Pavel Motyčka (KDU-ČSL) zase uvádí, že debaty jsou bouřlivé „jak kdy. Třeba bouřlivější debata byla teď v Radě města ohledně opravy toho domu na Hanáckém náměstí. Některé debaty jsou bouřlivé, záleží také na tom, jak tomu kdo rozumí, jaký mají k tomu názor a pohled. V současné době je a byla na posledním zastupitelstvu (8. 2. 2018) debata ohledně nového konceptu zdravotnictví ve Zlínském kraji.“ [64] Zastupitel Marek Šindler (ČSSD) to nevidí tak jednostranně, doslova uvedl, že „někdy bývají i bouřlivé, ale to si myslím, že je jich tak 5 %. V podstatě ten chod města je nějak daný a nějak běží. Ať je na radnici kdokoliv, tak to

město nějakým způsobem funguje. Samozřejmě my jsme měli tady problém v předchozím volebním období (2006-2010), že byla velká zadluženost města. Takže byla přijata taková filozofie (s níž bych asi neměl zásadní problém), že prostě se musí město oddlužit. Takže se méně investovalo.“ [66]

Na politické rozhodování v oblasti rozvoje města jsou zcela jasné názory, a to takové, že dle dotazovaných zastupitelů má na tuto oblast zásadní vliv vládnoucí koalice ve městě. Je to tedy přirozené, protože koalice oproti opozici disponuje většinou hlasů v zastupitelstvu a taktéž Rada města je složena jen z „koaličních“. Názor opoziční zastupitelky je, že se vlastně opozice tím pádem nedostane dostatečně k informacím, tudíž toto případné rozhodování v oblasti rozvoje města je tímto značně ztíženo. Další názor také byl, že je politické rozhodování do značné míry ovlivněno osobními ambicemi anebo osobními zájmy jednotlivých koaličních zastupitelů, kteří si tak hájí zájmy jen ze sféry, kterou znají. V konečném důsledku stejně musí být v této problematice určitý konsenzus, na němž se podílí jak starosta města, místostarostové, Zastupitelstvo města Kroměříže, Rada města, tak samotní úředníci z úřadu, kteří jsou velmi důležitým článkem v oblasti rozhodování o rozvoji města.

4.6.2 Strategický plán rozvoje města

Strategický plán města Kroměříže (aktualizace na léta 2010 – 2020) zpracoval odbor rozvoje KROK, o.p.s., který však nikdy nebyl schválen. Jak uvádí Marek Šindler (ČSSD) *„Protože je strategický plán složitý dokument, tak se v minulosti zadal externímu zpracovateli, byl zpracován (dost podrobný) minulé volební období, stál celkem moc peněz, ale nikdy nebyl schválen.“ [66]* Při přípravě strategického plánu byly vytvořeny pracovní skupiny, které se setkávaly také s občany města. Jak uvádí Daniela Hebnarová (ODS) *„když se vrátím na začátek, takže my jsme vytvořili pracovní skupiny, dělali se SWOT analýzy, debaty s občany, ve skupinách bylo 10-15 lidí. Na radnici jsme měli debaty jednak se zpracovateli, s občany. Občané chodili a měli takové barevné pásky a ty potom přidávali na zdi, kde byly papíry, na nichž byly přiřazeny priority města (co je podle nich prioritou ve městě atd.), dost jsme si s tím hráli, ale nestihli jsme ho schválit. Což mě mrzí,*

protože by to určitě trochu eliminovalo ten zásah „elit“ do rozvoje města. Dle mého je to určitě materiál, který by měl být takový hlavní materiál pro rozvoj města, pro řízení města, ale i pro takový ten určitý politický klid ve městě.“ [65] Všichni dotázaní se v podstatě shodli na jedné věci, že strategický plán by měl hrát klíčovou roli v oblasti rozvoje města. Měl by to být jakýsi závazný dokument pro všechny. Bohužel se již lišily názory na jeho kvalitu a zpracování, což naznačil také Jiří Kašík (ZVUK 12), který uvedl, že „strategický plán rozvoje města se vytváří vždy tak, když je potřeba ho udělat, aby se mohlo něco čerpat. Strategický plán se nechal vytvořit před 4 lety jistým týmem odborníků, kteří prováděli ankety mezi občany a v podstatě výsledek je tristní. Strategický plán rozvoje souvisí vždy s nějakou vizí, která tady není, takže je v podstatě nerealizovatelný. Obávám se toho, že nelze dle tohoto strategického plánu dále rozvíjet město.“ [63] Podobný názor na kvalitu zpracování komentuje i Pavel Motyčka (ODS), který k tomu dodává, že „většinou na něj někdo sežene dotaci, a to je vždycky cesta do pekel, protože potom se nevytvoří to, co se potřebuje, ale tvoří se to, aby se vyčerpala dotace. Takže to byl náš předchozí strategický plán, který je sice platný, ale podle mě moc kvalitní není.“ [64]

Proces plánování a řízení v oblasti rozvoje města v Kroměříži zajišťuje odbor rozvoje, který uceleně eviduje, shromažďuje a analyzuje rozvojové priority, které se bezprostředně týkají kompetencí tohoto odboru. Výstupy v podobě podkladů a žádostí dále předává Radě města, anebo Zastupitelstvu města Kroměříže. Dalším neméně důležitým odborem je odbor služeb, který plánuje tzv. udržovací akce. Takže by se dalo říct, že plánují odbory a potom samozřejmě volené orgány (starosta, RM a ZMK). Důležitou věcí před samotným plánováním, řízením a následnou realizací rozvojových priorit ve městě je podle zastupitelů mít vizí a kvalitní strategický plán rozvoje města. Dle názorů dotazovaných, město Kroměříž žádnou vizí nemá a strategický plán sice existuje, ale bohužel se všichni shodli, že se podle něj nedá řídit. Strategický plán by neměl mít za úkol direktivně přikazovat úředníkům, anebo politikům co mají či nemají dělat, ale měl by být určitým závazným ukazatelem, měl by svým obsahem jasně určit priority (jak v oblasti rozvoje města, tak i v jiných oblastech). Měl by být takovým „vodítkem“ pro ty, kteří mají vliv něco změnit, k tomu, aby to změnili.

4.6.3 Současné prioritní oblasti v rozvoji města

Na otázku, jaké jsou současné prioritní oblasti v rozvoji města, a kdo o nich rozhoduje, se dost podstatně lišily odpovědi. Někteří zastupitelé měli „své“ priority jasné, zazněl také názor, že město Kroměříž vlastně žádné prioritní oblasti nemá. Jak uvedl Marek Šindler (ČSSD): *„Z mého pohledu, já si myslím, že jakoby úplně prioritní oblasti nemáme.“* [66] Jasno v představě o prioritních oblastech v rozvoji města nemá ani Jiří Kašík (ZVUK 12), který doslova řekl, že *„do dneška není nikdo ochoten říct, jestli chceme být průmyslovým městem nebo jestli chceme být městem, které se může opřít o turisty.“* Dále dodal: *„potřebujeme k nám dostat nějakou vysokou školu, fakultu vysoké školy. Potřebujeme, aby mladí lidé z Kroměříže neutíkali do Zlína, ale naopak aby mladí chodili sem a tady žili, aby se tady tvořili myšlenky atd. Tohle potřebujeme, bez toho tady jinak budeme jeden velký domov důchodců.“* [63] Místostarosta Pavel Motyčka (KDU-ČSL) k tomu uvedl, že *„prioritní oblasti jsou momentálně investice. Protože občané nejvíce vnímají to, co se ve městě opraví.“* [64] Tím, že je to závěrečný rok stávající koalice, tak se realizují projekty, které se připravovaly již během tohoto volebního období. Na letošní rok jsou nachystané investice ve výšce cca 130 mil. Kč. V tuto chvíli začíná rekonstrukce klubu Starý pivovar, během března začne rekonstrukce silnic, Vodní ulice, rekonstrukce nám. Míru, příprava parkovacího domu. Mezi velké investice je zahrnuta taktéž oprava plaveckého bazénu a zimního stadionu, které však kvůli značně vysoké investici zatím nebudou realizovány.

Jak uvedl místostarosta, konkrétní prioritní oblasti rozvoje města Kroměříže v současné době nejsou. Politici se spíše zaměřili na investice do konkrétních projektů, které v současné době vyvstaly, a ty složitější, čili finančně náročnější jsou dále zahrnuty do plánu investic města Kroměříže.

5 Závěr

Diplomová práce se zabývá oblastí místní samosprávy a rozvoje vybrané obce, města Kroměříže. Ze socioekonomické charakteristiky vyplývá, že město Kroměříž je podle počtu obyvatel druhým největším městem Zlínského kraje a zároveň bývalé okresní město a z větší části leží na levém břehu řeky Moravy. Ukazující dlouhodobý trend demografického vývoje počtu obyvatel, má klesající trend a co se týče věkové struktury obyvatelstva, tak ta je z ekonomického hlediska v současné době celkem příznivá, přestože vykazuje každoroční mírný pokles podílu obyvatel v produktivním věku. Naopak můžeme sledovat přírůstek podílu nejmladší složky obyvatelstva a také obyvatel starších šedesáti pěti let, do budoucna lze tedy jistě očekávat značný nárůst počtu seniorů, jež bude mít za následek určité zvýšení tlaku na poskytování sociální a zdravotní péče ve městě. Město Kroměříž má ale velmi dobře rozvinutou síť sociálních služeb, tudíž jak sociální, tak také zdravotnická péče, je pro občany zabezpečována dostatečně velkým počtem specializovaných zařízení. Město Kroměříž má také velmi bohatou a dlouhodobou tradici ve školství, studenti a také žáci vždy tvořili ve městě významnou skupinu. Co se týče nezaměstnanosti v Kroměříži, tak ta se za poslední čtyři roky snížila o více jak polovinu, což lze přisuzovat značnému množství expandujících ekonomických subjektů ve městě a okolí.

Na výzkumnou otázku, které politické subjekty nejčastěji vítězily v komunálních volbách v Kroměříži v letech 1990 - 2014, lze uvést, že to byly především parlamentní politické strany a hnutí (ODS, ČSSD a ANO 2011). Nejčastěji to byla strana ODS (celkem čtyři krát), která zvítězila v komunálních volbách v roce 1990 (tehdy ještě jako OF), dále potom v roce 1994, 1998 a 2002. V roce 2006 a 2010 byla absolutním vítězem strana ČSSD a v zatím posledních komunálních volbách zvítězilo Politické hnutí ANO 2011. Strana ODS měla také nejvíce svých zástupců v zastupitelstvu města, za uvedené období, kdy radnici obsadila celkem 48 mandátů. Druhá nejúspěšnější byla KSČM se 34 mandátů, 30 mandátů za uvedené období obsadila ČSSD, která ale v roce 1990 neobsadila žádné křeslo v zastupitelstvu. Čtveřici „nejúspěšnějších“ doplňuje strana KDU-ČSL, jež měla po celé uvedené období celkem 27 mandátů v Zastupitelstvu města Kroměříže. V Kroměříži je také několik místních politických subjektů, které sice nebývají na předních místech, ale

určitou podporu svých voličů si vždy najdou. Jsou jimi Šance pro Kroměříž, Volba pro Kroměříž, Zdravé Kroměřížsko anebo ZVUK 12.

Předpokládá se, že úřad starosty je obsazován zastupitelem vítězné strany v komunálních volbách. Tento předpoklad se v Kroměříži nepotvrdil ve dvou případech ze sedmi. Konkrétně hned při prvních komunálních volbách a při předposledních. V roce 1990 zvítězilo OF, ale starostou byl zvolen člen ČSL a podruhé v roce 2010, byla zvolena starostkou členka ODS, i když zvítězila strana ČSSD. Ve zbývajících volbách (1994 – 2006 a 2014) se tento předpoklad potvrdil, tudíž starosta vždy vzešel z vítězné strany.

Dále se také předpokládá, že prozatím publikovaná literatura [2] uvádí, že v obcích velikosti Kroměříže nejspíše funguje kolektivní vedení na bázi uzavřené radniční koalice. Platí to pro Kroměříž? Z uskutečněných rozhovorů se zástupci jak z koalice, tak z opozice lze odvodit následující tvrzení, že by v obcích měla být určena koalice a k ní opozice, která by měla mít kontrolní funkci. Velmi důležité také je, aby koalice byla týmem, který má jasně rozdělené kompetence a úkoly, protože jsou dány určité cíle a politika je vždycky jenom nástrojem k dosažení těch cílů. Dalo by se tedy konstatovat, že se předpoklad potvrdil, protože strany vyjednávají vesměs jen v rámci kolektivního vedení na bázi radniční koalice.

Předpoklad, že koalice má výrazný vliv na politické rozhodování v oblasti rozvoje města, se potvrdil. Názor opoziční zastupitelky byl jasný v tom, že pokud chce politik v oblasti rozvoje města cokoli ovlivnit, změnit nebo realizovat, tak musí být jednoznačně v koalici, protože jako opoziční politik se jen velmi těžko dostává k informacím. Tento názor nebo předpoklad vlastně potvrdil i koaliční zastupitel a místostarosta města, který objasnil současnou koaliční spolupráci a uvedl tři prioritní oblasti v rozvoji města Kroměříže, kterými jsou sociální oblast, kultura a sport. Sociální oblast je dost často podfinancována, takže je zde snaha a možnost, aby se nějakým způsobem tyto tři oblasti rovnoměrně financovali. Proto v roce 2018 narůstají investice, které koaliční zastupitelé investují zejména do sociální oblasti, protože je to žádoucí jednak z pozice jasné preference sociální oblasti jednoho z koaličních partnerů, ale převážně je to z důvodů určitého zvýšeného tlaku na poskytování sociální a zdravotní péče, zapříčiněné stárnutím obyvatelstva v Kroměříži.

6 Seznam použitých zdrojů

6.1 Tištěné dokumenty

[1] ČMEJREK, Jaroslav, Václav BUBENÍČEK a Jan ČOPIK. *Demokracie v lokálním politickém prostoru: [specifika politického života v obcích ČR]*. Praha: Grada, 2010. 224 s. Politologie (Grada). ISBN 978-80-247-3061-5.

[2] KOPŘIVA, Radek, Jan ČOPIK, Jaroslav ČMEJREK. *Mechanismy rozhodování o investičních záměrech a rozpočtech obcí. Sociológia č. 5*, Bratislava: Sociologický ústav Slovenskej akadémie vied, 2017, Volume 49, p. 482-506. SK ISSN 0049 - 1225.

[3] KRUNTORÁDOVÁ, Ilona. *Politické aspekty financování českých měst*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, 2015. 194 s. ISBN 978-80-246-2744-1.

[4] BALÍK, Stanislav. *Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky*. Praha: Grada, 2009. 256 s. Politologie (Grada). ISBN 978-80-247-2908-4.

[5] ČMEJREK, Jaroslav, Václav BUBENÍČEK a Markéta LUHANOVÁ. *Politika v regionálním rozvoji: úvod do studia*. Praha: Credit, 2004. 164 s. ISBN 80-213-1157-6.

[6] KOPECKÝ, Martin, Petr PRŮCHA, Petr HAVLAN, Jan JANEČEK. *Zákon o obcích: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. 344 s. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7478-758-4.

[7] PROVAZNÍKOVÁ, Romana a Olga SEDLÁČKOVÁ. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe. 2., aktualiz. a rozš. vyd.* Praha: Grada, 2009. 304 s. Finance (Grada). ISBN 978-80-247-2789-9.

- [8] MOURITZEN, P. E.; SVARA, J. H. *Leadership at the Apex: Politicians and Administrators in Western Local Governments*. Pittsburgh: University of Pittsburgh Press, 2002.
- [9] ŘÍCHOVÁ, Blanka. *Úvod do současné politologie: [srovnávací analýza demokratických politických systémů]*. Praha: Portál, 2002. 208 s. ISBN 80-7178-628-4.
- [10] FIALA, Petr a Maxmilián STRMISKA, ed. *Víceúrovňové vládnutí: teorie, přístupy, metody*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2005. 268 s. Srovnávací politologie. ISBN 80-7325-074-8.
- [11] ŘÍCHOVÁ, Blanka. *Přehled moderních politologických teorií*. Vyd. 3. Praha: Portál, 2014. 304 s. ISBN 978-80-262-0742-9.
- [12] PŠENIČKA, Stanislav. *Zákon o sdružování v politických stranách a v politických hnutích: s komentářem a judikaturou*. Praha: Leges, 2017. 124 s. Komentátor. ISBN 978-80-7502-210-3.
- [13] BALÍK, Stanislav. *Česká komunální politika v obcích s rozšířenou působností: koalice, voličské vzorce a politické strany na místní úrovni v letech 1994-2006*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury (CDK), 2008. 388 s. Politologická řada. ISBN 978-80-7325-144-4.
- [14] JÜPTNER, Petr. *Komunální koalice a politické modely. Politologická revue č. 2, 2004, s. 80 – 101.*
- [15] COGAN, Rudolf, WOKOUN, René a Pavel MATES, ed. *Management regionální politiky a reforma veřejné správy*. Praha: Linde, 2006. 352 s. ISBN 80-7201-608-3.
- [16] WOKOUN, René, Pavel MATES a Jaroslava KADEŘÁBKOVÁ. *Základy regionálních věd a veřejné správy*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2011. 480 s. Monografie (Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk). ISBN 978-80-7380-304-9.

[17] VITURKA, Milan. *Kvalita podnikatelského prostředí, regionální konkurenceschopnost a strategie regionálního rozvoje České republiky*. Praha: Grada, 2010. 232 s. ISBN 978-80-247-3638-9.

[18] WOKOUN, René. *Regionální rozvoj: (východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování)*. Praha: Linde, 2008. 480 s. ISBN 978-80-7201-699-0.

[19] Kronika města Kroměříže 1990, 228 s.

[20] Kronika města Kroměříže 1994, 215 s.

[21] Kronika města Kroměříže 1998, 191 s.

[22] Kronika města Kroměříže 2002, 149 s.

6.2 Webové stránky a příspěvky na webových stránkách

[23] VOLBY, český statistický úřad. *Výsledky voleb a referend* [online]. [cit. 2018-01-08]. Dostupné z WWW: <<https://volby.cz/>>.

[24] MVCR, ministerstvo vnitra České republiky. *Sbírka zákonů a sbírka mezinárodních smluv* [online]. [cit. 2018-01-20]. Dostupné z WWW: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=491/2001&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy>.

[25] MMR, ministerstvo pro místní rozvoj ČR. *Strategie regionálního rozvoje ČR 2014-2020* [online]. [cit. 2018-01-21]. Dostupné z WWW: <<http://www.mmr.cz/cs/Regionalni-politika-a-cestovni-ruch/Podpora-regionu/Koncepce-Strategie/Strategie-regionalniho-rozvoje-CR-2014-2020>>.

[26] WIKIMEDIA COMMONS, *Znak města Kroměříž* [online]. 2007. [cit. 2018-01-28]. Dostupné z WWW: <https://commons.wikimedia.org/wiki/File:CZE_Krom%C4%9B%C5%99%C3%AD%C5%BE_COA.svg>.

[27] MESTO-KROMERIZ, město Kroměříž. [online]. [cit. 2018-01-28]. Dostupné z WWW: <<http://www.mesto-kromeriz.cz/>>.

[28] KROMERIZSKY.DENIK, kroměřížský deník. *Stát podpoří projekt na obnovu zámku a zahrad v Kroměříži za 202 milionů* [online]. [cit. 2018-02-09]. Dostupné z WWW: <https://kromerizsky.denik.cz/zpravy_region/stat-podpori-projekt-na-obnovu-zamku-a-zahrad-v-kromerizi-za-202-milionu-20180209.html>.

[29] VDB.CZSO, český statistický úřad. *Veřejná databáze* [online]. [cit. 2018-01-29]. Dostupné z WWW: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profil_uzemi&uzemiprofil=31588&u=__VUZEMI__43__588296#>.

- [30] NEM-KM, kroměřížská nemocnice. *Oddělení* [online]. [cit. 2018-02-04]. Dostupné z WWW: <<http://www.nem-km.cz/oddeleni>>.
- [31] PNKM, psychiatrická nemocnice v Kroměříži. *Oddělení léčebny* [online]. [cit. 2018-02-04]. Dostupné z WWW: <<http://www.pnkm.cz/cs/oddeleni-lecebny>>.
- [32] SZMK, sportovní zařízení města Kroměříže. [online]. [cit. 2018-02-04]. Dostupné z WWW: <<http://www.szmk.cz/>>.
- [33] VDB.CZSO, český statistický úřad. *Veřejná databáze* [online]. [cit. 2018-02-09]. Dostupné z WWW: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt-parametry&pvo=ZAMD004&z=T&f=TABULKA&sp=A&katalog=30853&pvokc=65&pv och=7203&c=v3~2__RP2018MP01DPPDM>.
- [34] MESTO-KROMERIZ, město Kroměříž. *V Kroměříži a okolí přibývá podnikatelů, loni jich bylo 12.153* [online]. [cit. 2018-02-09]. Dostupné z WWW: <<http://www.mesto-kromeriz.cz/zpravodaj/tiskove-zpravy/v-kromerizi-a-okoli-pribyva-podnikatelu-loni-jich-bylo-12153/>>.
- [35] MESTO-KROMERIZ, město Kroměříž. *Organizační řád Městského úřadu Kroměříž platný od 1. 1. 2018* [online]. (PDF). [cit. 2018-02-17]. Dostupné z WWW: <<http://www.mesto-kromeriz.cz/urad/lide-a-organizace-mesta/mestsky-urad/dulezite-dokumenty/>>.
- [36] MESTO-KROMERIZ, město Kroměříž. *Rada města* [online]. [cit. 2018-02-17]. Dostupné z WWW: <http://www.mesto-kromeriz.cz/urad/lide-a-organizace-mesta/volene-organy-mesta/rada-mesta/>
- [37] MESTO-KROMERIZ, město Kroměříž. *Zastupitelstvo města* [online]. [cit. 2018-02-17]. Dostupné z WWW: <http://www.mesto-kromeriz.cz/urad/lide-a-organizace-mesta/volene-organy-mesta/zastupitelstvo-mesta/>

[38] MESTO-KROMERIZ, město Kroměříž. *Jednací řád ZMK* [online]. [cit. 2018-02-17]. Dostupné z WWW: <<http://www.mesto-kromeriz.cz/urad/dokumenty-a-informace/verejne-dokumenty/jednaci-rad-zmk/>>.

[39] ŠVRČINOVÁ, Linda. Mediální odbor MS Piráti Kroměříž. *Je Kroměřížská nemocnice opět v ohrožení?* [online]. [cit. 2018-02-17]. Dostupné z WWW: <<https://www.facebook.com/piratikromeriz/posts/2113470828889489>>.

[40] KREML, Richard. INFO noviny, nezávislý list pro regionální informace a inzerci okresu Kroměříž. *Půjde kroměřížská nemocnice do kytěk? Záleží i na vás!* [online]. [cit. 2018-02-17]. Dostupné z WWW: <<http://www.infonoviny.cz/>>.

[41] MESTO-KROMERIZ, město Kroměříž. *Memorandum Zastupitelstva města Kroměříže k situaci ve zdravotnictví regionu Kroměřížska* [online]. [cit. 2018-02-17]. Dostupné z WWW: <<http://www.mesto-kromeriz.cz/zpravodaj/zastupitelstvo-rada/memorandum-zastupitelstva-mesta-kromerize-k-situaci-ve-zdravotnictvi-regionu-kromerizska>>.

[42] MESTO-KROMERIZ, město Kroměříž. *Komise a výbory* [online]. [cit. 2018-02-17]. Dostupné z WWW: <<http://www.mesto-kromeriz.cz/urad/lide-a-organizace-mesta/komise-a-vybory/>>.

[43] MESTO-KROMERIZ, město Kroměříž. *Kroměříž počítá na příští rok s investicemi za 132,7 milionu korun* [online]. [cit. 2018-02-09]. Dostupné z WWW: <<http://www.mesto-kromeriz.cz/zpravodaj/tiskove-zpravy/kromeriz-pocita-na-pristi-rok-s-investicemi-za-1327-milionu-korun/>>.

[44] MESTO-KROMERIZ, město Kroměříž. *Rozpočty* [online]. [cit. 2018-02-17]. Dostupné z WWW: <<http://www.mesto-kromeriz.cz/urad/dokumenty-a-informace/verejne-dokumenty/rozpocety/>>.

[45] MESTO-KROMERIZ, město Kroměříž. *Město rozdělilo registrovaným sociálním službám více než dva miliony korun* [online]. [cit. 2018-02-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.mesto-kromeriz.cz/zpravodaj/tiskove-zpravy/mesto-rozdelilo-registrovanym-socialnim-sluzbam-vice-nez-dva-miliony-korun/>>.

[46] MESTO-KROMERIZ, město Kroměříž. *Kroměříž rozšíří kamerový systém, dohlédne i na Bezručovy sady* [online]. [cit. 2018-02-09]. Dostupné z WWW: <<http://www.mesto-kromeriz.cz/zpravodaj/tiskove-zpravy/kromeriz-rozsiri-kamerovy-system-dohledne-i-na-bezrucovy-sady/>>.

[47] MESTO-KROMERIZ, město Kroměříž. *Směrnice č. 3/2014 zásady pro řízení příspěvkových organizací města Kroměříže* [online]. [cit. 2018-02-10]. (PDF). Dostupné z WWW: <<http://www.mesto-kromeriz.cz/urad/dokumenty-a-informace/verejne-dokumenty/smernice/>>.

[48] MESTO-KROMERIZ, město Kroměříž. *Organizace města*. [online]. [cit. 2018-02-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.mesto-kromeriz.cz/urad/lide-a-organizace-mesta/organizace-mesta/>>.

[49] PARLAMENTNI LISTY, politika, obce voličům. *Kroměříž: Neziskové organizace mohou ode dneška žádat o dotace na příští rok*. [online]. 2017 [cit. 2018-02-11] Dostupné z WWW: <<https://www.parlamentnilisty.cz/politika/obce-volicum/Kromeriz-Neziskove-organizace-mohou-ode-dneska-zadat-o-dotace-na-pristi-rok-512951>>.

[50] KROMERIZ, průvodce městem a regionem. *Radnice neziskový sektor podporuje milionovými částkami*. [online]. 2011 [cit. 2018-02-11]. Dostupné z WWW: <<http://www.kromeriz.cz/index.php?kat=3&id=clanek&fce=detail&i=14880>>.

[51] ZDRAVE MESTO KROMERIZ. [online]. [cit. 2018-02-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.zdravemestokromeriz.cz/>>.

[52] VOLBY, český statistický úřad. *Volby do zastupitelstev obcí 24. 11. 1990* [online]. [cit. 2018-02-16]. Dostupné z WWW: <<https://www.volby.cz/pls/kv1990/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=1&xnumnuts=3708&xobec=588296>>.

[53] VOLBY, český statistický úřad. *Volby do zastupitelstev obcí 18. 11. – 19. 11. 1994* [online]. [cit. 2018-02-16]. Dostupné z WWW: <<https://www.volby.cz/pls/kv1994/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=2&xnumnuts=3708&xobec=588296>>.

[54] VOLBY, český statistický úřad. *Volby do zastupitelstev obcí 13. 11. – 14. 11. 1998* [online]. [cit. 2018-02-16]. Dostupné z WWW: <<https://www.volby.cz/pls/kv1998/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=2&xnumnuts=7201&xobec=588296>>.

[55] VOLBY, český statistický úřad. *Volby do zastupitelstev obcí 01. 11. – 02. 11. 2002* [online]. [cit. 2018-02-16]. Dostupné z WWW: <<https://www.volby.cz/pls/kv2002/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=2&xnumnuts=7201&xobec=588296>>.

[56] VOLBY, český statistický úřad. *Volby do zastupitelstev obcí 20. 10. – 21. 10. 2006* [online]. [cit. 2018-02-16]. Dostupné z WWW: <<https://www.volby.cz/pls/kv2006/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=2&xnumnuts=7201&xobec=588296&xobecnaz=Krom%EC%F8%ED%BE&xstat=0&xvyber=0>>.

[57] MĚSTO-KROMERIZ, město Kroměříž. *Výpis z usnesení ustavujícího I. Zasedání Zastupitelstva města Kroměříže konaného 31. Října* [online]. 2006 [cit. 2018-03-01]. Dostupné z WWW: <<http://www.mesto-kromeriz.cz/zpravodaj/vypis-z-usneseni-ustavujiciho-i-zasedani-zastupitelstva-mesta-kromerize-konaneho-31-r/>>.

[58] VOLBY, český statistický úřad. *Volby do zastupitelstev obcí 15. 10. – 16. 10. 2010* [online]. [cit. 2018-02-16]. Dostupné z WWW: <<https://www.volby.cz/pls/kv2010/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=2&xnumnuts=7201&xobec=588296&xobecnaz=Krom%EC%F8%ED%BE&xstat=0&xvyber=0>>.

[59] MESTO-KROMERIZ, město Kroměříž. *Usnesení z ustavujícího I. zasedání Zastupitelstva města Kroměříže konaného 11. Listopadu 2010* [online]. 2010. [cit. 2018-03-01]. Dostupné z WWW: <http://www.mesto-kromeriz.cz/urad/dokumenty-a-informace/verejne-dokumenty/usneseni-zastupitelstva/?tx_odreporter_report%5Bdocuments%5D=1554&tx_odreporter_report%5Baction%5D=show&tx_odreporter_report%5Bcontroller%5D=Documents&cHash=9fe06e0da8bd201f3ee5695d2838ec6f>.

[60] VOLBY, český statistický úřad. *Volby do zastupitelstev obcí 10. 10. – 11. 10. 2014* [online]. [cit. 2018-02-16]. Dostupné z WWW: <<https://www.volby.cz/pls/kv2014/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=2&xnumnuts=7201&xobec=588296&xstat=0&xvyber=0>>.

[61] MESTO-KROMERIZ, město Kroměříž. *Usnesení ustavujícího I. zasedání Zastupitelstva města Kroměříže konaného 6. Listopadu 2014* [online]. 2014. [cit. 2018-03-01]. Dostupné z WWW: <http://www.mesto-kromeriz.cz/urad/dokumenty-a-informace/verejne-dokumenty/usneseni-zastupitelstva/?tx_odreporter_report%5Bdocuments%5D=2911&tx_odreporter_report%5Baction%5D=show&tx_odreporter_report%5Bcontroller%5D=Documents&cHash=19a5ad31e55094714226792886bd2abc>.

[62] MONITOR.STATNIPOKLADNA, *územní monitor* [online] [cit. 2018-03-02]. Dostupné z WWW: <<https://monitor.statnipokladna.cz/2016/obce/detail/00287351#rozpocet>>.

6.3 Rozhovory

[63] Příloha č. 4 - Rozhovor č. 1 – s Jiřím Kašíkem, zastupitelem za politické hnutí ZVUK 12 (v současnosti Koalice KDU-ČSL, ZVUK 12 a nezávislí), ze dne 8. 2. 2018.

[64] Příloha č. 5 – Rozhovor č. 2 – s PhDr. Pavlem Motyčkou Ph.D., místostarostou města Kroměříže a zastupitelem za stranu KDU-ČSL (v současnosti Koalice KDU-ČSL, ZVUK 12, nezávislí), ze dne 14. 2. 2018.

[65] Příloha č. 6 – Rozhovor č. 3 – s Mgr. Danielou Hebnarovou, zastupitelkou za stranu ODS, ze dne 23. 2. 2018.

[66] Příloha č. 7 – Rozhovor č. 4 – s Markem Šindlerem, zastupitelem za stranu ČSSD, ze dne 23. 2. 2018.

6.4 Zákony

- Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)
- Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení)
- Zákon č. 132/2000 Sb., o změně a zrušení některých zákonů souvisejících se zákonem o krajích, zákonem o obcích, zákonem o okresních úřadech a zákonem o hlavním městě Praze.
- Zákon č. 152/1994 Sb., o volbách do zastupitelstev v obcích a o změně a doplnění některých dalších zákonů
- Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon)
- Zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje
- Zákon č. 250/2005 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů
- Zákon č. 298/1992 Sb., Zákon České národní rady o volbách do zastupitelstev v obcích a o místním referendu
- Zákon č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků
- Zákon č. 386/1990 Sb., o volbách do zastupitelstev v obcích
- Vyhláška č. 388/2002 Sb., Vyhláška Ministerstva vnitra o stanovení správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem a správních obvodů obcí s rozšířenou působností
- Zákon č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích s komentářem
- Zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů

Příloha č. 3:

Příspěvkové organizace města Kroměříže

- *Sportovní zařízení města Kroměříže, příspěvková organizace*
- *Sociální služby města Kroměříže, příspěvková organizace*
- *Knihovna Kroměřížska, příspěvková organizace*
- *Dům kultury Kroměříž, příspěvková organizace*
- *Středisko pro volný čas dětí a mládeže Šipka, příspěvková organizace*
- *MŠ Gorkého, příspěvková organizace*
- *MŠ Kollárova, příspěvková organizace*
- *MŠ Mánesova, příspěvková organizace*
- *MŠ Vážany, příspěvková organizace*
- *MŠ Páleníčkova, příspěvková organizace*
- *MŠ Postoupky, příspěvková organizace*
- *MŠ Spáčilova, příspěvková organizace*
- *MŠ Štítného, příspěvková organizace*
- *MŠ Žiškova, příspěvková organizace*
- *ZŠ Zachar, příspěvková organizace*
- *ZŠ Oskol, příspěvková organizace*
- *ZŠ Slovan, příspěvková organizace*
- *ZŠ Zámoraví, příspěvková organizace*
- *ZŠ Komenského, příspěvková organizace*
- *ZŠ U Sýpek, příspěvková organizace*

Obchodní společnosti založené městem

- *Kroměřížské technické služby, s.r.o.*
- *Biopas, spol. s r.o.*

Společnosti s akciovým podílem

- *Vodovody a kanalizace a.s.*

Obecně prospěšné společnosti založeny městem

- *Pečovatelské služby města Kroměříže, o.p.s.*
- *Kroměřížská rozvojová kancelář, o.p.s. [47]*

Příloha č. 4:

Rozhovor č. 1 – s Jiřím Kašíkem, zastupitelem za politické hnutí ZVUK 12 (v současnosti Koalice KDU-ČSL, ZVUK 12 a nezávislí), ze dne 8. 2. 2018.

1. Historie politické strany v Kroměříži (založení, hlavní zakladatelé, aj.)

Politické hnutí, které vzniklo v roce 2012, na základě spojení několika lidí, na půdorysu celého ZL kraje před volbami (v roce 2014). Byl to spontánní nápad na základě neutěšené politické situace ve městě a v našem kraji. Toto hnutí založili lidé, kteří nemají s politikou zkušenost, ale zároveň se nechtějí zaplést s politiky. Zakladatelé byli známé osobnosti v regionu převážně z kulturní oblasti, ale nejen z ní. Zkratka ZVUK 12 představuje počáteční písmena měst (Zlín, Vsetín, Uherské Hradiště, Kroměříž) a 12 znamená rok založení (rok 2012).

2. Počet členů ve straně (současný stav členů v Kroměříži).

4 členové. Ostatní členové viz. www stránky hnutí (www.zvuk2012.cz)

3. Jak se sestavují kandidátní listiny.

Spontánně, je to o tom, kdo má jakou zkušenost a kde. Nemáme tak početnou členskou základnu, abychom mohli stavět kandidátky. Spíše hledáme koaliční partnery. Povedlo se a značka žije, v rámci ZL kraje máme například místostarostu v Koryčanech.

4. Složení představitelů na kandidátních listinách (členové, nečlenové).

5. Jak se určuje pořadí kandidátů na kandidátní listiny.

Nemáme tak početnou členskou základnu, abychom mohli stavět kandidátky. Spíše hledáme koaliční partnery.

6. Kdy a jakým způsobem začíná příprava na komunální volby.

Příprava je permanentní proces a začíná prvním dnem, kdy skončily komunální volby předešlé. Příprava spočívá hlavně v hledání vhodného koaličního partnera. A zároveň se připravujeme na nové volby.

7. Jaké je politické rozhodování a vliv stran na rozvoj města.

Rozhodování a vliv na rozvoj měst je zásadní, ale záleží, kdo má vliv na názor těch politických stran.

8. Jak se zastupitelé na radnici rozhodují, kolik financí a kam se rozdělí (např. do sportu, kultury, životního prostředí, rozvoje města atd.).

Rozhodování o financích je v podstatě záležitost rady a zastupitelstva. Kdy rada má své poradní orgány-komise. Na základě žádostí se potom tyto projednávají v jednotlivých komisích. V komisích jsou delegáti politických stran, jsou to členové, kteří o daném rezortu něco vědí. Na rozvoj má vliv nejvíce vládnoucí koalice.

9. Kdo určuje jaká investice nebo oprava ve městě je prioritou a jakým způsobem dochází k rozhodnutí o tom, jaká investice bude realizována dříve nebo později.

Existují dvě roviny. Obecně by měl existovat dlouhodobý plán rozvoje a investic, nějaký „zásobník“ projektů připravený k realizaci a ty by se měli postupně realizovat. Jenomže je problém v tom, že město nemá žádnou vizi. Zásobník projektů také úzce souvisí s financemi. V současné době se nějaké finance čerpají ze státních fondů. Takže to jsem řekl, jak by to být mělo, ale bohužel skutečnost je bohužel tristní a taková, jak říkám, že hodně záleží na tom, v jakém stavu nové zastupitelstvo tu radnici dostane od

předešlého vedení. My jsme ji od předešlého zastupitelstva zdědili ve špatném stavu, protože se šetřilo. Tento princip byl na radnici zaveden právě předešlé čtyři roky. Kdy se tady nic nedělalo a neopravovalo, ale šetřilo se. Potom se s velkou slávou vraceli peníze, ale výsledek byl potom velmi smutný, protože se nakonec ukázalo, že např. jsou v MŠ v havarijním stavu čtyři kotelny, že auta jsou v havarijním stavu, nebyly opraveny zásadní věci...prostě do ničeho se neinvestovalo. Na odboru rozvoje města byl jeden projekt, a to na opravu 20 m chodníku před autobusovým nádražím, jinak tam žádný projekt nebyl. Takže my jsme teď 4 roky dělali jen projekty, museli jsme zaplatit 7 – 9 mil. projektantům, kteří pak začali tvořit projekty na akutní věci a máte pak ten zásobník. Sice nám utekly čtyři roky mezi prsty, aniž by za námi bylo něco vidět, ale máme to připravené. V takovém případě se velmi těžko plánuje, ale našli jsme společnou cestu, co by to mělo být a teď se to snažíme nějakým způsobem realizovat.

10. Kdo většinou přichází s těmito návrhy (strany, úředníci, starosta) a jakým způsobem se tyto návrhy projednávají.

Obecně by to měli být reprezentace jednotlivých stran, které najdou nějaký konsensus, co bude prioritou. Každé město musí mít vizi, bohužel se bojím, že Kroměříž dlouhodobě žádnou vizi nemá. Potom to podle toho vypadá. Návrhy potom jednotlivě přicházejí, jak nastávají určité problémy. Takže si žádají různé příspěvkové organizace města (školy, školky...), technické služby, které spravují náš bytový fond města (ti taky jakýmsi způsobem plánují a navrhují). Na základě těchto informací, které přichází „z venku“ se potom tvoří jakási strategie investic. Bohužel to ale není nějakým způsobem plánované, my se snažíme již několik let o nápravu, ale jde to malými kroky. Nám se podařilo (po 3,5 letech) prosadit návrh na rekonstrukci Starého pivovaru, který se tedy začal rekonstruovat na náš návrh. Bude to fungovat jako klub, z větší části využívaný pro divadlo. Ale víceméně to bude takový multifunkční klub, nebo spíše kulturní klub, kde se budou uskutečňovat různé akce (divadlo, koncerty aj. kulturní akce v menších formách). Dále s těmito návrhy přicházejí jednotlivé odbory a výbory.

11. Jaké jsou debaty zastupitelů o financování projektů a návrhů.

Debaty jsou bouřlivé. Někdy záleží, jaká je to investice. Většinou se shodneme na potřebě, ale debaty jsou hlavně o tom, kolik to bude stát a hlavně je-li to součástí nějaké budoucí vize, co chceme. Ale protože v KM žádná vize není, tak se v tom celkem motáme a je to vlastně projekt od projektu, vždy podpora jaksi napříč tím spektrem. Prostě se pak musíme nějak domluvit, aby podpora toho či onoho projektu vyšla.

12. Co je v současné době prioritou ve financování ve městě.

Co je prioritou...doposud to z mého pohledu byla rekonstrukce Starého pivovaru. V současné době byla dána na stůl otázka stavby Kryté sportovní haly. Která je teď zatím ve fázi ověřování zda jsme schopni ji postavit na vlastních pozemcích. Byly již jednání se soukromým majitelem, který nabízel pozemky, ale zatím to nějak nevyšlo a nepotkalo se to finančně. Samozřejmě na to je ve vedení města různý názor, někdo se přiklání k tomu, že je lepší jít do připraveného a dražšího. Já po zkušenostech musím říct, že mám vážné obavy z toho, že kroměřížský úředník nebude vůbec schopen takový projekt zrealizovat. Máme podanou žádost na čerpání financí z fondů (MMR, Evropské), a to na postupnou revitalizaci domu na Hanáckém náměstí. Tato investice je asi nejdál, ale pokud se podaří z fondů nějaké dotace získat, tak město přidá další část financí. Z dlouhodobějších větších

investic, které se budou muset udělat je rekonstrukce Zimního stadionu s přístavbou další ledové plochy a dále rekonstrukce Plaveckého bazénu, což bude velká investice. Již dva roky jsou návrhy, aby se založil fond v rámci rozpočtu, kde by se každý rok nechalo cca 20 milionů tak, aby za 5 let bylo 100 mil., aby se mohlo něco zrekonstruovat. Bohužel tento náš návrh nebyl vyslyšen.

13. Jak se vytváří strategický plán rozvoje města.

SP rozvoje města se vytváří vždy tak, když je potřeba ho udělat, aby se mohlo něco čerpat. SP se nechal vytvořit před 4 lety jistým týmem odborníků, kteří prováděli ankety mezi občany a v podstatě výsledek je tristní. SP rozvoje souvisí vždy s nějakou vizí, která tady není, takže je v podstatě nerealizovatelný. Obávám se toho, že nelze dle tohoto SP dále rozvíjet město.

14. Kdo se podílí na jeho vzniku.

Na jeho vzniku se podílí firma, kterou osloví město. Za účasti hnutí ZVUK 12 v zastupitelstvu se SP nedělal, ale v zásadě můžu říct, že na vzniku SP by se mělo podílet a mít jistý vliv jak zastupitelstvo a rada města a občané můžou přinášet své podněty.

15. Používají se při vytváření strategického plánu nějaké výzkumné metody (například dotazování mezi občany města).

Ano, ale vytváří si ho sama firma, která SP zpracovává. Město vůbec ne. Typ výzkumné metody si tedy stanovuje sama firma, ale pravda je, že kdybychom všechno nechali jen na rozhodnutí občanů, tak tady nemáme ani Zámek, ani Arcibiskupské gymnázium...nic.

16. Je SP opravdu závazný? řídí se podle něho všichni?

Nedá se podle něho řídit.

17. Jaký je proces plánování a řízení v oblasti rozvoje města.

Proces, který je veskrze chaotický. Je nepřehledný.

18. Současné prioritní oblasti v rozvoji města, kdo o nich rozhoduje.

Do dneška není nikdo ochoten říct, jestli chceme být průmyslovým městem nebo jestli chceme být městem, které se může opřít o turisty. Potřebujeme k nám dostat nějakou vysokou školu, fakultu vysoké školy. Potřebujeme, aby mladí lidé z Kroměříže neutíkali do Zlína, ale naopak aby mladí chodili sem a tady žili, aby se tady tvořili myšlenky atd. Tohle potřebujeme, bez toho tady jinak budeme jeden velký domov důchodců.

Příloha č. 5

Rozhovor č. 2 – s místostarostou Kroměříže, PhDr. Pavlem Motyčkou, Ph.D., zastupitelem za stranu KDU-ČSL, ze dne 14. 2. 2018

1. Historie politické strany v Kroměříži (založení, hlavní zakladatelé, aj.)

Strana vznikla v roce 1919 na začátku ledna, sloučením 5 stran (v Čechách) a 3 stran na Moravě. Původní strany existovaly i v Kroměříži. Tu Katolicko-národní reprezentoval tehdejší starosta Metoděj Barták, to byl advokát a sociální křídlo reprezentoval páter Janča. Tito dva se za první republik potom střídali na místostarosty v Kroměříži. Nejlepšího výsledku v komunálních volbách strana dosáhla v roce 1923, kdy měla 34,5%. Za první republiky se proti nim (kromě Němců) všichni spojili, takže neměla nikdy starostu. Jen

v roce 1919, tím byl Metoděj Barták a další 4 roky páter Janča. Po druhé světové válce to tady převzali komunisti a jediný starosta za stranu KDU-ČSL byl v letech 1990-1994 Petr Kvapilík.

2. Počet členů ve straně (současný stav členů v Kroměříži).

Současný počet členů ve straně je 51.

3. Jak se sestavují kandidátní listiny.

Vesměš je vlastně základním orgánem místní organizace. Místní konference...neboli výroční členská schůze, kde se vlastně většinou odsouhlasí základní principy. Takže teď se odsouhlasil lídr a odsouhlasilo se, že veškerý postup bude koordinovat a to už je potom ta výkonná složka, což je vlastně městský výbor. Takže konference rozhodla, že městský výbor bude potom dále sestavovat kandidátní listinu. U nás je to tedy tak, že už po druhé jsme se dohodli s hnutím ZVUK 12, že vlastně budeme společně sestavovat koaliční kandidátku a v současné době už probíhají vyjednávání o obsazení míst o financování kampaně, atd. Což je poměrně složité tím, že je to koalice, ale my (KDU-ČSL a ZVUK 12) jsme si sedli a vyhovujeme si lidsky. My ani nemáme mezi sebou podepsanou žádnou oficiální koaliční smlouvu, možná, že k tomu časem dojde, ale zatím to mezi námi funguje spíše na takovém lidském principu. Spolupráce je domluvená už i na tento rok, protože, náš názor je, že když něco funguje, tak není důvod to měnit.

4. Složení představitelů na kandidátních listinách (členové, nečlenové).

My tu koalici koncipujeme hned tak, že je to vlastně KDU-ČSL a ZVUK 12 a nezávislí, takže při volbách do zastupitelstva v roce 2014 bylo na kandidátní listině 7 kandidátů z KDU-ČSL, 3 kandidáti ze ZVUK 12 a 17 nezávislých kandidátů. Tudíž většina kandidátů byla nestraníků. My se spíš snažíme oslovovat občany, kteří mají ty principy v souladu s námi a zároveň mají také určitý hodnotový základ.

5. Jak se určuje pořadí kandidátů na kandidátní listiny.

Je to vlastně všechno určitý konsenzus. Ta dohoda (o určování pořadí na kandidátních listinách) v podstatě vychází z toho, že KDU-ČSL byla tady v zastupitelstvu, takže my jsme dostali lídra a na základě toho ten klíč byl, že druhý v pořadí bude za ZVUK 12, třetí v pořadí bude nezávislí. Takže takhle se v podstatě ten klíč zvolil. Pro tyto nadcházející volby ještě ten klíč nemáme určený, protože vlastně doteď jsme byli 2 zastupitelé za KDU-ČSL, 1 za ZVUK 12 a 1 nezávislí, který byl spíše spojen se ZVUK 12, takže uvidíme, jakým způsobem budeme letos ten klíč dělat. Ale já říkám na rovinu, že v komunálních volbách je to spíše o těch jménech a nám se i minule stalo, že ten kdo byl na 3 místě se do zastupitelstva nedostal, ale naopak se dostali jiní kandidáti, kteří byli třeba na kandidátní listině na posledních místech. Takže můj názor je ten, že je to o těch samotných osobnostech a v podstatě je to jedno, na kterém místě kandidátní listiny jste. Pro příklad uvedu, že před osmi lety se z posledního místa kandidátní listiny dostal do zastupitelstva MUDr. Ondřej Debeň, takže jak říkám, lidé si na této naší komunální úrovni raději volí své osobnosti. Neměl bych asi problém v tom, kdyby byl volební systém jinak, protože pro nás je výhodnější, když volič zaškrtně celou tu kandidátku, všech těch 27 hlasů. Já bych třeba neměl problém kandidovat z posledního místa, ale bylo by asi trochu zvláštní, když je člověk na bilbordu a potom kandiduje z posledního místa. Můj přístup je, že všichni můžete být zvoleni, každý z vás může být zvolený. Udělejte pro to maximum, aby jste byli

zvolení, proto dělejte si osobní kampaň, atd. a neberte až tak úkorně, jestli jste na čtvrtém nebo na desátém místě.

6. *Kdy a jakým způsobem začíná příprava na komunální volby.*

Sice to bude znít jako fráze, ale já souhlasím s názorem, že v podstatě příprava na další volby začíná hned první den po volbách. A v podstatě tím, že jsme v koalici tak se snažíme co nejlépe dělat to, co děláme, být mezi lidmi atd. takže skutečně ta kampaň je čtyřletá a já pořád věřím, že lidé v Kroměříži se rozhodnou podle toho co ten člověk skutečně dělá a ne podle toho co jen povídá. Což je taková moje naděje. Jinak asi v podstatě už na konci roku 2017 okolo Vánoc se začali oslovovat lidé, kteří by s námi na kandidátku šli. My bychom v Kroměříži sestavili jen lidoveckou kandidátku, ale v podstatě jsou to již lidé starší a už ani mnohdy nechtějí kandidovat. Takže oni nám dávají k tomu mandát, abychom oslovili nezávislé. Protože stejně dnes lidí moc nechtějí být ve straně, prostě to není „in“, takže z toho důvodu začínáme sestavováním kandidátky. Jakmile ji budeme mít sestavenou, my tedy to máme ještě složitější v tom, že ji dáváme dohromady se ZVUK 12, takže potom máme v plánu se sejít někdy v březnu. Tam už se budou vymýšlet témata a už to poběží. Taková ta ostrá kampaň asi vypukne někdy v září.

7. *Jaké je politické rozhodování a vliv stran na rozvoj města.*

To je hodně široká otázka, ale já osobně si myslím, že zásadní, protože v Kroměříži je zastupitelská demokracie, ale já jsem zastáncem toho, že na takovém městě, jako je Kroměříž by měla být určena koalice a opozice. KDU-ČSL bylo 4 roky v opozici, opozice by měla kontrolovat, protože je to tak složitá práce, že se může někdy stát nějaká chyba, tak je dobré, aby ta opozice na to upozornila. A potom je důležité, aby ta koalice byla týmem, který má rozdělené kompetence. Protože lidé nás zvolili proto, že jsme něco slíbili, tak je důležité to naplnit. Takže vám odpovím na tuto otázku, že je to vliv zásadní, protože máme nějaké cíle a politika je vždycky jenom tím nástrojem k dosažení těch cílů.

8. *Jak se zastupitelé na radnici rozhodují, kolik financí a kam se rozdělí (např. do sportu, kultury, životního prostředí, rozvoje města atd.).*

Každý zastupitel se samozřejmě snaží mít nějaké informace, rozdíl je, jestli je v koalici nebo v opozici. Tím, že jsem zažil obě dvě ty role (což tady málokdo zažil), tak můžu říct, že když jste v opozici, tak se častokrát k těm informacím dostáváte těžko. Sice jsem slyšel názor od zaměstnanců města, že oni jsou otevření všemu, že můžeme za nimi kdykoliv přijít atd. Ale v podstatě každý má dost svého zaměstnání a práce, než aby obcházel úředníky a ke každému bodu si něco zjišťoval. Dále, jednání rady města je neveřejné, takže zastupitel nemá přístup k tomu k určitým informacím. Já jsem dlouho prosazoval názor, se kterým ostatní zastupitelé až tak nesouhlasili, a to ten, že bych neměl problém s tím, kdyby jeden opoziční zastupitel měl přístup na radu města. Potom dále, když jsme v koalici, tak samozřejmě teď jsem ve vedení města, takže mám těch informací nejvíc. My máme vždy před radou takovou schůzi, kdy si vezmeme program rady, vzájemně se informujeme, rozdělíme si, kdo co připraví a domlouváme se, jakým způsobem budeme rozhodovat. Tím, že v zastupitelstvu jsou přenesené body z rady, tak už poradu před zastupitelstvem neděláme a našeho dalšího zastupitele pak jen informujeme, jakým způsobem jsme se rozhodli. Takže je to zase o tom, jak komunikujeme, každý klub to má jinak, ale my se snažíme co nejvíce spolu spolupracovat a přenášet si informace. Naše koaliční spolupráce má 3 oblasti: kultura, sport a sociální oblast. Sociální oblast je dost často podfinancována,

takže my jsme si prosadili, že chceme, aby se nějakým způsobem tyto tři oblasti rovnoměrně financovali. Proto teď narůstají finance, které dáváme do sociální oblasti, protože je to žádoucí, o toto se teď snažíme. Pak tady máme ty naše sportoviště, které se sloučili pod jedno, loni se jim dalo 22 mil. Kč. Do kultury na Kulturní dům jde 12 mil. Kč, do knihovny asi 10 mil. Kč. Životní prostředí je u nás státní správa, což znamená, že ona samostatně nedělá vůbec nic. Samosprávou je u nás odbor rozvoje města, který řeší životní prostředí, výstavbu, atd. Hlavním srdcem úřadu, co se týče samosprávy je náš odbor rozvoje města. A dále ještě odbor služeb, který spíš ten majetek udržuje (opravy silnic, údržba zeleně...). To jsou naše dvě hlavní ostatní části jde těch peněz daleko míň.

9. Kdo určuje jaká investice nebo oprava ve městě je prioritou a jakým způsobem dochází k rozhodnutí o tom, jaká investice bude realizována dříve nebo později.

V podstatě je to rada města. Když to odstupňuji, tak je to starosta, který má pod sebou ten rozvoj města (a připravuje nám to). Pak máme dva místostarosty, já konkrétně připravuji věci ohledně sociální oblasti. Ale základem je rada města, která to vše připravuje a hlavním rozhodovacím systémem je zastupitelstvo. Vždycky se předpokládá, že ten, kdo je v koalici má dostatečný počet zastupitelů, kteří v podstatě, co se v radě projedná tak potom projde hlasováním v zastupitelstvu. A ještě je potřeba říct jedna věc, že já jsem dost příznivcem plánování, tzn., že investice neprovádíme, jak to přijde, ale že je potřeba dobře je naplánovat. U nás jakýsi strategický plán existuje, já osobně vím, že za ty čtyři roky nejsme moc schopni toho moc udělat. Je to moc krátká doba. Příklad je oprava domu na Hanáckém náměstí. Stačil jsem za ty 4 roky jen připravit projekt a požádat o dotaci, víc se toho prostě nedá stihnout. A také se může stát, že třeba ve volbách nebudu zvolen, přebere to někdo jiný a bude mít jinou prioritu a prostě tahle věc padne. Z tohoto důvodu by ten SP by měl být jakoby „nad“, jakoby se na něm měli shodnout všichni, což se v Kroměříži bohužel neděje a v tom SP mělo být třeba 20 nějakých základních investic, na kterých se prostě všichni shodneme, ať by tady byl kdokoliv. Problém vidím také v tom, že volební období je pro realizaci větších investic, příliš krátké. Pro příklad oprava Hanáckého náměstí nebo protipovodňové opatření, tak to jsou akce tak na dvě volební období, aby se to vše dotáhlo řádně do konce. Vždycky je výhodou, aby každou akci dokončil ten, kdo ji začal.

10. Kdo většinou přichází s těmito návrhy (strany, úředníci, starosta) a jakým způsobem se tyto návrhy projednávají.

Dost často jsou to úředníci, protože ti, na rozdíl od nás zastupitelů jsou tady už dlouho a ti do toho vidí nejvíc. Potom s návrhy přicházejí jednotliví zastupitele, a zde je dobré, když má potom každý politik tzv. své témata. Například moje téma je Hanácké náměstí, zatím si jdu a snažím se pro tuto budovu, která si to zaslouží udělat co nejvíce. Dále potom je to cyklodoprava, projektujeme další cyklotrasu na Postoupky atd. A já si hlavně myslím, že jsou to ty strany, že už v dnešní době se volí spíše ty osobnosti než konkrétní strany. Samozřejmě, že s Lidovci se pojí tzv. rodinná politika, tak proto jsme u nás také zavedli Rodinné pasy.

11. Jaké jsou debaty zastupitelů o financování projektů a návrhů.

Jak kdy. Třeba bouřlivější debata byla teď v radě města ohledně opravy toho domu na Hanáckém náměstí. Některé debaty jsou bouřlivé, záleží také na tom, jak tomu kdo rozumí,

jaký mají k tomu názor a pohled. V současné době je a byla na posledním zastupitelstvu (8. 2. 2018) debata ohledně nového konceptu zdravotnictví ve Zlínském kraji.

12. Co je v současné době prioritou ve financování ve městě.

Vlastně tím, že je to závěrečný rok naší koalice, tak se realizují projekty, které byly připravené. Jsou tam investice ve výšce cca 130 mil. Kč, což jsou obrovské investice. V tuto chvíli je to Starý pivovar, rekonstrukce silnic, Vodní ulice, rekonstrukce nám. Míru, příprava parkovacího domu. Naplánovali se sice nějaké investice, některé z nich možná ale nebudou dotaženy do nějaké podoby, zkrátka jsou třeba zatím ve fázi schvalovacího procesu. Vše záleží na příjmech, které je dost těžko dopředu odhadnout. Takže sice jsou investice zahrnuté do rozpočtu, ale rozpočet je to, co se plánuje. Samozřejmě dobrý rozpočet je ten, kterému je potom účetní závěrka velmi podobná. A také je důležité mít dobré informace, já když jsem byl v opozici, a když se řeklo schodkový rozpočet, tak Ne důležité je, jestli si město vezme úvěr, nebo si nevezme. My třeba máme schodkový rozpočet, ale úvěr si prostě brát nebudeme, protože máme našetřené peníze z minula. Takže stěžejní je, jestli si bereme úvěr nebo ne. Mezi velké investice je oprava plaveckého bazénu a zimního stadionu, kde bude potřeba investovat cca 150 mil. Kč. V podstatě se zatím u těchto dvou velkých investic zpracovává dokumentace a my hlavně chceme, aby tam byly možné nějaké etapy. U PB je to zatím otázka, ale u ZS je oprava možná na etapy. Ještě bylo takové usnesení, aby se na tuto akci průběžně spořilo, protože 150 mil. Kč určitě v rozpočtu mít nebudeme. V předchozím volebním období bývalá starostka sice uspořila 150 mil. Kč, ale byly zastaveny veškeré investice ve městě, ani se nic nenachytalo. Ano, bylo to sice dobré mít finanční rezervu, ale je asi dobré, aby to bylo vždy o jakési uměřenosti. Lidé sice pleskali, že nejsme zadlužení, ale na druhou stranu přicházeli, proč není opraveno to či ono. Je potřeba to nějakým způsobem vyvažovat. My jsme uspořili cca 50 mil. Kč a to i při výpadku hazardu a přitom jsme nastartovali tyto investice.

13. Jak se vytváří strategický plán rozvoje města.

Většinou na něj někdo sežene dotaci a to je vždycky cesta do pekel, protože potom se nevytvoří to, co se potřebuje, ale tvoří se to, aby se vyčerpala dotace. Takže to byl náš předchozí SP, který je sice platný, ale podle mě moc kvalitní není. Vlastně na konci minulého volebního období byly tendence jej schválit, ale my jako opozice jsme jej smetli ze stolu, protože nám přišlo divné schvalovat něco, co bude spíš platit pro druhé. Po této zkušenosti jsem hned na začátku tohoto volebního období urgovat, aby se SP schválil. K tomu bohužel nedošlo, protože na odboru rozvoje se během krátkého období vyměnili 3 vedoucí odboru, což je s tímto vlastně spojeno.

14. Kdo se podílí na jeho vzniku.

Nový SP vychází z toho předešlého, vytvořeného před 4 lety. Ten se aktualizuje, hlavně se na tom podílí úředníci z jednotlivých odborů. Tím, že já mám garanci nad některými odbory, tak oni za mnou chodí a konzultujeme to. Vyčlenily se tam také některé naše představy, co jsme přinesli jako nová koalice. Mě by se třeba spíše líbil nějaký sociologický průzkum v Kroměříži, ale ten je velmi finančně náročný.

15. Používají se při vytváření strategického plánu nějaké výzkumné metody (například dotazování mezi občany města).

16. Je SP opravdu závazný? řídí se podle něho všichni?

17. Jaký je proces plánování a řízení v oblasti rozvoje města.

Každý k tomu přistupuje jinak. Konkrétně já jsem si vytvořil střednědobé plány, s konkrétními cíly, co bych chtěl za volební období zvládnout. Takže je to vlastně střednědobý plán, který se snažím do akčního. V tuto chvíli je to ve městě nesystematické.

18. *Současné prioritní oblasti v rozvoji města, kdo o nich rozhoduje.*

Rozhoduje o nich zastupitelstvo a rada a dále máme svoje nějaké oblasti, kterým se věnujeme. Prioritní oblasti jsou momentálně investice. Protože občané nejvíce vnímají to, co se ve městě opraví. Mojí nevýhodou je, že mojí oblastí je sociální oblast, kde se moc neinvestuje. Možná jen senior taxi, Rodinné pasy, připravujeme protipovodňová opatření, což jsou zase investice tak velké, které si občané ani nedovedou představit (investice cca 500-750 mil. Kč), což v Kroměříži nikdy v minulosti nebylo.

Příloha č. 6:

Rozhovor č. 3 - s Mgr. Danielou Hebnarovou, zastupitelkou města Kroměříže, za stranu ODS, ze dne 23. 2. 2018.

1. *Historie politické strany v Kroměříži (založení, hlavní zakladatelé, aj.)*

Já jsem se do ODS dostala až v roce 1997 a rozhodla jsem se tak, když byly v Kroměříži povodně a vlastně já jsem dělala šéfkou humanitárního centra a tenkrát byla ODS na radnici (pan Dvořáček a pan Sedláček) a tak jsme se nějak seznámili. Poté byly komunální volby a to už jsem kandidovala za ODS ještě jako nečlen a poté jsem vstoupila. Tenkrát jsem kandidovala na nějakém 25 místě a myslím si, že si mě lidé vybrali proto, že v rámci těch povodní jsem se trochu zviditelnila, takže jsem jim potom přivedla nějaké preferenční hlasy. Ale potom jsem si říkala, že jestli chci něco změnit, tak se musím stát součástí (ODS), nejenom to pozorovat z pozdálí.

2. *Počet členů ve straně (současný stav členů v Kroměříži)*

V současné době ODS procházela hlubokou krizí, kdy nás bylo okolo 115, v současné době je nás přes 40 členů. V současnosti máme i žádosti o nové členství. Nevím, jak to dopadne 31. 3., protože to je poslední termín, kdy můžou zaplatit členské příspěvky, což je vlastně takové, jak bych to řekla, neradikální vystoupení z politické strany, protože nikomu nic nemusíte říkat. Takže do 31. 3., my v podstatě ani dost dobře přesně nevíme, kolik nás je.

3. *Jak se sestavují kandidátní listiny*

Takže, touto otázkou jste se dostala téměř do reálu, kdy já jsem minulý týden oslovila všechny členy místního sdružení s prvním dotazem, a to je ten, zda vůbec mají zájem být na kandidátní listině ODS do komunálních voleb 2018. Máme 12. 3., takové motivační setkání, kde budeme debatovat, kdo z nás vůbec chce, jestli budeme složení pouze ze členů, nebo jestli přibereme i nečleny ODS. Ale není našim zvykem, že by tam byli třeba členové jiných politických stran na naší kandidátce. Takže spíš nečlenové, neboli nezávislí. Už i v minulých volbách jsme se snažili otevřít té veřejnosti, takže jsme tam ty nestraníky měli, ale já bych chtěla, aby o tom rozhodovali všichni, abychom si to mohli říct...co nám to přinese, co nám to vezme. Jestliže mám dostatek svých kvalitních kandidátů, nepotřebujeme...ale mnozí třeba nemají zájem být na kandidátní listině. Nezávislé členy si

oslovíme sami. My máme určitou strukturu, v Kroměříži je místní sdružení, které má radu místního sdružení. Členů rady je 9 a my se setkáváme jakoby častěji než ostatní členové členské základny. Vlastně se setkáváme jednak před každým jednáním zastupitelstva, kdy procházíme body jednání zastupitelstva, abychom k nim přijali nějaké stanovisko, takové i to politické. Aby potom naši zastupitelé, kterých bylo 5, byli jsme druhou stranou ve volbách (2014) ODS v té době měla asi 6,5% a my jsme měli skoro 15% tady a byli jsme druhou nejsilnější stranou hned po ANO, ale jsme v opozici. Takže vlastně zastupitelé při jednání zastupitelstva, když se jedná o důležité věci (rozpočet, výraznější investice atd.) tak to řešíme i na úrovni politické stany.

4. Složení představitelů na kandidátních listinách (členové, nečlenové).

My nebudeme propagovat sloučení s nějakým jiným politickým objektem.

5. Jak se určuje pořadí kandidátů na kandidátní listiny.

Takže vlastně v první fázi se všichni osloví (teď se budeme scházet) a vlastně ta rada, kterou jsem zmínila, dá návrh pořadí, protože není možné, aby si každý člověk řekl, ten bude tam a ten bude tam. A potom se o tom zvoleném pořadí hlasuje. Hlasuje se tajně, minimálně o lídrovi a prvních šesti kandidátech, a pokud je shoda, tak o těch ostatních se hlasuje potom aklamací. Není-li shoda, tak jedeme člověka po člověku, aby získal nadpoloviční většinu. O tom všem potom rozhoduje sněm místního sdružení, který to potvrdí nebo vyvrátí a vlastně každý člen sněmu může do toho zasáhnout. Sněm je vlastně nejvyšším orgánem a ten schvaluje kandidátku.

6. Kdy a jakým způsobem začíná příprava na komunální volby

Příprava už vlastně začíná, když ty jedny skončí. Tam je hlavní to, co se udělalo špatně, když se to nepodařilo. My jsme si trochu sypali popel na hlavu, protože jsme nedokázali z toho druhého místa, z té druhé pozice a mého suverénně nejvyššího počtu preferenčních hlasů, vytěžit alespoň nějakého koaličního partnera. Že bychom zůstali u toho, co jsme rozdělali. Protože čtyři roky je strašně krátká doba a vlastně než se do toho dostanete a začnete něco dělat, tak už skoro se blíží další volby. A jakmile chcete některé věci dotáhnout do konce, tak minimálně šest let je potřeba pro to. A teď se to usekne a přijde někdo jiný. Jestliže je to záležitost u člověka, který je schopen vnímat i to, co bylo dobře a navázat na to, tak ok. Horší je, když přijde subjekt a řekne, že do teď bylo všechno špatně a třeba pošle třeba ÚHOZ na kontrolu na čerpání dotací, vlastně na to město (nebo zahraniční audit, který nepřišel vůbec na nic, a dva roky byly úplně ztracené).

7. Jaké je politické rozhodování a vliv stran na rozvoj města.

8. Jak se zastupitelé na radnici rozhodují, kolik financí a kam se rozdělí (např. do sportu, kultury, životního prostředí, rozvoje města atd.).

To si rozhoduje město, oni to sice potom jako dají do návrhu rozpočtu města. Je to strašně důležitá věc, kam finance půjdou a upřímně řečeno je to malinko ovlivněno i složením toho města. Protože každý kdo tam je, má určité svoje priority. Pan starosta je ředitel školy, já jsem z kultury, teď jsou tam sportovci atd. Takže za mě se třeba vybudovala expozice Karla Kryla, opravil se kulturní dům. Protože, když se v tom pohybujete, tak vidíte, co tam nejvíce chybí. Současný pan starosta je ředitel školy, takže ten zná problém školství a ví že, tam je potřeba kotelny, tam hřiště, střecha, zateplení. Trošku je to záležitostí té osobnosti, která u toho je, ale samozřejmě to není diktátorské rozhodnutí a mělo by se na tom podílet celé vedení města a mělo by to být součástí nějakých priorit

strategického rozvojového plánu. Ale je to pravda, že vždycky ta osobnost, která je na tom městě trochu inklinuje k té sféře, kterou zná.

9. Kdo určuje jaká investice nebo oprava ve městě je prioritou a jakým způsobem dochází k rozhodnutí o tom, jaká investice bude realizována dříve nebo později.

Já jsem se třeba setkala s tím, že vlastně mě bylo řečeno, když jsem se třeba ptala, proč tady tím směrem jdeme (v těch investicích), že to bylo třeba součástí jejich volebního plánu (programu), nebo koaliční dohody. Takže i vítězná strana nebo uskupení si plní svoje volební programy a případně v rámci koalice vznikají nějaké koaliční dohody, kde se ty priority určují. Takže by se dalo říci, že něco už je i předem určené. Měla by být nějaká strategie rozvojového plánu, která by byla „nadřazena“ osobním ambicím těch politiků. Samozřejmě, že jsou věci, které jsou havarijní, což se udělat musí. Ale jsou to i volební programy a koaliční dohody.

10. Kdo většinou přichází s těmito návrhy (strany, úředníci, starosta) a jakým způsobem se tyto návrhy projednávají.

Úředníci těch návrhů moc nemají, možná spíš bych řekla takové ty havarijní stavy, kdy upozorňují vedení města, že je někde problém. Že sice to nemá nikdo v plánech a programech, ale když se to neopraví, tak se může stát něco horšího. Oni jsou spíše takoví ti praktici, jsou to lidé, kteří se té „své“ oblasti věnují třeba dvacet let, takže problematiku znají absolutně. Proto je potřeba se o ně opřít, alespoň tak, aby předložili několik variant možností a vy potom jako politik se rozhodnete. Politik vlastně přichází s určitou vizí, ale tu vizí musí dotvořit ti, kteří se určitou oblastí zabývají, proto třeba na zastupitelstvu sedí i vedoucí odborů. Teď se třeba vedení města rozhodlo jinak, to není jako kritika, to je jenom jiný způsob řízení. Dejme tomu Rada města. Jednání Rady města je v současné době neveřejné, takže ti úředníci u toho nejsou, jsou tam jenom ti politici. Za mě, byly všichni vedoucí odborů na jednání Rady města. Z jednoho prostého důvodu, ten politik, při sebelepší vizí tu problematiku nezná. A ta problematika mnohdy není jednostranná (já nevím, třeba něco co se týká investic). Můj názor je, že to není dobře, už z toho lidského hlediska (ti úředníci se cítí „vyšachování“). Jen jeden radní zůstal z minulého volebního období (za ČSSD) a jinak jsou tam noví. Alespoň první dva roky to trvá, než zjistí co a jak. Teď ještě, když si od sebe odsunete úředníky, tak úplně selským rozumem si musíme říct, že to takhle nemůže úplně dobře dopadnout. Takže potom se řeší věci, že (to není v kontextu, je to tam špatně, protože se k tomu zapomněl někdo vyjádřit...). Ten úředník má neskutečné zkušenosti, na rozdíl od některých radních. Já jsem v podstatě tento systém přebírala (jednání Rady města i s úředníky), bylo to takto nastavené a fungovalo to. I úředníci věděli, co se děje na městě (jsou to vedoucí odborů), to jsou pravdu odborníci, kteří mají něco za sebou a už sami třeba upozorní na to, co je třeba ještě doplnit atd.

11. Jaké jsou debaty zastupitelů o financování projektů a návrhů

12. Co je v současné době prioritou ve financování ve městě

To by jste se měla zeptat pana starosty. Já jako zastupitel to nevím. To si vše řeší Rada města.

13. Jak se vytváří strategický plán rozvoje města

14. Kdo se podílí na jeho vzniku.

15. Používají se při vytváření strategického plánu nějaké výzkumné metody (například dotazování mezi občany města).

16. Je SP opravdu závazný? řídí se podle něho všichni?

My jsme začali se strategickým plánem před těmi 6-7 lety a měli jsme to jako zakázku, kdy nám jej zpracovávala firma. Se kterou jsme nebyli spokojeni, tak jsme byli nuceni zakázku zrušit a vypsát nové výběrové řízení. Měli jsme pracovní skupiny, priority, setkávání s občany atd. aby se nějaké záležitosti vyčlenili a tak. Ale strategický plán se za mě neschválil, protože to byla otázka předposledního nebo posledního zastupitelstva (protože my jsme tenkrát nějak dost pozdě dostali všechny podkladové materiály) a s tím, že potom jsme se tak nějak rozhodli, že by to nebylo úplně férové schválit strategický plán a předat ho těm, kdo budou nastupovat. Takže jsme si řekli, že jim předáme všechno to, co máme a oni v tom budou pokračovat a nějak si to upraví atd. V současné době se asi aktualizuje, už o dalším průběhu nemám informace. Ale když se vrátím na začátek, takže my jsme vytvořili pracovní skupiny, dělali se SWOT analýzy, debaty s občany, ve skupinách bylo 10-15 lidí. Na radnici jsme měli debaty jednak se zpracovateli, s občany. Občané chodili a měli takové barevné pásy a ty potom přidávali na zdi, kde byly papíry, na nichž byly přiřazeny priority města (co je podle nich prioritou ve městě atd.), dost jsme si s tím hráli, ale nestihli jsme ho schválit. Což mě mrzí, protože by to určitě trochu eliminovalo ten zásah „elit“ do rozvoje města. Dle mého je to určitě materiál, který by měl být takový hlavní materiál pro rozvoj města, pro řízení města, ale i pro takový ten určitý politický klid ve městě.

17. Jaký je proces plánování a řízení v oblasti rozvoje města

Na toto vám nedokážu odpovědět. Jako opravdu, ten strategický plán by měl být tím zásadním dokumentem. Teď se to řídí tak...no ne úplně chaoticky, ale to vedení města přebírá některé věci po tom, co už je rozděláno, co je připraveno a vystávají samozřejmě nějaké nové priority a zase ty volební programy a další věci, které si oni do toho nesou a chtějí uskutečnit (parkovací dům, rekonstrukci Hanáckého náměstí nebo rekonstrukci klubu Starý pivovar).

18. Současné prioritní oblasti v rozvoji města, kdo o nich rozhoduje

Příloha č. 7:

Rozhovor č. 4 - s Markem Šindlerem místostarostou města Kroměříže a zastupitelem za stranu ČSSD, ze dne 23. 2. 2018.

1. Historie politické strany v Kroměříži (založení, hlavní zakladatelé, aj.)

ČSSD byla celostátně založena po listopadu 1989, tedy konkrétně v roce 1990. Konkrétně v Kroměříži jsme stanou zakládali na jaře 1990, já jsem byl jeden z pár zakládajících členů. Naše strana se časem vyvíjela, centrum je v Praze, my jsme tady založili místní struktury. Do dneška to vlastně funguje takhle, na základě nějakých stanov. Je vlastně místní organizace na té úrovni města nebo obce, na úrovni okresu je okresní výkonný výbor, pak na úrovni kraje je krajský výkonný výbor a nakonec je ústřední výkonný výbor v Praze. To je taková ta struktura. My tady máme v podstatě místní organizaci Kroměříž a máme okresní výkonný výbor v Kroměříži.

2. Počet členů ve straně (současný stav členů v Kroměříži)

V Kroměříži je v současné době kolem 60 členů.

3. Jak se sestavují kandidátní listiny.

Kandidátní listinu sestavuje ta naše místní organizace, s tím, že kromě místní organizace je ještě takový užší orgán výbor, který to nějak prodebatuje, něco navrhne a pak s tím jde na tu schůzi, tam se to nějak prodiskutuje a v závěrečné fázi o tom hlasují všichni členové. Forma hlasování se řídí podle interní směrnice strany, která je obecně platná na všech úrovních. Podle ní se také kandidátní listiny sestavují i se hlasuje. Obecně v ČSSD platí, že o tzv. personálních záležitostech se vždycky hlasuje tajně.

4. Složení představitelů na kandidátních listinách (členové, nečlenové)

Složení není striktně dané, ale drtivá většina jsou členové ČSSD, ale nemá to striktně dané. Už v minulých volbách nějakí nestraníci byli. Kroměříž není až tak velké město, takže (o nestranících) víme. Víme o tom, že s námi sympatizují. Víceméně je to na nás, že my jim to nabídneme.

5. Jak se určuje pořadí kandidátů na kandidátní listiny

Pořadí se určuje tak nějak diskusí, kdo vůbec bude kandidovat. Na jakém místě kdo bude, to se určuje tak nějak dlouhodobou činností ve straně, odborností, dosavadní práce (jestli už někdy byl v zastupitelstvu nebo ne), nebo jestli kandidoval v jiných volbách, nebo jestli zastával nějaké jiné funkce (nejenom ve straně). Obecně by se to dalo shrnout, taková ta obecná angažovanost. Díváme se třeba i do těch minulých výsledků, kdo kolik získal hlasů a tak.

6. Kdy a jakým způsobem začíná příprava na komunální volby

No po těch minulých, ale ne...samozřejmě, že je to průběžné. Vždycky si samozřejmě čas od času vyhodnotíme, co už jsme udělali (za rok, za dva, za tři), co už se podařilo, co se nepodařilo, co nám ještě zbývá, takže to se tak nějak řeší a současně se samozřejmě chystají ty kroky dopředu. Teď jsme ve fázi, že už se budeme pomalinku scházet a chystat na volby. To bude ale taková půlroční práce. My se scházíme (řekl bych zpravidla) vždycky tak 1x měsíčně.

7. Jaké je politické rozhodování a vliv stran na rozvoj města

Zastupitelstvo, Rada města a potom volení funkcionáři (ti tzv. uvolnění), takže my máme v současnosti starostu, dva místostarosty (jakoby uvolněné pro výkon funkce), z toho jeden (pan Motyčka) je statutární. Měli jsme ještě kolegu (pana Vondráčka), který nás ale opustil (šel do Prahy a v současné době je Předseda Poslanecké sněmovny ČR), takže on se vlastně vzdal funkce místostarosty. Takže teď jsme zůstali dva a dohoda byla taková, že už do voleb nemá cenu někoho dovolovat. Takže místo něj přišel jen pan dr. Třasoň a doplnil ho v Radě. Takže Rada města Kroměříže, což je takový ten výkonnější orgán, který se schází 1-2 do měsíce (zhruba). Dalo by se říct, že se scházíme mezi jednotlivými zasedáními zastupitelstva. V současné době je to tak, že se vedoucí odborů jsou sice v budově přítomní, ale nejsou přímo přítomni jednání Rady města. Je tam jenom paní zapisovatelka, paní tajemnice a právnička (kterou jsme určili), je to paní Škrabalová (zaměstnankyně úřadu). Ty jsou tam po celou dobu jednání Rady, samozřejmě bez hlasovacího práva. A vedoucí odborů, když jsou potřeba k nějakému tomu bodu (jakoby nějaké další vysvětlení), tak si vedoucí odboru zavoláme (oni jsou po celou dobu Rady města přítomni na úřadě).

8. *Jak se zastupitelé na radnici rozhodují, kolik financí a kam se rozdělí (např. do sportu, kultury, životního prostředí, rozvoje města atd.)*

Rozhodování je složité, těžké. Podle mě je to ryze subjektivní, protože už se tady spoustu let diskutuje o nějakém „spravedlivém“ rozdělování, ale vždycky je to subjektivní, podle toho, kdo na té radnici momentálně sedí, nebo je v zastupitelstvu. Platí samozřejmě, že Rada města (protože je složena z koaličních stran, kteří jsou ti „vítězové“ voleb) má na to větší vliv. Ti tzv. opoziční mají samozřejmě menší, ale v Kroměříži bylo vždycky zvykem, že se i ten opoziční názor respektoval. Je to vlastně podílem jednotlivých stran. Základ začíná u těch uvolněných (starosta a místostarostové), ti jsou někde u prvopočátku těch plánů a postupně to zpracovávají. Jsou jim k dispozici úředníci z odborů, paní tajemnice, nebo také naše s.r.o. nebo naše příspěvkové organizace. Ti všichni nám také nějakým způsobem dávají podněty a podklady a z toho se to dává pak nějak dohromady. Pak se to dá tzv. na hromadu, a jakože letos přijde na „lámání chleba“, kdy peněz není moc a každý něco chce. Rozpočet na rok 2018 se schvaloval 21. 12. 2017 a v tuto chvíli máme platný rozpočet, který je vlastně základním dokumentem. Zastupitelstvo se tak 9x do roka sejde a na každém zastupitelstvu se dělají tzv. rozpočtová opatření (finance jsou vždy jeden z bodů na jednání zastupitelstva) a jeden z těch bodů finance bývají rozpočtová opatření, kde se dělají tzv. korekce (do plusu nebo do mínusu). Třeba se v rámci roku vypíše nějaká dotace (z MMR, z Evropských fondů atd.), dotaci například dostaneme, tak se to musí do rozpočtu „zpracovat“.

9. *Kdo určuje jaká investice nebo oprava ve městě je prioritou a jakým způsobem dochází k rozhodnutí o tom, jaká investice bude realizována dříve nebo později*

Je to stejným způsobem jak jsem již říkal, že jsou nějaké priority, jsou věci dlouhodobé. Ono než se něco zrealizuje, tak k tomu uběhne hrozně dlouhá cesta, jsou nějaké plány, projekty.... Jedna z priorit pro letošní rok je rekonstrukce klubu Starý pivovar, další je rekonstrukce Vodní ulice, která nebude až tak finančně náročná (město to bude stát cca 5 mil. Kč), což také další prioritou. Pak tam máme nějaké chodníky atd. No a rozhoduje o tom zase Rada města a Zastupitelstvo města Kroměříže.

10. *Kdo většinou přichází s těmito návrhy (strany, úředníci, starosta) a jakým způsobem se tyto návrhy projednávají*

V podstatě na začátku toho volebního období (když se dávala dohromady koalice), tak se sepsalo tzv. koaliční prohlášení (takový společný program), který jsme přijali a schválili na 2014-2018. Tam vlastně už byli ty věci nějak specifikované, víceméně podle nich nějak běžíme, ale v průběhu života se naskytou i jiné věci, které jsme v tom roce 2014 nemuseli ještě předpokládat anebo vědět. Některé věci se zase ukážou, že jsou nereálné nebo jsou na delší dobu, ale to naše koaliční „programové prohlášení“ z toho se vychází. Pak je to samozřejmě „co život přinese“. Dnešní život v ČR, řekl bych, do značné míry ovlivňují dotační tituly z Evropské unie.

11. *Jaké jsou debaty zastupitelů o financování projektů a návrhů*

Někdy bývají i bouřlivé, ale to si myslím, že je jich tak 5%. V podstatě ten chod města je nějak daný a nějak běží. Ať je na radnici kdokoliv, tak to město nějakým způsobem funguje. Samozřejmě my jsme měli tady problém v předchozím volebním období (2006-2010), že byla velká zadluženost města. Takže byla přijata taková filozofie (s níž bych asi neměl zásadní problém), že prostě se musí město oddlužit. Takže se méně investovalo.

12. Co je v současné době prioritou ve financování ve městě

Pro letošní rok se to už rozběhlo, je to rekonstrukce klubu Starý pivovar, Vodní ulice, místní komunikace. Dodělávky v cca 6 ulicích (loni se opravovaly) na druhém břehu Moravy. Investice do škol, revitalizace Náměstí Míru (tam půjde velká částka, cca 11 mil. Kč). Měli bychom začít dělat parkovací dům (to nevím, jestli stihneme) a Polyfunkční dům (kde budou startovací byty) a ještě hřiště v místních částech (Postoupky, Kotojedy) atd.

13. Jak se vytváří strategický plán rozvoje města

Protože je strategický plán složitý dokument, tak se v minulosti zadal externímu zpracovateli, byl zpracován (dost podrobný) minulé volební období, stál celkem moc peněz, ale nikdy nebyl schválen. V podstatě tři roky se nic nedělo, až teď by se to teoreticky mohlo aktualizovat a nechat schválit. Otázka je, že přesně takhle to bylo zadané ke konci toho minulého volebního období, ale tehdy zastupitelé řekli většinou, že už je pozdě... necháme to až na ty naše následovníky, za nás už to nemá cenu schvalovat. Takže teď jsme už skoro v takové fázi, jak to bylo minule. A teď je otázka, jestli ho schválit nebo ne. Vysoutěžil se nějaký zpracovatel, byly ankety s občany, SWOT analýzy, setkání s občany atd.

14. Kdo se podílí na jeho vzniku

Občané, ale také úředníci, kteří mají každý velký seznam úkolů, které by se měli už dávno udělat (mají tzv. prioritní a tzv. pod čarou).

15. Používají se při vytváření strategického plánu nějaké výzkumné metody (například dotazování mezi občany města)

16. Je SP opravdu závazný? řídí se podle něho všichni?

Závazný není, je to dokument, který je potřeba například při žádostech o dotace. My jako město Kroměříž jsme ještě v tzv. Mikroregionu Kroměřížska, kde tady strategický plán zpracovaný máme. Samozřejmě, že ty tvorby plánů na jednotlivé roky se tím řídí, to zase ne, že by to byl kus papíru. V současnosti dobíhá starý strategický plán, který se teď aktualizuje a snad i schválí. To je strategický plán a pak je ještě územní plán, ten taky nemáme (nový). Ten stávající pořád jakoby platí a funguje. Sice ještě platí, ale než se udělá ten nový, to je na 2-3 roky práce. Navíc se dělají změny územního plánu. Podle mě, že nemáme územní plán, tak je to daleko větší problém, než ten strategický plán. Protože to je hodně důležitý dokument (ÚP) a ten ovlivňuje velice život ve městě (jak občanů, tak firem). Kdybychom teď schválili dodavatele, tak to bude trvat minimálně do roku 2021, než by se schvaloval definitivně (to trvá hodně dlouho).

17. Jaký je proces plánování a řízení v oblasti rozvoje města

Zase se vrátím zpátky k tomu ročnímu rozpočtu, což je nejdůležitější dokument, který nám určuje v tom dalším roce. Máme odbor rozvoje, který samozřejmě dává ty podklady k tomu všemu, o čem jsme se teď bavili, pak máme odbor služeb, který zase dělá ty menší věci (investiční nebo udržovací). Takže by se dalo říct, že plánují odbory a potom samozřejmě volené orgány a řekl bych, že ta Rada města je taková nejpružnější a nejoperativnější. Tak ta potom nějakým způsobem k tomu dává stanoviska a usnesení. To tak jde, starosta a místostarostové mají nějaké nápady a ty nadnášejí na jednání, Rada města je potom jakoby pod něma (ona sama mám omezené pravomoci) a zastupitelstvo je v podstatě ten nejvyšší orgán, co má to poslední slovo. Ve výhradní pravomoci Rady města

jsou pronájmy (schvalování pronájmů), to zastupitelstvo vůbec neschvaluje (byť je zastupitelstvo nejvyšší orgán v obci, dle zákona o obcích).

18. Současné prioritní oblasti v rozvoji města, kdo o nich rozhoduje

Z mého pohledu, já si myslím, že jakoby úplně prioritní oblasti nemáme. Myslím si, že je prioritní (to nejsou žádné oblasti), že pomalinku končí dotační období a je potřeba (pokud je to možné) ty dotace čerpat.

8 Seznam tabulek, grafů a obrázků

Tabulka 1: Populační vývoj v Kroměříži za období 2012 – 2016

Tabulka 2: Přehled nezaměstnanosti v Kroměříži za období 2014 - 2017

Tabulka 3: Přehled největších zaměstnavatelů v Kroměříži

Tabulka 4: Podnikatelské subjekty podle odvětví činnosti v Kroměříži k 31. 12. 2017

Tabulka 5: Rozpočet města Kroměříže v letech 2012 – 2016 (uvedeno v tis. Kč)

Tabulka 6: Výše investic v Kroměříži v letech 2015 – 2018

Tabulka 7: Výsledky hlasování do zastupitelstva v Kroměříži v roce 1990

Tabulka 8: Výsledky hlasování do zastupitelstva v Kroměříži v roce 1994

Tabulka 9: Výsledky hlasování do zastupitelstva v Kroměříži v roce 1998

Tabulka 10: Výsledky hlasování do zastupitelstva v Kroměříži v roce 2002

Tabulka 11: Výsledky hlasování do zastupitelstva v Kroměříži v roce 2006

Tabulka 12: Výsledky hlasování do zastupitelstva v Kroměříži v roce 2010

Tabulka 13: Výsledky hlasování do zastupitelstva v Kroměříži v roce 2014

Tabulka 14: Počet získaných mandátů do zastupitelstva v Kroměříži 1990 – 2014

Tabulka 15: Počet členů rady města za období 1990 – 2014

Tabulka 16: Přehled volební účasti ve volbách do zastupitelstva v Kroměříži 1990 - 2014

Graf 1: Počet uchazečů o zaměstnání na počet volných míst v evidenci ÚP

Graf 2: Vývoj počtu mandátů čtyř nejstálejších politických subjektů

Graf 3: Zapsaní voliči a vydané obálky v komunálních volbách v Kroměříži 1990 - 2014

Graf 4: Volební účast ve volbách do zastupitelstva v Kroměříži 1990 – 2014

Obrázek 1: Znak města Kroměříže

9 Seznam použitých zkratek

%	procento
§	paragraf
a.s.	akciová společnost
abs.	Absolutní
aj.	a jiné
BESIP	bezpečnost silničního provozu
č.	číslo
ČHMÚ	Český hydrometeorologický ústav
ČR	Česká republika
ČSD	Československá sociální demokracie
ČSL	Československá strana lidová
ČSS	Československá strana socialistická
ČSSD	Česká strana sociálně demokratická
ČSZ	Československá strana zemědělská
EU	Evropská unie
HSD-SMS	Hnutí za samosprávnou demokracii-Společnost pro Moravu a Slezsko
Ing.	Inženýr - akademický titul
IROP	Integrovaný regionální operační program
Kč	Koruna česká
KDU-ČSL	Křesťanská demokratická unie-Česká strana lidová
kol.	kolektiv
KSČM	Komunistická strana Čech a Moravy
LAU	Local administrative unit (místní správní jednotka)
LSNS	Liberální strana národně sociální
m.n.m.	metrů nad mořem
MA 21	místní Agenda 21
MBA	Master of Business Administration
MDS	Moravská demokratická strana
MěÚ	Městský úřad
Mgr.	Magistr - akademický titul
mil.	milion
MNS	Moravská národní strana

MPR	městská památková rezervace
MSH	Moravskoslezské hnutí
MUDr.	Doktor medicíny - akademický titul
NUTS	Nomenclature of Units for Territorial Statistics
o.p.s.	obecně prospěšná společnost
ODA	Občanská demokratická aliance
ODS	Občanská demokratická strana
odst.	odstavec
OF	Občanské fórum
OÚ	obecní úřad
p.o.	příspěvková organizace
Ph.D.	Doktor filozofie - akademický titul
PhDr.	Doktor filozofie - akademický titul
RMK	Rada města Kroměříže
rozp.	rozpočtu
s.	strana
s.r.o.	společnost s ručením omezeným
Sb.	Sbírka
SDČR	Sdružení důchodců ČR
SPR-RSČ	Sdružení pro republiku-Republikánská strana Československa
STAN	Starostové a nezávislí
SZ	Stana zelených
tzn.	to znamená
tzv.	tak zvaný
UNESCO	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization
ÚP	Úřad práce
US	Unie svobody
úz.	územního
VV	Věci veřejné
z.s.	zapsaný spolek
z.ú.	zapsaný ústav
ZM	Zdravé město
ZMK	Zastupitelstvo města Kroměříže